

การวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557)

ดร.ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ

ดร.น้ำผึ้ง มีศีล

ดร.นุชนาฏ ยูชันเงาะ

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

การวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม

(หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557)

ดร.ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ

ดร.น้ำผึ้ง มีศีล

ดร.นุชนาฏ ยูพันธ์งา

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

กรกฎาคม 2562

สรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยการประเมินหลักสูตรคุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) ได้แก่ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต การประเมิน ผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืนและการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2562)

เป็นการวิจัยประเมินหลักสูตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ในเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา/ผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงาน ในเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการประชุมกลุ่มย่อย การสัมภาษณ์ และโดยใช้เครื่องมือวิจัยประเมิน 8 องค์ประกอบ 23 ประเด็นการประเมิน ตาม CIPPIEST Model ของ Stufflebeam & Shinkfield (2007)

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการสุดท้ายของการบริหารหลักสูตร เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด และข้อจำกัด หรือข้อบกพร่องอะไรบ้างที่ต้องแก้ไขปรับปรุง ลักษณะการประเมินมักพิจารณาคุณค่าของหลักสูตรควบคู่ไป กับการสำเร็จ โดยอาศัยวิธีการประเมินที่ครอบคลุมทุกมิติ นำมาวิเคราะห์และสรุปผล ที่ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพในการศึกษา วิธีการประเมินที่เลือกใช้ในการวิจัยนี้คือ CIPPIEST Model ของ Stufflebeam & Shinkfield (2007) จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา/ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้บริหาร รวมประชากรทั้งสิ้น 35 คน ผู้ให้ข้อมูล 15 คน คิดเป็นร้อยละ 43 ของประชากร พบผลการประเมินดังนี้

1) **การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) ผลการประเมินพบว่าบริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด** ทั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตร จุดเด่นของหลักสูตรคือ เป็นหลักสูตรที่มีความโดดเด่นในศาสตร์ที่มีความเฉพาะเจาะจงในเรื่องการบริหารสวัสดิการสังคม

2) **การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) ผลการประเมินพบว่าปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก** ได้แก่ คุณภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตร และ คุณภาพนักศึกษาแรกเข้า เหมาะสมน้อยด้านงบประมาณ แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ และ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษา จุดเด่นของหลักสูตรคือ นักศึกษาแรกเข้ามีประสบการณ์สูง มีประสบการณ์การทำงานร้อยละ 86 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด ได้ทุนกฤษฎานาภิเชก (คปก.) ร้อยละ 22 และ อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณสมบัติครบถ้วน ทั้งคุณวุฒิ ความรู้ และความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่หลากหลายและเกี่ยวข้องกัน ได้แก่ สังคมสงเคราะห์ นโยบาย จิตวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ และสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

3) **การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) ผลการประเมินพบว่ากระบวนการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุดในทุกด้าน** มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ การพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือ การส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา และการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา จุดเด่นของหลักสูตร

คือ กระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีระบบการวางแผนและกลไกขับเคลื่อนที่มีความเป็นเอกภาพ เช่น กระบวนการวัดผล/ประเมินผลการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา ความก้าวหน้าของนักศึกษา การควบคุมดูแลการจัดทำดัชนีพันธกิจของนักศึกษา และปัญหาต่างๆของนักศึกษา เป็นต้น จะถูกนำเข้า วาระการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อลงมติ รับรองพร้อมแนวทางการแก้ปัญหาการศึกษา

4) **การประเมินผลผลิต (Output Evaluation : O)**

นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษามี **คุณลักษณะของดัชนีบัณฑิตที่คาดหวัง** มีความเหมาะสมมาก **ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcome)** มีความเหมาะสมมากที่สุดด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมาด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และต้องปรับปรุงด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับ ทักษะต่างๆของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ นักศึกษาที่มีทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กับทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ เช่นเดียวกับผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมมีความสัมพันธ์กับทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมทั้งทักษะปฏิบัติทาง วิชาชีพ และด้านความรู้

5) **การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I) ผลการประเมินพบว่าผลกระทบเชิง บวกของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก** ได้แก่ **นักศึกษาได้รับรางวัลการเขียนบทความดีเด่น ระดับชาติ 2 รางวัล สร้าง ภาพลักษณ์ที่ดีให้กับมหาวิทยาลัย** เป็นผลพวงของคุณภาพของนักศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วได้ทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศ ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับสังคม ได้แก่ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสวัสดิการสังคมครอบคลุมและเป็นธรรมมากขึ้นด้านคนพิการ ผู้สูงอายุ เด็กและ เยาวชนที่ถูกกระทำรุนแรง **ทำให้เห็นคุณค่าของดัชนีพันธกิจนำไปสู่ประโยชน์ที่สังคมได้รับ**

6) **การประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation : E) พบว่าประสิทธิผลของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด** ได้แก่ ผลลัพธ์การบริหารหลักสูตรตามที่คาดหวัง และผลลัพธ์ครบถ้วนตามที่ คาดหวัง **จุดเด่นของหลักสูตรคือ** นักศึกษาแรกเข้ามีประสบการณ์สูง ปี 2557-2561 จำนวน 14 คน มีประสบการณ์การทำงานร้อยละ 86 ได้รับทุนจากโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 22 อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณสมบัติครบถ้วน มีความรู้ ความสามารถ และ ความเชี่ยวชาญหลากหลายสาขา นักศึกษาโดดเด่นมากที่สุดด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

7) **การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S) ผลการประเมินพบว่าความ ยั่งยืนของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด** จุดเด่นของหลักสูตรคือ ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาดัชนี พันธกิจให้คำปรึกษา รับฟังปัญหาต่างๆ ตลอดระยะเวลาการเป็นนักศึกษา เสมือนบุคคลในครอบครัว เดียวกัน และมีการติดต่อสัมพันธ์กัน (Connection) ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาอย่างต่อเนื่อง วางแผนนำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) ที่ปรับปรุงเป็นหลักสูตร พ.ศ. 2562 แล้ว นำมาใช้ในปีการศึกษา 2/2562

8) **การประเมินผลการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportation Evaluation : T) ผลการประเมิน พบว่าการถ่ายทอดส่งต่อของหลักสูตรเหมาะสมมาก** ด้านความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตร สอดคล้องกัน แต่มีความเหมาะสมน้อยเรื่องการประชาสัมพันธ์หลักสูตร จุดเด่นของหลักสูตรคือการวาง แผนการรักษาคุณภาพของหลักสูตรคือ การจัดประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ เป็นประจำ

ทุกปี จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรสอดคล้องกัน และให้ความร่วมมือด้านวิชาการกับสถาบันการศึกษาต่างๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร

1) วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร กำหนดให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ เน้นความสัมพันธ์กับนโยบายสาธารณะ ทฤษฎีใหม่ๆ ที่ทันสมัย และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในโลกดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของนักศึกษา เพื่อผสมความรู้และทักษะใน ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างกลมกลืนระหว่างอาจารย์และพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่

2) ปัจจัยนำเข้า เน้นเรื่องการหาทุนดุษฎีนิพนธ์ ทุนการศึกษา และการใช้งบประมาณที่คุ้มค่ากับคุณค่าเชิงวิชาการ และควรมีกลไกการสนับสนุนการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ โดยการสนับสนุนให้อาจารย์ลาพักการสอนเพื่อเขียนตำรา การหาทุนและเครือข่ายการวิจัยของอาจารย์ให้เพิ่มมากขึ้น

3) กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ไม่ควรสร้างระบบและกลไกที่ยุ่งยาก เลิกกระบวนการสร้างหลักฐานจากการรายงาน เน้นนวัตกรรมทางความคิด การสร้างความร่วมมือข้ามสถาบันและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เพื่อเปิดแนวคิดใหม่ในการขับเคลื่อนแผนการจัดการจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

4) ผลผลิต ควรเป็นคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่เพียงแข็งแกร่งในเชิงวิชาการ แต่มีคุณลักษณะตามที่กำหนดเป็นผลการเรียนรู้ (Learnig Outcome) แตกต่างจากระดับปริญญาตรี และสามารถปรับให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของดุษฎีบัณฑิต ทั้งการเรียนรู้ การทำงาน และการดำเนินชีวิตให้ครบ 3 มิติ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ ความรับผิดชอบ (Application and Responsibility) และสมรรถนะ (Competency) ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษารุ่นใหม่ในศตวรรษที่ 21

5) ผลกระทบของหลักสูตร ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับนักศึกษาและอาจารย์ ได้แก่ การผลิตวิชาการที่มีคุณภาพ และดุษฎีนิพนธ์ที่นำไปสู่การปฏิบัติ ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับมหาวิทยาลัย คือคุณภาพของนักศึกษา ผลงานดุษฎีนิพนธ์ที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ผลพวงให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อมหาวิทยาลัย ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับสังคม ควรเป็นสวัสดิการเฉพาะ เช่น ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เป็นต้นดี โดยผลักดันเชิงนโยบายให้ครอบคลุมและเป็นธรรมมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

6) ประสิทธิผลของหลักสูตร สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของหลักสูตร และมหาวิทยาลัย จากคุณค่าของผลงานดุษฎีนิพนธ์ ได้นำไปใช้ในทางปฏิบัติและเป็นรูปธรรม เพื่อทำประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ

7) การประเมินความยั่งยืน การรักษาคุณภาพของหลักสูตร การจัดประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ เป็นประจำทุกปี เพื่อนำเสนอผลงานวิชาการ นำผลการประชุมวิชาการมาปรับใช้ในการบริหารหลักสูตร การทำวิจัยให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีการวางแผนการปรับปรุงหลักสูตร เช่น การวัดความพึงพอใจอาจารย์และนักศึกษาทุกภาคการศึกษา การทบทวนข้อเรียกร้อง และนำมาเป็นข้อมูลปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

8) การถ่ายทอดส่งต่อ เน้นการประชุมทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ระหว่างสถาบันการศึกษาที่มีเนื้อหาวิชาในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และมีการแลกเปลี่ยนอาจารย์ในลักษณะ Vissiting- Profession กับสถาบันการศึกษาต่างประเทศอย่างน้อย 2-3 เดือน/ปี/คน นอกจากนี้ควรวางแผนกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ให้โอกาสนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยประเมินหลักสูตรดุขภูิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ทำให้การวิจัยประเมินผลฉบับนี้ดำเนินไปด้วยดีและปราศจากอุปสรรค ซึ่งการวิจัยฉบับนี้เป็นารวิจัยที่เน้นเชิงคุณภาพ ดังนั้นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก คณะกรรมการบริหารหลักสูตร นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา จึงเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง อาจพบว่าผลการประเมินมีจุดเด่นและข้อจำกัดที่ไม่แตกต่างจากหลักสูตรดุขภูิบัณฑิตของมหาวิทยาลัยอื่นๆก็ตาม แต่ทำให้เกิดมุมมองใหม่เพิ่มเติมในหลายประเด็น

ผู้วิจัยและคณะใคร่ขอขอบคุณ ศ.ดร. ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และ รศ. อภิญา เวชยชัย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรทุกระยะตั้งแต่แรกเริ่ม จึงมีความเข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดี ได้กรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์และให้ข้อเสนอแนะ ได้อย่างครอบคลุมทุกมิติ ขอขอบคุณคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีส่วนร่วมในทุกกระบวนการวิจัย ขอขอบคุณนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา/ผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้ความร่วมมือให้ข้อมูล และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ผลการวิจัยประเมินหลักสูตรฉบับนี้ จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักศึกษาเข้าใจการบริหารหลักสูตรได้ดีขึ้น มีความคิดที่กว้างไกล และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ระดับบัณฑิตในยุคดิจิทัล พรรมแดนใหม่แห่งการเรียนรู้ (New frontier of learning)

ดร.ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ
หัวหน้าโครงการวิจัย
กรกฎาคม 2562

สารบัญ

	หน้า
สรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.4 นิยามปฏิบัติการ	6
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร	12
2.2 มาตรฐานการอุดมศึกษา	13
2.3 แนวคิดการประเมินหลักสูตร	18
2.4 รูปแบบการประเมิน CIPPIEST Model	21
2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	29
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	31
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
3.2 ขอบเขตในการวิจัย	31
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	35
3.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	35
บทที่ 4 ผลการวิจัย	36
4.1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ	36
4.2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ	41
ผลการประเมินบริบท (Context Evaluation : C)	41
สรุปผลการประเมินบริบท	47
ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I)	47
สรุปผลการประเมินปัจจัยนำเข้า	54
ผลการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)	54
สรุปผลการประเมินกระบวนการ	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลการประเมินผลผลิต (Output Evaluation : O)	60
สรุปผลการประเมินผลผลิต	62
ผลการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I)	62
สรุปผลการประเมินผลกระทบ	63
ผลการประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation : E)	64
สรุปผลการประเมินประสิทธิผล	66
ผลการประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S)	66
สรุปผลการประเมินความยั่งยืน	70
ผลการประเมินผลการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportation Evaluation : T)	71
สรุปผลการประเมินผลการถ่ายทอดส่งต่อ	73
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
สรุปผลการประเมินและการอภิปรายผล	74
ข้อเสนอแนะการปรับปรุงหลักสูตร	77
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	82
ผ 1 เครื่องมือวิจัย	83
ผ 2 รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	93
ผ 3 การหาคุณภาพของแบบประเมินชุดที่ 2	94
ผ 4 ตารางผลการประเมินชุดที่ 2	96
ผ 5 แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา/อาจารย์ ประจำภาคเรียน.....	100
ผ 6 แผนการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย	101
ผ 7 แผนการจัดทำคู่มือวิทยานิพนธ์	102
ผ 8 แผนการศึกษาของนักศึกษา ประจำภาคเรียน.....	103
ผ 9 กลไกการบริหารหลักสูตร	105
ผ 10 สรุปขั้นตอนการทำคู่มือวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ / การศึกษาอิสระ (6 หน่วยกิต)	106
ผ 11 เกณฑ์การเทียบผลการสอบภาษาอังกฤษ	108
ผ 12 แบบรายงานการประเมินมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร	109

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2-1 คุณลักษณะผู้เรียน และวิธีสอน ตามแนว CCPR Model	17
ตารางที่ 3-1 สรุปเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรทั้ง 8 องค์ประกอบ	33
ตารางที่ 4-1 ระดับความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร	36
ตารางที่ 4-2 สรุปผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา	39
ตารางที่ 4-3 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษาแต่ละด้าน	40
ตารางที่ 4-4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 11 กับ ฉบับที่ 12	42
ตารางที่ 4-5 สรุปจำนวนนักศึกษาและสำเร็จการศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2557-2561	61

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2-1 แนวคิดการประเมิน CIPP Model	23
ภาพที่ 2-2 กรอบแนวคิดในการวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	29

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรเป็นเครื่องมือของการบริหารการศึกษาที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาผู้เรียนและสังคม และยังเป็นเครื่องถ่ายทอดเจตนาของกรมการศึกษาสร้างโอกาสสู่กระบวนการเรียนการสอนแนวใหม่ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หากกระบวนการเรียนการสอนมีคุณภาพย่อมสะท้อนคุณภาพของหลักสูตรด้วย นับได้ว่าหลักสูตรการศึกษาเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษา ซึ่งความหมายที่กว้างที่สุดของหลักสูตรหมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวมของบุคคลไม่เพียงแต่สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ในสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่รวมถึงสังคมด้วย (Bilbao et al. 2008)

หลักสูตรที่มีคุณภาพต้องเป็นหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดเชิงสร้างสรรค์ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ มีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 คือมีคุณธรรมจริยธรรม ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับ/ประเภทได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐาน มีจิตสำนึกประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสามัคคีปรองดอง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552) แต่สภาพการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาวะแวดล้อมด้านต่างๆ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และกระแสของสังคมโลก มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายทิศทางการพัฒนาประเทศ และแผนการศึกษาแห่งชาติที่ต้องปรับให้สอดคล้องกัน การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้รองรับกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงต้องปรับทั้งจุดมุ่งหมาย เนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และอื่นๆ ให้สอดคล้องกันไปด้วย อาจปรับปรุงบางส่วนหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรทั้งระบบที่จะส่งผลกระทบต่อด้านความคิดและความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย แต่ไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐานหรือรูปแบบของหลักสูตร

การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่งต้องอาศัยข้อมูลสารสนเทศจากข้อมูลย้อนกลับของหลักสูตร หรือผลการประเมินหลักสูตรนั่นเอง ผลการประเมินหลักสูตรเป็นข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นข้อจำกัดของการบริหารหลักสูตรที่ผ่านมาและในปัจจุบัน จึงต้องปรับปรุงให้ก้าวไปข้างหน้า และก้าวทันเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งความทันสมัยต่างๆ การประเมินหลักสูตรจึงหมายถึงการรวบรวมข้อมูล และนำมาใช้เพื่อตัดสินใจในเรื่องโปรแกรมการศึกษาหรือหลักสูตรการศึกษา (Cronbach. 1970: 672-683) เป็นกระบวนการค้นหาและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกที่ดีกว่าเดิม (Stufflebeam. 2003) ผลการประเมินจึงเป็นกระบวนการสร้างคุณค่าทางวิชาการของสถาบันการศึกษา เป็นข้อมูลที่ส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้มีความน่าเชื่อถือ สร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้นทั้งผู้สอนและผู้เรียน เกิดแนวคิดริเริ่มสร้าง สรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรแนวใหม่ที่ก้าวหน้าในแวดวงการศึกษาทั้งภายในระดับประเทศและในระดับสากล หากผลการประเมินหลักสูตรพบว่ามีคุณค่า เป็นหลักฐานยืนยันถึงคุณภาพของการบริหารหลักสูตรที่ผ่านมา ทำให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบข้อดีของหลักสูตรที่ควรรักษาระดับคุณภาพให้คงไว้หรืออาจปรับปรุงให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นได้อีกในบางส่วน และหากมีข้อจำกัดที่อาจทำให้หลักสูตรจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้

เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รวมทั้งข้อวิเคราะห์เกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทิศทางการพัฒนาการศึกษาของชาติ พันธสัญญาระหว่างประเทศ รวมทั้งปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ นโยบายของสถาบันการศึกษา เข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เหล่านี้อย่างถ่องแท้ ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่ทำให้ทราบว่าจะควรพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

ดังนั้นในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ต้องคำนึงถึงสภาพปัญหาและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายใน ภายนอกประเทศและสถานการณ์โลก การวางแผนระยะยาวของประเทศที่ทำให้มองเห็นความชัดเจนของการพัฒนาประเทศโดยรวมได้แก่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) ที่เปรียบเสมือนเข็มทิศระยะยาวที่มุ่งยกระดับให้ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วทุกด้าน ภายในปี 2580 โดยมีเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับกรอบเป้าหมายที่องค์การสหประชาชาติได้กำหนดขึ้นเป็นพันธสัญญาระหว่างประเทศที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาของประเทศสมาชิก ซึ่งองค์การสหประชาชาติกำหนดให้มี การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) มุ่งให้สำเร็จภายใน ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2574) ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาคือรับรองการศึกษาที่เท่าเทียม และทั่วถึง ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน (Quality Education) และประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) มุ่งสู่เป้าหมาย “ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” สามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) จึงถูกกำหนดให้อยู่บนพื้นฐานของแผนหลักของการพัฒนาประเทศ และเป็นจุดเชื่อมต่อของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กับการแปลงยุทธศาสตร์ระยะยาวสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เป้าหมายข้อหนึ่งที่สำคัญคือ ในช่วง 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่มีสมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนการเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิตนำไปสู่ประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559) เช่นเดียวกับแผนการศึกษาชาติ 20 ปี กำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มุ่งพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญองงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะคุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ และความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติในเวทีโลก ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก ในศตวรรษที่ 21 โดยกำหนดยุทธศาสตร์การศึกษาชาติไว้ 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคม และประเทศชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา เป้าหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องคือ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดไว้หลายตัว ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น สัดส่วนการผลิตกำลังคนระดับกลางและสูงที่จำแนกตามระดับ/ประเภทการศึกษาในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น และจำนวนหลักสูตรของสถานศึกษาที่จัดการศึกษา

ทวิวุฒิ (Dual Degree)¹ เพิ่มขึ้น

โดยกำหนดเป้าหมายสุดท้ายของการศึกษาไว้ สรุปโดยสังเขปคือ 1) ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพที่มีองค์ความรู้ที่สำคัญ และทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับการทำงานในศตวรรษที่ 21 2) ประชากรทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาและการเรียนรู้จากระบบการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เพื่อยกระดับคุณวุฒิตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ที่เอื้อต่อการสร้างสังคมแห่งปัญญา เป็นการแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 3) สถานศึกษามีระบบการบริหารและจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานระดับสากล สามารถให้บริการการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของบริบทเชิงพื้นที่ระดับประเทศ และระดับภูมิภาคตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของการบริการด้านการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน (Hub for Education) 4) ภาคการศึกษามีทุนและทรัพยากรที่เพียงพอ สำหรับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพมาตรฐานมีการระดมทุนและการร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา และ 5) ระบบการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีหน่วยงานที่เป็นกลไกการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ทั้งนี้ วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เน้นการผลิตบัณฑิตให้ “เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม” มีปณิธาน วิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนามหาวิทยาลัยให้บรรลุผลสำเร็จตามปณิธานที่ตั้งไว้ และมุ่งหวังให้เป็นมหาวิทยาลัยปวงชนที่มีมาตรฐานสากล ทันสมัย มีความพร้อมสำหรับการแข่งขัน และพึ่งตนเองได้

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ได้แก่ 1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำทั้งทางวิชาการและทางการบริหารที่มีความเข้าใจอย่างแท้จริงในองค์ความรู้ด้านสวัสดิการสังคม มีโลกทัศน์กว้างไกล เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม 2) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญในการคิด วิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้านการบริหารสวัสดิการสังคม รวมทั้งการปรับตัวให้เท่าทันสถานการณ์ที่ท้าทายในปัจจุบันและอนาคต 3) เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการวิจัย รวมทั้งการสร้างหรือเพิ่มพูนองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ และนานาชาติและจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรดังกล่าวการวิจัยประเมินหลักสูตรนี้ จะได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นแนวทางการปรับปรุงวัตถุประสงค์ให้เหมาะสมกับ

¹ Dual Degree หมายถึง ปริญญาควบ/ปริญญาคู่ เป็นรูปแบบการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนจนสำเร็จและได้ปริญญาสองสาขา โดยใช้เวลาเท่ากับหรือน้อยกว่าการแยกเรียนปริญญาสองใบแบบปกติทั่วไป ซึ่งบัณฑิตอาจได้รับปริญญาจากสถาบันเดียวกันหรือต่างสถาบันก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าหลักสูตรนั้นๆ ให้นักศึกษาเรียนสองสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยเดียวกันแต่ต่างคณะหรือต่างมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นเป็นผลจากการประสานความร่วมมือกันระหว่างมหาวิทยาลัย หรือบางกรณีอาจเรียนปริญญาตรีควบปริญญาโท หรือปริญญาโทควบปริญญาเอกได้ บางแห่งใช้คำว่า Twinning programs ซึ่งเป็นหลักสูตรรูปแบบเดียวกับ Dual หรือ Double degree เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมกับ University of Warwick ประเทศอังกฤษ เปิดสอนหลักสูตรปริญญาโท โดยผู้เรียนจะได้รับวุฒิ Master of Engineering degree in Engineering Management จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเลือกเรียน Master of Science degree จาก University of Warwick สาขาวิชาใดวิชาหนึ่งจากสามตัวเลือก ได้แก่ Engineering Business Management (EBM) หรือ Supply Chain and Logistics Management (SCLM) หรือ Service Management and Design (SMD) [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <https://www.hotcourses.in.th/cross-border-study/choosing-how-to-study/what-is-a-dual-degree/>

สภาพการเปลี่ยนแปลงของบริบทของประเทศและบริบทการศึกษา อาจส่งผลกระทบต่อโครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาในรายวิชา

สำหรับการประเมินผลหลักสูตรมีหลายรูปแบบ รูปแบบการประเมินหลักสูตรที่นำมาใช้ส่วนมากแบ่งออกได้ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objectives Based Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มุ่งเน้นการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นจากการบริหารหลักสูตรหรือตามที่ปฏิบัติจริง และนำมาเปรียบเทียบกับผลที่คาดหวังไว้ นักประเมินที่มีแนวคิดตามรูปแบบนี้ได้แก่ รูปแบบของ Tyler (1954) เน้นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่เฉพาะเจาะจง แต่ Cronbach (1970) เชื่อว่าการกำหนดจุดมุ่งหมายแบบกว้างๆ นั้นน่าจะมีประสิทธิภาพมากกว่าเฉพาะเจาะจง อาจทำให้ผู้เรียนสนใจเฉพาะสิ่งที่ถูกกำหนดไว้ ผลการประเมินอาจวัดผลสัมฤทธิ์ได้เพียงสิ่งที่กำหนดไว้เท่านั้น เหมาะสำหรับการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นรายวิชามากกว่าในภาพรวม เช่นเดียวกับรูปแบบการประเมินของ Kirkpatrick & Kirkpatrick (2006) เป็นรูปแบบการประเมิน 4 ระดับ ได้แก่ การประเมินปฏิกิริยา-การประเมินการเรียนรู้-การประเมินการถ่ายโอน-การประเมินผลลัพธ์ (Reaction-Learning-Transfer-Results) เน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ความสำเร็จที่เป็นผลของการประเมินเป็นข้อมูลสำคัญที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร หน่วยงานหรือสถาบันที่เกี่ยวข้อง เป็นรูปแบบที่เหมาะสมจะใช้ประเมินหลักสูตรที่เน้นผลผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี แต่อาจไม่ครอบคลุมโครงสร้างของหลักสูตร 2) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgment Model) ได้แก่ รูปแบบของ Scriven (1967) เป็นการประเมินที่ไม่ยึดเป้าหมาย แต่เน้นการรวบรวมข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงเชิงคุณภาพ มีความเป็นอิสระในการประเมินผลการปฏิบัติที่เป็นไปตามเป้าหมาย ทั้งระดับปฏิบัติ วิธีการ และการนำไปใช้อย่างเหมาะสม เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญกับการบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Criterion Model) และอาศัยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตัดสินคุณค่าของหลักสูตรโดยเทียบกับเกณฑ์เป็นหลัก ไม่ต่างจากรูปแบบของ Provas (1971) ที่ประเมินเปรียบเทียบระหว่างผลการปฏิบัติกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ดังนั้นรูปแบบดังกล่าวจึงต้องกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้เพื่อการเปรียบเทียบ การปรับปรุงหลักสูตรจะถูกตีกรอบไว้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้โดยอิสระหรือตามสภาพการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 3) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision - Oriented Model) เป็นรูปแบบการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศ และทางเลือกต่างๆที่เหมาะสมสำหรับการปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร รูปแบบการประเมินตามแนวคิดนี้ ได้แก่ การประเมิน CIPPmodel (Stufflebeam, 2003) และ CIPPIEST (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) เป็นรูปแบบที่ขยายแนวคิด CIPP ให้ครอบคลุมครบถ้วนทุกมิติ และรูปแบบการประเมินของ Alkin (1969) เป็นรูปแบบที่มีกระบวนการประเมินสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อาจปรากฏผลการประเมินที่ไม่คาดคิดมาก่อน ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับการเลือกข้อมูลที่เหมาะสมที่นำมาวิเคราะห์ซึ่งผลการวิเคราะห์จะนำไปสู่การการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ส่วนมากมักใช้รูปแบบนี้ในการประเมินหลักสูตร หรือโครงการที่มีข้อมูลสารสนเทศที่ละเอียดที่สามารถสรุปอ้างอิงไปสู่สถานการณ์อื่นได้นับว่าเป็นรูปแบบที่ให้ผลการประเมินที่นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง สำหรับรูปแบบการประเมินของ Hammond (1969) เป็นรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่ยึดเป้าหมายของหลักสูตรเป็นหลัก (Goal Attainment) ผลสรุปของการประเมินหลักสูตรจะชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรมีคุณค่ามากน้อยเพียงใด เป็นการประเมินที่เน้นการตรวจสอบหลักสูตรที่มีประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การเลือกรูปแบบการประเมินหลักสูตรที่เหมาะสม จึงควรเลือกรูปแบบที่สามารถค้นหาคุณค่าของหลักสูตรที่ต้องการประเมินได้อย่างเป็นระบบ สามารถอธิบายและตัดสินคุณค่าของหลักสูตรได้อย่างครอบคลุม ผลการประเมินเป็นสารสนเทศที่นำไปพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (Stufflebeam & Shinkfield. 2007 : 326) การวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2557 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการพิจารณาหาทางเลือกที่เหมาะสม และนำมาปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์และสอดคล้องกับบริบทของไทย รวมทั้งมาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของนานาชาติ ดังนั้นจึงเลือกใช้ CIPPIEST Model ของ Stufflebeam & Shinkfield (2007) ในการประเมินหลักสูตรดังกล่าว ซึ่งเป็นรูปแบบมีพื้นฐานมาจากการประเมิน CIPP Model (Context-Input-Process-Product Evaluation : CIPP) ที่ขยายแนวคิดจากการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เขียนย่อเป็น CIPPIEST Model หรืออาจเขียนย่อเป็น CIPP_{EST} Model ก็ได้ ซึ่งเพิ่มจากการประเมินตาม CIPP Model ที่มีเพียง 4 องค์ประกอบเพิ่มขึ้นอีก 4 องค์ประกอบ อักษรย่อคือ IEST ได้แก่ การประเมินผลกระทบ-การประเมินประสิทธิผล-การประเมินความยั่งยืน-การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Impact-Effective-Sustainability-Transformability Evaluation) รวมกันเป็น 8 องค์ประกอบ ดังนั้น การประเมินหลักสูตรตาม CIPPIEST Model ที่ครบถ้วน จึงประกอบด้วย การประเมินบริบท-การประเมินปัจจัยนำเข้า-การประเมินกระบวนการ-การประเมินผลผลิต-การประเมินผลกระทบ-การประเมินประสิทธิผล-การประเมินความยั่งยืน-การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Context-Input-Process-Product-Impact-Effective-Sustainability-Transformability Evaluation : CIPPIEST)

วิธีวิจัยในการประเมินหลักสูตรมีหลายวิธี แต่วิธีวิจัยที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยนี้ คือการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) มีระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมที่ผสมผสานการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และผู้ที่ได้รับประโยชน์จากผลการวิจัยได้เข้ามาเรียนรู้ร่วมกันไปพร้อมกับการแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ โดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ การวิจัยลักษณะนี้เป็นการปรับปรุงวิธีการวิจัยแบบดั้งเดิมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นซึ่งมีผู้ให้นิยามวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมหมายถึงระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพรูปแบบหนึ่งที่มีกิจกรรมควบคุมไปกับกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอนเพื่อแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเพียงพอ และเป็นข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ผลการประเมินจะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ในเวลาเดียวกัน เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ (Brydon-Miller. 2001) การประเมินผลจะครอบคลุมทั้งมิติภาวะแวดล้อม มิติความทันสมัย มิติความสนใจและความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จะช่วยให้ผู้วิจัยที่มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญในศาสตร์การบริหารสวัสดิการสังคม รู้กระบวนการคิด และกระบวนการทำงาน สามารถประเมินหลักสูตรได้ครบถ้วนทุกมิติผลการประเมินหลักสูตรจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง นำไปเป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพเป็นระยะ ๆ ตามรอบระยะเวลาของหลักสูตรหรือทุกรอบ 5 ปี (ราชกิจจานุเบกษา. 2558)

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) ประกอบด้วย การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การ

ประเมินผลผลิต การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ

2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2562

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยนี้เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกทั้งหมดของประชากรในการวิจัย รวมทั้งสิ้น 35 คน ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บริหาร/คณะกรรมการหลักสูตร/อาจารย์ ผู้สอนและผู้บริหาร

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการวิจัยประเมิน CIPPIEST Model ของ Stufflebeam&Shinkfield (2007)รวมทั้งสิ้น 8 ด้านได้แก่การประเมินบริบท(Context Evaluation: C) การประเมินปัจจัยนำเข้า(Input Evaluation: I) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) การประเมิน-ผลผลิต (Output Evaluation: O) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation: I) การประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation: E) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S) การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportation Evaluation : T)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประเมินผลหลักสูตรในครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์/แบบวัด จำนวน 3 ชุด ได้แก่ แบบสัมภาษณ์/ประชุมกลุ่มย่อย แบบวัดคุณลักษณะนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา และแบบสรุปภาพรวมผลการประเมินหลักสูตร

1.4 นิยามปฏิบัติการ

1) หลักสูตร หมายถึงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

2) นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึงนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหลักสูตรและผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

3) ผู้บริหาร หมายถึง อธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย คณะบดี คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม และประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารการศึกษาด้านวิชาการ กำกับดูแล ผลักดันให้การบริหารหลักสูตรฯเป็นไปตามแผนและเป้าประสงค์ของการศึกษาระดับบัณฑิต ไปสู่ความเป็นเลิศในทางวิชาการให้สอดคล้องกับนโยบาย ปณิธานและทิศทางของมหาวิทยาลัย

4) คณะกรรมการประจำหลักสูตร หมายถึงคณาจารย์ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการประจำหลักสูตร หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

5) อาจารย์ผู้สอนรายวิชา หมายถึงอาจารย์ที่มีหน้าที่รับผิดชอบสอนนักศึกษาและเป็นที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

6) บุคลากรสนับสนุนการศึกษา หมายถึงผู้ที่มีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่คณะกรรมการประจำหลักสูตรอาจารย์ผู้สอนรายวิชา และนักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

7) ผู้ใช้บัณฑิต หมายถึงผู้ทำงานประจำในองค์กร/หน่วยงานเกี่ยวกับนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรฯ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงาน

8) ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึงนักวิชาการจากภายนอกมหาวิทยาลัย ได้แก่ นักวิชาการหรืออาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ หรือคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าระดับดุษฎีบัณฑิตหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งรองศาสตราจารย์

9) การประเมินหลักสูตรตาม CIPPIEST Model หมายถึงรูปแบบการประเมินที่เน้นการให้คุณค่าของ Stufflebeam & Shinkfield (2007) ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 23 ประเด็น ดังนี้

9.1) การประเมินบริบท (Context Evaluation) หมายถึง การประเมินปัจจัยแวดล้อมต่างๆที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการบริหารหลักสูตร เป็นหลักการและเหตุผลที่ครอบคลุมสถานการณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประกอบด้วย สภาพปัญหาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง นโยบายการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ พันธสัญญาาระหว่างประเทศ ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติสอดคล้องกับประเด็นย่อยในการประเมิน 3 ประเด็นการประเมิน ได้แก่

(1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ได้แก่ การประเมินความสอดคล้องเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรากับบริบท และความต้องการนักบริหารสวัสดิการสังคม ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2561

(2) โครงสร้างหลักสูตร ได้แก่ การประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ว่า มีเนื้อหาสาระอื่นๆที่เพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสม ครอบคลุมกับสถานการณ์ และปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2560 มีจุดเด่นและข้อจำกัดใดๆที่ควรนำมาเป็นแนวทางปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสมบูรณ์ และปรับปรุงให้เป็นหลักสูตร พ.ศ. 2562 ที่เหมาะสมและเป็นปัจจุบัน

(3) เนื้อหารายวิชา ได้แก่ การประเมินเนื้อหาในรายวิชาตามหลักสูตร ปี 2557 ในแต่ละวิชาที่มีความสอดคล้องกับบริบท และโครงสร้างหลักสูตร ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2561 ซึ่งอาจมีรายวิชาบางส่วนที่คงไว้ และบางส่วนที่อาจจำเป็นต้องเพิ่มเติม หรือปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมและเป็นปัจจุบัน

9.2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) หมายถึง การประเมินสิ่งจำเป็นและสำคัญ ที่เป็นปัจจัยเอื้อให้การบริหารหลักสูตรประสบผลสัมฤทธิ์ ประกอบด้วยประเด็นย่อย 5 ประเด็น ได้แก่

(1) คุณภาพนักศึกษาแรกเข้า ได้แก่ การประเมินคุณภาพนักศึกษาที่สมัครเข้าเรียนในหลักสูตรฯว่า มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตร หากมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน หลักสูตรมีกระบวนการเตรียมความพร้อมนักศึกษาเพื่อให้มีคุณสมบัติเหมาะสมและพร้อมที่จะศึกษาในหลักสูตรฯ อย่างไร

(2) คุณภาพอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ การประเมินคุณสมบัติอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความครบถ้วนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF: HfEd) และเหมาะสมที่จะเป็นผู้สอนในหลักสูตร

(3) แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ การประเมินเครื่องมือและอุปกรณ์ที่เป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนรู้ ได้แก่ ห้องสมุด ตำรา หนังสือ Multimedia คอมพิวเตอร์ ห้องวิจัย อุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่มีความเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาสามารถส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

(4) สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษา ได้แก่ การประเมินสิ่งจำเป็นที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีความสะดวก สบาย ไม่เป็นอุปสรรคในการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ไม่มีเสียงดัง และมีกลิ่นเหม็นจนเป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน ห้องเรียนที่มีอากาศถ่ายเท มีอุปกรณ์ช่วยสอนที่ใช้การได้ดี เพียงพอ ทันสมัย และครบครัน ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นต้น และบุคลากรสนับสนุนการศึกษาที่อำนวยความสะดวกให้อาจารย์และนักศึกษา โดยปฏิบัติหน้าที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำที่ดี และให้บริการในเรื่องการจัดการเรียนของนักศึกษาตั้งแต่แรกเข้า ระหว่างศึกษา จนถึงสำเร็จการศึกษา

(5) งบประมาณได้แก่การประเมินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากมหาวิทยาลัย และแหล่งทุนสนับสนุนอื่นๆที่เพียงพอต่อการบริหารหลักสูตรให้เป็นไปอย่างราบรื่น (Flow) ปราศจากอุปสรรค และสนับสนุนให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรม มีประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

9.3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึงการประเมินขั้นตอนของการบริหารหลักสูตร โดยพิจารณาว่าแต่ละขั้นตอนนั้น ได้นำปัจจัยนำเข้ามาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารหลักสูตร เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ และเป้าหมายตามที่ต้องการประกอบด้วย 3 ประเด็นการประเมิน ได้แก่

(1) การรับและการเตรียมความพร้อมนักศึกษาได้แก่ การประเมินมาตรการของหลักสูตรตั้งแต่การรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีหลักเกณฑ์แน่นอนชัดเจน มีการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาแรกเข้า เช่น การปฐมนิเทศ และการสอนเสริม เป็นต้น

(2) การบริหารหลักสูตรได้แก่ หลักสูตรได้มีกระบวนการวางแผน เพื่อใช้เป็นแนวทางหลักในการบริหารหลักสูตรประกอบด้วย

(2.1) การวางระบบผู้สอน และกระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ วางแผนการส่งเสริมและควบคุมดูแลนักศึกษาให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด นักศึกษาวางแผนการศึกษาของตนเองและรายงานความก้าวหน้าการจัดทำวิทยานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เป็นต้น

(2.2) การวัดและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ เครื่องมือวัดผล/ ประเมินผลมีคุณภาพ สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาพัฒนา/ปรับปรุงตนเอง/สนใจค้นคว้าเพิ่มเติม

(3) การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา ได้แก่ การประเมินด้านการวางระบบการดูแลนักศึกษาให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด อาจารย์ใช้กลยุทธ์กระตุ้นให้นักศึกษาได้ใช้ศักยภาพเพื่อสร้างสรรค์ผลงานระหว่างการศึกษา เช่น เขียนบทความวิชาการลงตีพิมพ์เผยแพร่ และการเป็นวิทยากรให้กับสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น ประกอบด้วย 2 ประเด็นย่อย ได้แก่

(3.1) กระบวนการควบคุม ดูแล และส่งเสริมการจัดทำวิทยานิพนธ์

(3.2) การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน

ศตวรรษที่ 21

9.4) การประเมินผลผลิต (Output Evaluation) หมายถึงการประเมินผลลัพธ์ที่ได้จากการบริหารหลักสูตรบรรลุตามวัตถุประสงค์กำหนดไว้ ประกอบด้วย 2 ประเด็นการประเมิน ได้แก่

(1) เชิงปริมาณ ได้แก่ จำนวนนักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนด

(2) เชิงคุณภาพ ได้แก่ นักศึกษามีคุณลักษณะที่คาดหวังสำหรับวิชาชีพบัณฑิต

7 ประการ ดังนี้

(2.1) ปฏิบัติงานในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ

(2.2) มีการแสดงออกซึ่งความมีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณธรรม 6 ประการแห่งมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อนตนเอง วิชาชีพและสังคม มีจิตสาธารณะ

(2.3) สื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ทางการบริหารสวัสดิการสังคมสู่สังคม และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารสวัสดิการสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสมแก่ผู้เกี่ยวข้องได้

(2.4) ทำงานเป็นทีมร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ และมีทักษะการบริหารสวัสดิการสังคม

(2.5) คิดวิเคราะห์เป็นระบบ และเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

(2.6) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การจัดเก็บ การประมวลผลข้อมูล และการนำเสนอ

(2.7) บูรณาการการบริหารสวัสดิการสังคม ได้อย่างเป็นระบบ และนำไปให้คำแนะนำเชิงวิชาการแก่ผู้เกี่ยวข้องได้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcomes) เป็นคุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน สำหรับหลักสูตรดุขศึกษบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม ผู้วิจัยประเมินทั้งคุณลักษณะที่คาดหวัง และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รวมทั้งคุณลักษณะอื่นๆ ที่ถูกกำหนดไว้คุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาที่เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes)

9.5) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation: I) หมายถึง การประเมินจากผลผลิตของหลักสูตรว่าได้รับเกินกว่าเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่ อาจจะเป็นไปในทางบวกเรียกว่า

ตอบสนองความต้องการจำเป็น ควรต้องหาวิธีการรักษาไว้ หรือหาวิธีการแก้ไขหากเกิดผลในทางลบที่ไม่พึงปรารถนา ประกอบด้วย 3 ประเด็นย่อย ได้แก่

(1) ผลกระทบที่เกิดกับนักศึกษาและอาจารย์ เช่น ประสบความสำเร็จจากการที่นักศึกษาได้รับรางวัลจากผลงานวิชาการ การสร้างนวัตกรรมเพื่อสังคม อาจารย์ได้เชิญจากองค์กร/หน่วยงานต่างๆ ให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ และได้รับเชิญให้เป็นผู้วิจัยให้กับภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

(2) ผลกระทบที่เกิดกับมหาวิทยาลัย เช่น หลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม เป็นช่องทางใหม่มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางวิชาการให้กับชุมชน หรือท้องถิ่น สร้างสรรค์กิจกรรม ผลงานวิชาการ และงานวิจัยที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน และมหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จด้านวิชาการ/วิจัยระดับประเทศจนได้รับเชิญให้ไปนำเสนอผลงาน/ศึกษาดูงานต่างประเทศ เป็นต้น

(3) ผลกระทบที่เกิดกับสังคม ได้แก่ กลุ่ม ชุมชน และสังคม ได้รับประโยชน์จากหลักสูตร เช่น ผลงานทางวิชาการ/ผลการวิจัยที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับท้องถิ่น หรือความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัย/หน่วยงาน/องค์กร ได้นำไปเผยแพร่และให้ประโยชน์กับสังคม หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ส่งเสริมให้เป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า

9.6) การประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation: E) หมายถึง ผลรวมของความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรเป็นไปตามที่คาดหวัง เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จโดยรวมของหลักสูตรที่สามารถสรุปเป็นประสิทธิผลของหลักสูตร ไม่ใช่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เท่านั้น แต่เป็นความสำเร็จที่บรรลุเป้าหมายของการบริหารหลักสูตรได้อย่างครอบคลุม และครบถ้วนตามที่คาดหวังทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ประกอบด้วย 2 ประเด็น ได้แก่

(1) ผลลัพธ์การบริหารหลักสูตรตามที่คาดหวัง ได้แก่

(1.1) ด้านการบริหารหลักสูตร เช่น ความโดดเด่นของหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระรายวิชาครอบคลุมมิติที่สำคัญ ที่มีความทันสมัย สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร นักศึกษาและอาจารย์มีคุณภาพ ผลการประเมินมีกระบวนการที่น่าเชื่อถือ นักศึกษาคือผลผลิตของการบริหารหลักสูตรที่มีคุณภาพ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณลักษณะโดดเด่นด้านต่างๆ

(1.2) ความสำเร็จของอาจารย์ นักศึกษาและมหาวิทยาลัย เช่น นักศึกษาได้รับการเชิดชูหรือได้รับรางวัลอะไรบ้างด้านวิชาการ ผู้สำเร็จการศึกษากลับมาทำประโยชน์ให้มหาวิทยาลัย และภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัยเกิดจากคุณภาพของหลักสูตร หรือเป็นผลพวงมาจากผู้สำเร็จการศึกษาได้ทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศ

(1.3) คุณค่าที่ได้รับในเชิงวิชาการ และคุณค่าที่สังคมได้รับ เช่น คุณค่าของวิชาการและคุณค่าที่สังคมได้รับ ได้แก่ คุณค่าในเชิงวิชาการในมิติต่างๆ ที่นำไปสู่ประโยชน์ที่คนในสังคมได้รับ

(2) ผลลัพธ์ครบถ้วนตามที่คาดหวัง ได้แก่ ด้านคุณค่า (ความเจริญงอกงาม) มูลค่า (จำนวนเงิน) และนักศึกษา/อาจารย์สร้างนวัตกรรม และเผยแพร่ผลงานวิชาการ/กระบวนการ/วิธีการใหม่ๆ ในแวดวงวิชาการ และปรัชญาแนวใหม่ของหลักสูตรคืออะไร

9.7) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S) หมายถึง หลักสูตรยังคงมีศักยภาพที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ตั้งนั้นการบริหารหลักสูตรจึงต้องมีการวางแผน กำหนดมาตรการ และกลไกการรักษาคุณภาพหรือคุณค่าของหลักสูตรประกอบด้วยประเด็นย่อย 2 ประเด็น ได้แก่

- (1) แผนการรักษาคุณภาพของหลักสูตร ได้แก่ แผนด้านการบริหารหลักสูตร แผนด้านการบริหารบุคลากร และแผนด้านการบริหารงบประมาณ
- (2) แผนการปรับปรุงหลักสูตร ได้แก่ การเตรียมวางแผนเพื่อปรับปรุงหลักสูตร ให้เป็นหลักสูตรที่ทันสมัย เช่น การประเมินนักศึกษา การประเมินการเรียนรู้ การประเมินสิ่งสนับสนุน และการรายงานปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดต่างๆระหว่างใช้หลักสูตร พ.ศ. 2557 เป็นต้น

9.8) การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation : T) หมายถึง หลักสูตรได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในที่อื่นๆได้หรือไม่ ประกอบด้วยประเด็นย่อย 2 ประเด็น ได้แก่

- (1) การร่วมมือกับทุกระดับที่มีหลักสูตรสอดคล้องกัน ได้แก่ ระดับสถาบัน การศึกษา/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และระดับประเทศ ได้แก่ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการ แลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาระหว่างสถาบันการศึกษา หรือเครือข่ายเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์และการขยายต่อยอดหลักสูตร เพื่อให้ได้ปริญญาควบคู่กับสถาบันที่ร่วมมือ
- (2) การประชาสัมพันธ์หลักสูตร ได้แก่ การประกาศให้ทราบความสำเร็จของผลการดำเนินงานหรือการบริหารหลักสูตร เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของหลักสูตรทั้งภายในประเทศ และระหว่างประเทศ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคมพ.ศ. 2557 เป็นข้อมูลสารสนเทศที่ทำให้ทราบคุณภาพของหลักสูตร กระบวนการรักษาคุณภาพ การพัฒนาหลักสูตรและการปรับปรุงตลอดช่วงปีที่ใช้หลักสูตร
- 2) ได้แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2557) เป็นหลักสูตรดุขฎีบัณฑิตฯ พ.ศ. 2562 จากการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) มีหัวข้อสำคัญดังนี้

- 2.1 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร
 - 2.2 มาตรฐานการอุดมศึกษา
 - 2.3 แนวคิดการประเมินหลักสูตร
 - 2.4 รูปแบบการประเมิน CIPPIEST Model
 - 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย
- สาระสำคัญโดยสรุปมีดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร

ในปีการศึกษา 2555 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้เปิดหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสวัสดิการสังคม ถือเป็นหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตแรกของมหาวิทยาลัยภายใต้การกำกับดูแลของบัณฑิตวิทยาลัย

ต่อมาในปีการศึกษา 2556 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้รับการอนุมัติให้เปิดหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม ซึ่งเปลี่ยนจากเดิมคือสาขาวิชาการบูรณาการนโยบายสวัสดิการสังคม และเพื่อพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอกให้เป็นหลักสูตรที่ต่อเนื่องกัน แต่เดิมหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการบริหารสวัสดิการสังคม จึงได้เปลี่ยนเป็น *สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557)* โดยคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติให้ความเห็นชอบ/อนุมัติหลักสูตร เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2557 และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2558 โดยใช้ชื่อดังนี้

ชื่อหลักสูตร : หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (Doctor of Philosophy Program in Social Welfare Administration)

ชื่อปริญญาภาษาไทย: ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การบริหารสวัสดิการสังคม) ชื่อย่อคือ ปรด. (การบริหารสวัสดิการสังคม)

ชื่อภาษาอังกฤษชื่อเต็ม: Doctor of Philosophy (Social Welfare Administration) ชื่อย่อคือ Ph.D. (Social Welfare Administration)

ปรากฏรายละเอียดในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education : TQF หรือ HEEd) ส่วนที่เป็นโครงสร้างของหลักสูตร เรียกว่า TQF 2 หรือ มคอ.2 ซึ่งเป็นรายละเอียดของหลักสูตร (Programmed Specification) หมายถึง คำอธิบายภาพรวมของการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้บัณฑิตบรรลุผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

นั้นๆ โดยจะถ่ายทอดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาไปสู่การปฏิบัติในหลักสูตร ซึ่งแต่ละสถาบันอุดมศึกษาสามารถบรรจุเนื้อหาวิชาเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ได้อย่างอิสระ เหมาะสมตรงกับความต้องการหรือเอกลักษณ์ของสถาบันฯ โดยคณาจารย์ผู้สอนจะต้องร่วมมือกันวางแผนและจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร

ในช่วง พ.ศ. 2557-2561 เป็นช่วงของการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) เป็นแผนยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการศึกษาระยะยาว 15 ปี ซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2545 เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในระดับต่างๆ รวมทั้งแผนพัฒนาการอุดมศึกษา เพื่อให้มีการปฏิรูปการศึกษาที่เชื่อมโยงสอดคล้องกันทั้งประเทศ และต่อมาในปี 2552 ได้มีการปรับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตที่เปลี่ยนแปลงไป ที่บูรณาการการศาสนา ศิลป วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคอนอย่างรอบด้าน และสมดุล สร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ และพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 รองรับการบริหารจัดการหลักสูตรให้ได้คุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และตาม **จุดเน้นของแต่ละสาขาวิชา**

ประสิทธิผลการดำเนินการตามแผนการศึกษาชาติในช่วงเวลาดังกล่าว ปรากฏในรายงานการติดตามและประเมินผลการจัดศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552 – 2559) ตามนโยบายการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา พัฒนาระบบบริหารจัดการความรู้ และสร้างกลไกการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ พบว่าหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับส่งเสริมสนับสนุนครูและคณาจารย์ทำวิจัยเพิ่มมากขึ้น มีผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่ผลิตขึ้นยังนำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย ส่วนใหญ่นับการตีพิมพ์เผยแพร่มากกว่าการมุ่งประโยชน์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2559)

ปรัชญาของหลักสูตร มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารสวัสดิการสังคมที่เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม เพื่อรับใช้สังคม เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและนานาชาติ ดังนั้น หลักสูตรจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรดังนี้

1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำทั้งทางวิชาการและทางการบริหารที่มีความเข้าใจอย่างแท้จริงในองค์ความรู้ด้านสวัสดิการสังคม มีโลกทัศน์กว้างไกล เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม

2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญในการคิด วิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้านการบริหารสวัสดิการสังคม รวมทั้งการปรับตัวให้เท่าทันสถานการณ์ที่ท้าทายในปัจจุบันและอนาคต

3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในกาวิจัย รวมทั้งการสร้างหรือเพิ่มพูนองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ และนานาชาติ

2.2 มาตรฐานการอุดมศึกษา

โครงสร้างและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรดุขฎีบัณฑิตเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงเวลาที่เหมาะสม หลักสูตรการศึกษาจะถูกปรับเปลี่ยนตามเงื่อนไขต่างๆ เช่น เปลี่ยนนโยบายการบริหารการศึกษา และเปลี่ยนไปตามกฎหมายและระเบียบการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

รวมทั้งพันธสัญญาต่างๆที่เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งจะมีการปรับเปลี่ยนในทุกทศวรรษ หรือ ทุก 10 ปี และทุกศตวรรษหรือทุก 100 ปี สำหรับในช่วงศตวรรษที่ 21 ตรงกับ ค.ศ. 2001-2100 หรือ พ.ศ. 2544-2643 ซึ่งจะมีการปรับเปลี่ยนย่อยๆทุก 10 ปี ดังนั้นในช่วงระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงและการเคลื่อนไหวของหลักสูตรปรัชญาดุสิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม จึงเป็นช่วงเวลา พ.ศ. 2554-2563 หรือทศวรรษที่ 2 ของศตวรรษที่ 21 นั่นเอง ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2557-2561 ผลการประเมินจึงต้องศึกษาในช่วง พ.ศ. 2557 -2561 โดยศึกษาว่าจุดเน้นของการศึกษามีอะไรบ้างและการคาดการณ์อนาคต ตลอดช่วงศตวรรษที่ 21 ควรปรับปรุงการศึกษาไปในทิศทางใดจึงจะสอดคล้องกัน ทั้งทิศทางการพัฒนาประเทศไปพร้อมกัน ปรัชญาการศึกษาชาติ และปรัชญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยจะกล่าวถึงมาตรฐานการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษาพ.ศ. 2561 (โดยยกเลิก ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2549) จุดเน้นการศึกษาในช่วงปี 2555-2561 และการมองอนาคตการศึกษาของประเทศตามนโยบาย Thailand 4.0

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานอื่น ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษาโดยมุ่งประกันคุณภาพผู้เรียนและการจัดการศึกษาที่เน้นผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิจะเชื่อมโยงกับมาตรฐานทั้ง 3 ด้านของมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ ได้แก่ มาตรฐานด้านที่ 1 มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิตมาตรฐานด้านที่ 2 ด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านที่ 3 ด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ สำหรับในปี 2561 จุดเน้นการพัฒนาการอุดมศึกษาของชาติเพื่อรองรับกระทรวงอุดมศึกษา และการอุดมศึกษาของชาติ 20 ปี พร้อมวางแผนกำลังคนของประเทศ 20 ปีพัฒนาระบบวิจัยและนวัตกรรมอุดมศึกษาของชาติ และตอบโจทย์การพัฒนาพื้นที่ โดยมีแผนการดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนให้เห็นผล โดยเน้นหลักสูตรพันธุ์ใหม่ เพื่อตอบโจทย์ในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2561)

ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษาและระดับหน่วยงาน ในการส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามหลักการข้างต้นโดยมีการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษาจะครอบคลุมด้านผลลัพธ์ผู้เรียน การวิจัยและนวัตกรรม การบริการวิชาการแก่สังคม ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และการบริหารจัดการตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน โดยเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญ คือการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณลักษณะของคนไทยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนจึงกำหนดมาตรฐานการอุดมศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตของประเทศไทยตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 ด้านคุณภาพบัณฑิต ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ

(1) เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และความรอบรู้ด้านต่างๆ ในการสร้างสัมมาอาชีพ ความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเป็นผู้มีคุณธรรม ความเพียร มุ่งมั่น มานะ บากบั่น และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ

(2) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะศตวรรษที่ 21 มีความสามารถในการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาสังคม มีคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก สามารถสร้างโอกาสและเพิ่มมูลค่าให้กับตนเอง ชุมชนสังคม และประเทศ

(3) เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้องรู้คุณค่าและรักษาความเป็นไทย ร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างสรรค์การพัฒนาและเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืนทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประชาคมโลก

(ราชกิจจานุเบกษา. 2561: 19-20)

มาตรฐานที่ 2 ด้านวิจัยและนวัตกรรม

สถาบันอุดมศึกษามีผลงานวิจัยที่เป็นการสร้าง และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ สร้างสรรค์นวัตกรรม หรือทรัพย์สินทางปัญญา ที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม หรือสิ่งแวดล้อม ตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน มีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ ผลงานวิจัย และนวัตกรรมตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ ความต้องการจำเป็นของสังคม ชุมชน ภาครัฐ เอกชน และประเทศ ผลลัพธ์ของการวิจัย และนวัตกรรมมีผลกระทบสูงต่อการพัฒนาผู้เรียน การสร้างคุณภาพชีวิต หรือการสร้างโอกาสมูลค่าเพิ่ม และขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันระดับนานาชาติ

(ราชกิจจานุเบกษา. 2561 : 20)

มาตรฐานที่ 3 ด้านการบริการวิชาการ

สถาบันอุดมศึกษามีการจัดการเรียนรู้ การวิจัย หรือการบริการวิชาการซึ่งนำไปสู่การสืบสานการสร้างความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม การปรับและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทย และต่างประเทศอย่างเหมาะสม ตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน ผลลัพธ์ของการจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย หรือการสร้างโอกาสและมูลค่าเพิ่มให้กับผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (ราชกิจจานุเบกษา. 2561 : 20)

มาตรฐานที่ 4 ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

สถาบันอุดมศึกษามีการจัดการเรียนรู้ การวิจัย หรือการบริการวิชาการซึ่งนำไปสู่การสืบสานการสร้างความรู้ ความเข้าใจในศิลปวัฒนธรรม การปรับและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมทั้งของไทยและต่างประเทศอย่างเหมาะสม ตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน ผลลัพธ์ของการจัดการด้านศิลปวัฒนธรรมทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย หรือการสร้างโอกาสและมูลค่าเพิ่มให้กับผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

(ราชกิจจานุเบกษา. 2561 : 20)

มาตรฐานที่ 5 ด้านการบริหารจัดการ

(1) สถาบันอุดมศึกษามีหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบบูรณาการ เพื่อให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ และความต้องการที่หลากหลายของประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนสังคม สถานประกอบการ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน

(2) สถาบันอุดมศึกษามีการบริหารงานตามพันธกิจ และวิสัยทัศน์ของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนมีการบริหารจัดการบุคลากร และทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล คำนึงถึง

ความหลากหลาย และความเป็นอิสระทางวิชาการ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยืดหยุ่นคล่องตัว โปร่งใสและตรวจสอบได้

(3) สถาบันอุดมศึกษามีระบบประกันคุณภาพ มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน และพัฒนาการจัดการศึกษาระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบันที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล มีการกำกับให้การจัดการศึกษา และการดำเนินงานตามพันธกิจเป็นไปตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

(ราชกิจจานุเบกษา. 2561 : 21)

จุดเน้นของการศึกษาในช่วงปี 2555-2561 ที่สำคัญคือ ต้องเรียนเกินกว่าเนื้อหาวิชา และเรียนแบบ Collaboration เรียนแบบ Team Learning เรียนโดยลงมือทำ Learning by Doing คือการเรียนแบบ Project Based Learning ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติที่มุ่งเน้นการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

แผนการศึกษาของกระทรวงศึกษาโดยรวม จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปตามทิศทางบริหารประเทศในแต่ละสมัย สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหลักสำคัญของการศึกษาคือ การผลิตดุชฎิบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปคุณลักษณะสำคัญของบัณฑิตโดยสังเขป ดังนี้

นโยบายพัฒนาบัณฑิตในอุดมคติไทยพ.ศ. 2554-2558 ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการใช้หลักสูตรดุชฎิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) ดังนี้

บัณฑิตในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์พานิช. 2555) สรุปโดยสังเขป ดังนี้

1) *คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งของบัณฑิตคือการมีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่* ส่งผลให้อาจารย์ไม่ใช่ผู้สอน (Teacher) เท่านั้น แต่อาจารย์มีบทบาทหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Coach) หรือผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) หรือผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ (Learning Facilitator) ดังนั้นความหมายที่ว่า “บัณฑิต” จึงไม่ใช่ “ผู้รู้” แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพราะการสำเร็จการศึกษาไม่เกินสามปี ความรู้ของบัณฑิตคนนั้นจะล้าสมัยทันทีเนื่องมาจากความรู้ใหม่ๆพร้อมที่จะผุดขึ้นใหม่และทะลักเข้ามาแทนที่ความรู้เดิมจำนวนมากมาย ความยึดมั่นถือมั่นกับความรู้เดิมจึงอาจจะใช้ไม่ได้แล้ว “ผู้รู้” จึงน่าจะเป็นผู้แสวงหาผู้รู้ใหม่ที่ทันสมัยอยู่เสมอจึงจะเรียกว่าผู้มีความรู้ในการเรียนรู้อย่างแท้จริง หรือเรียกว่า “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21”

2) อาจารย์ต้องเปลี่ยนทัศนคติและปรับพฤติกรรม เปลี่ยนคุณค่าความเชื่อต่างๆ ที่เคยมีอยู่ และพร้อมที่จะเรียนรู้ไปด้วยกัน โดยเน้นการเรียนการสอนที่สร้างความรู้ภายในตัวเอง (Constructivism) ด้วยการใช้โครงการเป็นฐานในการเรียนรู้หลักการ (Project Based Learning) แบบปิรามิด (Learning Pyramid) หากการสร้างความรู้ (Knowledge Creation) คือวิจัย (Research) ในการเรียนของแต่ละบุคคลจึงเป็นวิจัย (Research) ของส่วนบุคคล

3) การทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ (Learning Assessment) อาจจะต้องปรับเปลี่ยน 3 ประการ คือ 1) ข้อสอบไม่เป็นความลับ 2) ทดสอบการเรียนรู้เป็นทีม 3) ทดสอบความคิดเป็นหลักสำคัญ ไม่ใช่เป็นการทดสอบเพื่อวัดความถูกต้องตามหลักวิชาและความรู้เป็นหลัก แต่เป็นการสนับสนุนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ Community หรือชุมชนแห่งการเรียนรู้ในวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) จะเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ตระหว่างอาจารย์ผู้สอน และผู้เรียนด้วยกัน เป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการทำกิจกรรมการเรียนการสอน (Bulkeley and Hick. 2005 : 306-348) แนวคิด

ดังกล่าวเป็นข้อเสนอที่ถูกริชาพิจารณามานาน แต่ในทางปฏิบัติยังต้องขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของการศึกษาของแต่ละประเทศ และมาตรการป้องกันปัญหาที่จะตามมา

4) เงื่อนไขใหม่ที่กำหนดและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง หากผู้เรียนคละกัน มีทั้งผู้เรียนรู้อเร็วและช้า จำเป็นต้องสอนภายใน 3 ชั่วโมง การเรียนรู้ที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญของการเรียนรู้ (Scholarship of Learning) ภายใต้งเงื่อนไขของผลงานวิชาการที่เน้นการวิจัยเป็นหลัก ไม่แตกต่างกับการให้อาจารย์ได้ใช้ความรู้และประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ที่ตีมาใช้ บนพื้นฐานของความเชื่อมั่นและความศรัทธาในอาจารย์ผู้สอน ผลงานวิชาการเป็นผลงานที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอนอย่างแท้จริง เปลี่ยนจากความเชี่ยวชาญจากการสร้างความรู้ (Scholarship of Knowledge Creation) จากการวิจัย (Research) เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Knowledge Translation) หรือการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

แนวคิดที่กล่าวมา ได้นำมาเป็นหลักการในกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิตได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ มากน้อยเพียงไร ผลการวัดและประเมินการเรียนรู้ดีขึ้นหรือคงที่ หากพบว่ามีข้อจำกัด และข้อบกพร่องประการใด ควรปรับปรุงอย่างไรจึงจะเหมาะสม เป็นคำถามที่ต้องหาคำตอบจากผลการวิจัยประเมินหลักสูตรในบทที่ 4

คุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ Thailand 4.0 อีกแนวคิดหนึ่ง ในที่นี้จะยกตัวอย่างที่ชัดเจนมายืนยัน เช่น ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (2559) ได้กล่าวถึงแนวคิดของการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทย 4.0 หรือเรียกว่า การศึกษา 4.0 ประกอบด้วย 3 แนวคิด เป็นแนวคิดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ และผลิตภาพคุณลักษณะของผู้เรียน (Characteristics) ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะ เรียกว่า CCPR Student และมีวิธีสอนเพื่อส่งเสริม CCPR Model ตามตารางที่ 2-1

ตารางที่ 2-1 คุณลักษณะผู้เรียน และวิธีสอน ตามแนว CCPR Model

คุณลักษณะของผู้เรียน	วิธีสอน
ความคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking)	Critical-Based Instruction - วิเคราะห์ปัญหารายบุคคล - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น - ทบทวนตัวเองและประเมิน - เป็นตัวของตัวเอง
ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)	Creative-Based Instruction - มองใหม่ เสนอใหม่ คิดใหม่ - ให้ทางเลือก เพิ่ม ลด - ต่อยอด เสริม เพิ่ม - ลองแล้ว ลองอีกให้แน่ใจ
เน้นผลงาน (Product)	Productive-Based Instruction - วางเป้าหมายที่ผลงาน - แสวงหาวิธีการต่าง ๆ ให้ได้งาน - ทดสอบ ประเมินคุณภาพ - ปรับเปลี่ยน สอดส่อง

ตารางที่ 2-1 (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้เรียน	วิธีสอน
มีความรับผิดชอบ (Responsibility)	Responsibility-Based Instruction - บล็อกในทุกระบบ - นำตัวเองสู่สาธารณะและสังคม - ดู ทดสอบ รูปแบบตัวอย่าง - ยา ฆ่า ทวนความดิ่งาม

ที่มา: สุรเกียรติ ธาดาวัฒนาวิทย์. (2561) คุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยตามแนว ประเทศไทย 4.0. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี. 12 (2) หน้า 408-408.

วิธีสอนที่มุ่งเน้นให้การผลิตคณาจารย์บัณฑิตเป็นคนไทย 4.0 คือคนไทยที่มีศักยภาพและความพร้อมในการสร้างความเจริญให้กับประเทศ รู้จักการแบ่งปัน จะต้องร่วมกันสร้างรายได้และโอกาสให้เข้มแข็งเติบโตไปด้วยกันทั้งภายในและจากภายนอกประเทศ เกิดวงจรการเติบโตของคน/คนเติบโต (Growth for People/ People for Growth) โดยใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมหรืองานวิจัยพัฒนา

2.3 แนวคิดการประเมินหลักสูตร

หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ นำไปใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิผล ส่งผลให้เป็นหลักสูตรที่สมบูรณ์ และเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ซึ่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการระบุให้หลักสูตรปริญญาโท และปริญญาเอกมุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการ และวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนานักวิชาการ และนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการวิจัย เพื่อบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ รวมทั้งมีสามารถสร้างสรรค์จรจรงความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยง และบูรณาการศาสตร์ที่เชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งนี้ในระดับปริญญาโทมุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนา และสังคม ในขณะที่ระดับปริญญาเอกเน้นความสามารถในการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานสังคม และประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548)

เพื่อให้หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ จึงต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาหลักสูตรจึงถือเป็นภารกิจสำคัญยิ่ง เพื่อให้มั่นใจว่ามีความทันสมัยเหมาะสมกับยุคสมัย จึงต้องมีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และการประเมินหลักสูตรนั้นเป็นกระบวนการตรวจสอบว่าในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร มีขั้นตอนใดดำเนินการได้และดำเนินการไม่ได้ มีปัจจัยสาเหตุอะไร ผลการประเมินมีแนวทางชี้แนะในการการตัดสินใจและการปรับปรุง (Rossett & Sheldon. 2001) ในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในประเทศไทยมีหลักสูตรหลายสาขา ผลิตบัณฑิตทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก สามารถสร้างบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถและพื้นฐานทางความคิด และพื้นฐานตามหลักวิชาที่เรียนรู้ตามที่สถาบันการศึกษานั้นออกแบบ และจัดระบบการศึกษา และระบบการ

บริหารโดยนำทรัพยากรทางการศึกษา ผ่านกระบวนการให้เกิดผลผลิตตามความต้องการของประเทศ ฉะนั้น *หลักสูตรการศึกษาจึงเสมือนแผนแม่บทหรือเข็มทิศนำทางในการบริหารการศึกษาให้บรรลุผล* หลักสูตรที่ดีต้องมีความชัดเจนเหมาะสมกับผู้เรียนและสังคม เป็นงานสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือ ดำเนินการเพื่อให้ได้หลักสูตรที่ดี นำทางไปสู่จุดหมายปลายทางด้วยความราบรื่น และสามารถสร้างสังคม ที่ดีในอนาคตได้ (สุนีย์ ภูพันธ์, 2546: 185 – 186)

การประเมินหลักสูตรและการบริหารการศึกษา แบ่งออกเป็นหลายประเภท ซึ่ง Scriven (1967) ได้แบ่งการประเมินหลักสูตรออกเป็น 3 ประเภทหลัก ได้แก่ ประเภทการประเมินระหว่างจัดการเรียนรู้ การประเมินผลสรุป และการประเมินเพื่อวินิจฉัย (Formative, Summative & Diagnostic Evaluation) *การประเมินระหว่างจัดการเรียนรู้* มีแนวคิดในการประเมินผลเบื้องต้น (Formative Evaluation) ระหว่าง การใช้หลักสูตร ซึ่งเป็นการประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรนั่นเอง นับว่าเป็นการประเมินที่ได้ข้อมูลและ รายละเอียดที่เพียงพอสำหรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้ทราบข้อดีที่ควรรักษา ระดับคุณภาพและข้อเสีย เพื่อหาวิธีแก้ไขข้อบกพร่องที่ตรวจพบ ผู้ประเมินจะพบคุณค่าของสิ่งที่ต้องการประเมินระหว่างดำเนินการ *การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation)* เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดการบริหารหลัก ในช่วงเวลานั้น หรือเมื่อพบว่ามีความสำเร็จของนักศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการบริหารหลักสูตร หากไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จะมีแนวทางอย่างไรในการปรับปรุงหลักสูตรการประเมิน ลักษณะนี้สามารถตัดสินคุณค่า และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระหว่างบริหารหลักสูตร และประการ สุดท้ายคือ *การประเมินเพื่อวินิจฉัย (Diagnostic Evaluation)* มุ่งประเมินโดยมีจุดประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ การค้นหาสาเหตุที่ทำให้ผลการใช้หลักสูตรไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง หรือนักศึกษาได้ เรียนรู้หรือความรู้ที่ได้รับเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมายที่วางไว้ของหลักสูตร Burke (2005) คิดว่าการประเมิน เพื่อวินิจฉัยมักจะประเมินในช่วงแรกของการเรียนการสอน ได้แก่ การประเมินทักษะความสามารถ ความ สนใจ ระดับความสำเร็จของการเรียนรู้ หากผลการประเมินพบว่ามียุบสรรคในการเรียนของนักศึกษาคน ใดคนหนึ่ง หรือนักศึกษาทุกคน แต่ในทางปฏิบัตินั้น การประเมินลักษณะนี้ได้ถูกนำมาใช้ประเมินวินิจฉัย ทั้งก่อนเรียน เพื่อสำรวจว่านักศึกษามีความรู้พื้นฐานจำเป็นต่อการเรียนรู้ในระดับใด เพื่อหาวิธีการปรับ พื้นฐานให้ผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเรียนรู้ตามหลักสูตร การประเมินเพื่อวินิจฉัยระหว่างเรียนเป็นการ สำรวจมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน และตรวจสอบสถานะความรู้ในปัจจุบันของนักศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการ ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง และการประเมินเพื่อวินิจฉัยภายหลังการเรียน เพื่อจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2556 ข)

หลักสูตรที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การบริหารหลักสูตรที่ดี จึงควร ทดลองใช้หลักสูตรในการเรียนการสอนในสถานการณ์จริง เพื่อให้เป็นหลักสูตรที่สมบูรณ์ และเป็นที่ยอมรับ ของทุกฝ่าย

ในแวดวงการศึกษา พบว่านักวิชาการ/นักประเมินผลพยายามประเมินผลหลากหลายวิธีและ พัฒนาวิธีการประเมินผลการศึกษาโดยตลอด และได้รับการวิจารณ์อย่างมากมาย ถึงแม้ว่านัก ประเมินผลการศึกษาประยุกต์ใช้ทฤษฎีการประเมินผลแต่พบความยากในทางปฏิบัติ ปัจจัยสาเหตุที่พบ เช่น ขาดการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกระบวนการประเมินผลมีการตอบสนองในระดับต่ำและยังพบว่า อาจารย์ผู้สอนขาดความมุ่งมั่นในกระบวนการสร้างการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา จึงมีการทบทวนการประเมิน หลักสูตรและการเรียนการสอนในอดีต พบผลจากการประเมินหลักสูตรการพยาบาลในสกอตแลนด์ มี การประเมินโปรแกรมการเรียนการสอนที่ต้องใช้เวลานาน ส่งผลให้การประเมินหลักสูตรและผลการ

เรียนรู้เป็นสิ่งที่น่าเบื่อหน่าย (Roxburgh, et. Al.2008) อาจด้วยเหตุนี้ การประเมินผลการศึกษาจึงกลายเป็นองค์ประกอบที่ถูกละเลยมากที่สุดในการออกแบบ และพัฒนาหลักสูตร (Watson & Herbene. 1990 : 316-323)

ความสำคัญของการประเมินหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตรนอกจากจะแบ่งช่วงเวลาของการประเมินเป็นการประเมินระหว่างจัดการเรียนรู้ การประเมินผลสรุป และการประเมินเพื่อวินิจฉัยแล้ว ยังแบ่งออกเป็น *การประเมินภายนอก* คือ การประเมินโดยบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารหลักสูตร และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษา จะเห็นได้ว่าการประเมินหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ผลการประเมินภายนอกนำไปสู่เป้าหมาย โดยไม่ได้หวังประโยชน์จากหลักสูตร หากไม่มีผลการประเมินภายนอกเท่ากับเป็นการละเลยและขาดความสนใจข้อมูลย้อนกลับ รวมทั้งการมองสิ่งต่างๆ ด้วยมุมมองใหม่ๆ แต่การประเมินภายนอกส่วนมากมักจะขาดการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการตัดสินใจ ผู้ประเมินไม่เข้าใจค่านิยมภายใน และเพราะเหตุใดการบริหารหลักสูตรจึงเลือกวิธีการนี้ หรืออาจชื่นชมกับความคิดที่วางอยู่เบื้องหลังการตัดสินใจบางอย่าง บางครั้งผู้เกี่ยวข้องอาจรู้สึกว่าคุณค่าคุณงาม ความดีงามของการประเมินหลักสูตรจึงควรเลือกการประเมินที่เหมาะสม สำหรับ *การประเมินภายใน* คือการประเมินโดยผู้ประเมินภายในหรือผู้เกี่ยวข้องโดยตรงของหลักสูตร หรือโดยอาจารย์ผู้ใช้หลักสูตร ได้แก่ คณะกรรมการประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ประจำหลักสูตร มีข้อดีเกี่ยวกับการทำความเข้าใจการบริหารหลักสูตร และความคิดที่อยู่เบื้องหลังประสิทธิภาพของหลักสูตร รวมทั้งเห็นคุณค่าของหลักสูตร มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย แต่ผู้เกี่ยวข้องมีความใกล้ชิดกันทำให้มีความเกรงใจ อาจมองข้ามปัญหาต่างๆ เนื่องจากรับรู้ข้อจำกัดที่เกิดขึ้น จึงลดความคิดและการวิพากษ์วิจารณ์เชิงลบต่อหลักสูตร ไม่สามารถเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

สำหรับการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม เลือกการประเมินภายใน โดยใช้วิธีวิจัยประเมินหลักสูตรแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ซึ่งเป็นระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมที่ผสมผสานการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา/ผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงานของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร/อาจารย์ที่ปรึกษาคุณูปการ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) หรือผู้เกี่ยวข้องได้เรียนรู้ และได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการประเมินผลหลักสูตรไปพร้อมกัน การวิจัยประเมินผลลักษณะนี้เป็นการปรับปรุงวิธีการวิจัยแบบดั้งเดิมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งมีผู้ให้นิยามวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หมายถึงระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพรูปแบบหนึ่งที่มีกิจกรรมควบคู่ไปกับกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอน จะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ในช่วงเวลาเดียวกัน เพื่อได้มาซึ่งความรู้ใหม่ (Brydon-Miller. 2001) ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งมิติสภาวะแวดล้อม มิติความทันสมัย มิติความสนใจและความต้องการของผู้เรียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จะช่วยให้ผู้ประเมินที่มีประสบการณ์ รู้และเข้าใจกระบวนการคิด และกระบวนการทำงาน ถูกต้องตามความเป็นจริงและเพียงพอที่จะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรเป็นไปตามข้อกำหนดของคณะกรรมการอุดมศึกษาแห่งชาติที่กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจัดให้มีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยทุกๆ 5 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552) ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ในการพิจารณาหาทางเลือกที่เหมาะสมมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง เทคโนโลยี

สารสนเทศ ทิศทางการพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาล และสอดคล้องตามมาตรฐานสากล เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ การประเมินหลักสูตรจึงควรใช้รูปแบบการประเมินที่สามารถค้นหาคุณค่าของสิ่งที่ประเมินได้อย่างเป็นระบบ อธิบายและตัดสินคุณค่าของหลักสูตรได้ครอบคลุม เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรต่อไป (Stufflebeam & Shinkfield, 2007: 326) โดยใช้การประเมิน CIPPIEST Model ของ Stufflebeam&Shinkfield (2007)

2.4 รูปแบบการประเมิน CIPPIEST Model

Stufflebeam (1966) ได้พัฒนาการประเมิน CIPP Model ประกอบด้วย การประเมินบริบท – การประเมินปัจจัยนำเข้า-การประเมินกระบวนการ-การประเมินผลผลิต (Context-Input-Process-Product Evaluation) จำนวน 4 องค์ประกอบ ได้ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งมีการทบทวนผลการวิจัย และการศึกษาเป็นรายกรณี เช่น ผลการวิจัยการประเมิน CIPP Model ได้ถูกนำมาตรวจสอบให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในเรื่องที่ต้องการประเมิน เช่น ประเมินคุณภาพชีวิตของพนักงานในองค์กร ทำให้ทราบทรัพยากรสำหรับการขยาย Range ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กร เพื่อค้นหาศักยภาพของผลผลิตระยะยาวด้วยโปรแกรมประเมินทุกกิจกรรม โดยการคลี่หัวข้อการประเมินบริบท-การประเมินปัจจัยนำเข้า-การประเมินกระบวนการ-การประเมินผลผลิต (Context-Input-Process-product Evaluation) เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการประเมิน-การวางแผน-การดำเนินงาน-และผลลัพธ์ที่ต้องการ (Goals-Plan-Actions-Outcome) ที่มีความเป็นรูปธรรม และทำให้เข้าใจกับประเด็นต่างๆ ที่นำมาประเมินในแต่ละด้านด้วย

สำหรับการใช้ CIPP Model มาใช้ในการประเมินหลักสูตร ยกตัวอย่างการประเมินหลักสูตรปริญญาโททางออนไลน์ (Online Learning) ประกอบด้วยหลักสูตร 12 หลักสูตรจากสาขาสารสนเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโปรแกรมของอาจารย์ ซึ่งเป็นการศึกษาแบบออนไลน์ ประเมินผลโดยใช้ CIPP Model และออกแบบการประเมินด้วยวิธีการผสม ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้เรียน ผู้จัดการ และอาจารย์ เป็นต้น เพื่อปรับปรุงหลักสูตร มีการสัมภาษณ์กลุ่มย่อยนักศึกษาของหลักสูตร Fuzzy Logic และใช้แบบสอบถามปลายเปิด นักศึกษาตอบกลับประมาณ 60% ระบุว่าหลักสูตร Fuzzy Logic ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักศึกษาได้เต็มที่ จึงได้จัดให้มีการประชุมพิเศษเพื่อนำเสนอตัวอย่างในการแก้ปัญหาและสามารถตอบสนองนักศึกษาได้ เมื่อตัดสินใจปรับปรุงหลักสูตร ฉบับใหม่และได้นำมาใช้ นักศึกษาได้เสนอความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ข้อเสนอจากผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่พอใจกับหลักสูตรฉบับใหม่ (Tokmak, Baturay & Fadde, 2013) ผลการประเมินที่ใช้ CIPP Model เป็นประเด็นที่เน้นย้ำให้เห็นว่า การใช้รูปแบบดังกล่าวมีความทันสมัยจนถึงในปัจจุบันที่เป็นยุคดิจิทัล ผลการประเมินสามารถเสนอสารสนเทศที่แสดงให้เห็นว่านักศึกษาในปัจจุบัน (ศตวรรษที่ 21) พร้อมทั้งจะเรียนในระบบออนไลน์ อีกทั้งเป็นผลพวงให้ทราบประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในการเรียนการสอน ไม่ใช่การได้ประโยชน์ที่ถูกนำมาใช้ในระบบการลงทะเบียน และระบบการจัดตารางสอนเท่านั้น สำหรับประเทศไทย เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้จับมือกับ SkillLane บริษัท Online Learning และ Digital Training Platform อันดับหนึ่งของประเทศไทย ร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงในความร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรปริญญาโทออนไลน์ เพื่อเผยแพร่ความรู้และทักษะของยุคดิจิทัล มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย หลักสูตร

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต MBA ONLINE – กลุ่มวิชาการจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต MBA ONLINE – กลุ่มวิชาการตลาด และมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหาร การศึกษา เป็นต้น ซึ่งบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ให้กับผู้พิการทางสายตาหรือหู สามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารทางด้านการศึกษาได้เป็นอย่างดี ทั้งในและนอกสถาบันการศึกษา หน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของงานสังคมสงเคราะห์ และเป็นกลุ่มที่ควรได้รับประโยชน์และการ เข้าถึงสวัสดิการสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎี บัณฑิต เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวอย่างให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาเป็น ประเด็นส่วนหนึ่งของการปรับหลักสูตรให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับการพัฒนานักศึกษาให้มี คุณลักษณะที่เหมาะสมในศตวรรษที่ 21

อย่างไรก็ตามการประเมิน CIPP Model ที่นำมาใช้ประเมินหลักสูตรอย่างกว้างขวาง แต่ผลลัพธ์ และข้อสรุปของผลการประเมิน ยังไม่มีประเด็นและรายละเอียดที่ลึกซึ้งให้ศึกษาได้อย่างเพียงพอ ดังนั้น จึงได้รวบรวมข้อสังเกตและเสนอแนะต่างๆ จากการประเมิน ดังนี้

1) CIPP Model มีลักษณะเป็นการประเมินย้อนหลังและผลการประเมินแต่ละด้าน ไม่ให้ ข้อเสนอแนะการตัดสินใจดำเนินงานใดๆ

2) CIPP Model มักจะเป็นการประเมินในแต่ละด้าน การใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีการนั้นมีความ หลากหลายและแตกต่างกันในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบการสรุปผลการ ประเมิน อาจเป็นเพราะการเก็บข้อมูลทุกด้านใช้เครื่องมือเพียงฉบับเดียว

3) CIPP Model เป็นการประเมินเพียง 4 ด้าน ขาดการนิยามศัพท์ที่ชัดเจน หรือประเด็น การประเมินไม่แน่นอนชัดเจน ความหมายอาจไม่ครอบคลุมถึงสิ่งที่มุ่งประเมิน หรือข้อคำถามที่เป็น ประเด็นย่อยสำหรับการประเมิน ผลการประเมินจึงขาดความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneous) ในแต่ละ ด้านของการประเมิน และยังได้ข้อมูลที่ไม่มีความเกี่ยวข้องในการนำผลการประเมินไปใช้

4) CIPP Model ได้ผลการประเมินที่อาจคลาดเคลื่อนโดยไม่ตั้งใจ จึงต้องให้ความสำคัญกับ คำถามการประเมิน ซึ่งคำถามการประเมินบ่งบอกว่าคำตอบจะเป็นสารสนเทศสำคัญของการประเมิน ครอบคลุมแผนงาน สำคัญของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด ผลการประเมินเป็นข้อมูลที่ใช้ประโยชน์ สำหรับตัดสินใจปรับปรุง/เปลี่ยนแปลง/ พัฒนาหลักสูตร หรือควรจะทำเนิการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

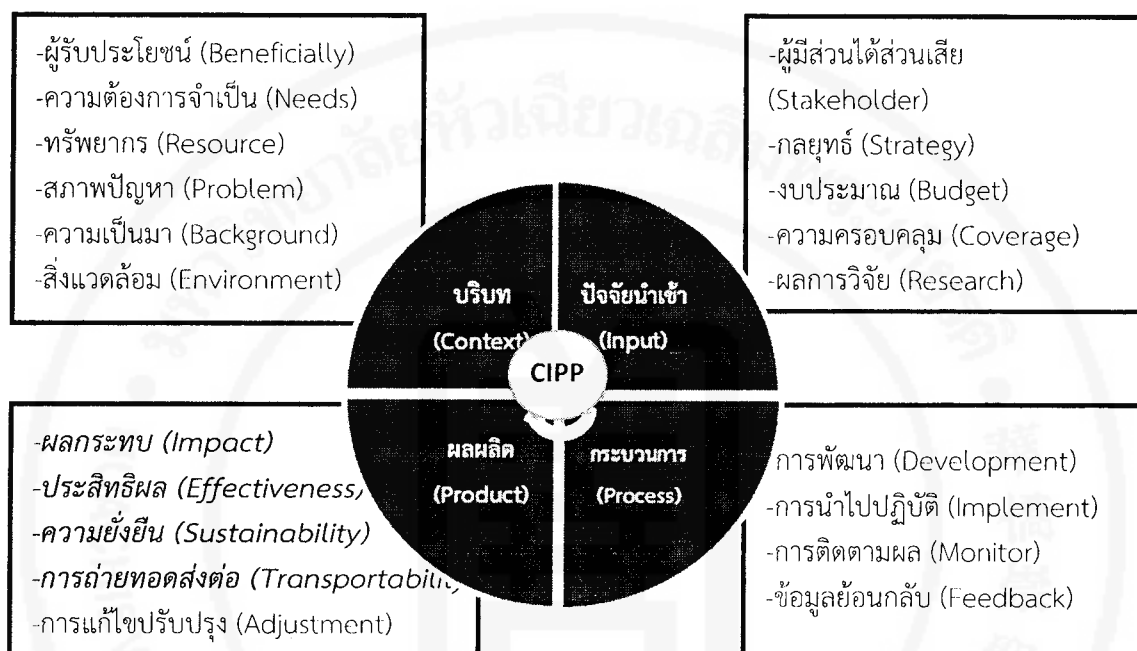
5) CIPP Model ที่นำมาใช้ด้วยการใช้เครื่องมือเก็บด้านการประเมินข้อมูลแต่ละด้าน ไม่ควรใช้ เครื่องมือประเมินหลักสูตรเป็นเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว ควรอาศัยการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นของ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ทั้งที่ได้รับประโยชน์และอาจเสียประโยชน์จาก การบริหารหลักสูตร

6) รูปแบบการประเมินหลักสูตร ควรเป็นรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมกับการประเมิน หลักสูตรนั้นๆ อาจใช้เพียงรูปแบบเดียว แต่เกณฑ์การประเมินควรมีหลายแบบ ทั้งเกณฑ์สมบูรณและ เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criterion) เกณฑ์เชิงปริมาณและเกณฑ์เชิงคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Criterion) เพื่อให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับการประเมินในแต่ละด้าน

7) ผลสรุปการประเมินย่อมตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่ามีข้อดี และข้อจำกัดในประเด็นใด ข้อเสนอแนะจะใช้เป็นแนวทางสำหรับการตัดสินใจปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอย่างไร ดังนั้นจึง เท่ากับเป็นการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่ามีคุณภาพ และให้ประโยชน์อะไรบ้าง (Stufflebeam & Shinkfield. 2007: 9)

ตามที่กล่าวมาข้างต้น Ivan Teh – RunningMan จึงได้วางแนวความคิดการประเมิน CIPP Model (Stufflebeam, 2002) ปรากฏตามภาพที่ 2-1

ภาพที่ 2-1 แนวความคิดการประเมิน CIPP Model

หมายเหตุ ออกแบบโดย Ivan Teh – RunningMan และ ปรับปรุงมาจาก Deniel L. Stufflebeam, International handbook of educational evaluation by springer international handbooks of education, December 2002 ISBN – 13 – 978-1402008498

จากภาพที่ 2-1 ได้ถูกนำมาตรวจสอบวิธีการประเมิน อธิบายได้ดังนี้

การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อค้นหาว่าอะไรคือเป้าหมาย (Goal) ที่แท้จริงของการประเมินปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญคือผู้รับประโยชน์ (Beneficiaries) จากผลการประเมิน ความต้องการจำเป็น (Needs) ที่กลุ่มผู้รับประโยชน์ควรจะได้รับทรัพยากร (Resources) ที่มีอยู่ ส่งเสริมหลักสูตรและการประเมิน สภาพปัญหา (Problem) ที่สำคัญและจำเป็นต้องแก้ไข ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นหลังหรือความเป็นมา (Background) ที่เกี่ยวข้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมต่างๆ (Environment) ที่เกี่ยวข้อง ที่กล่าวมาเป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาสังเคราะห์จนส่งผลให้เกิดหัวข้อสำคัญของการประเมินหลักสูตร ได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์ และเนื้อหาของหลักสูตร

การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินที่ให้ความสำคัญกับสิ่งจำเป็นและสำคัญที่จะนำมาใช้ในการวางแผน (Plan) ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) จะต้องมีส่วนร่วม เลือกใช้กลยุทธ์ (Strategies) ที่เหมาะสม โดยมีงบประมาณ (Budget) ที่เพียงพอในการบริหารงานที่ถูกจัดสรรไว้โดยเฉพาะไม่ใช่งบประมาณที่ถูกแบ่งมาจากส่วนอื่น ความครอบคลุม (Coverage) รวมทั้งผลการวิจัย (Research) ที่สนับสนุนให้การประเมินมีความสมบูรณ์ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ถูกกำหนดเป็น

คุณภาพนักศึกษาแรกเข้า คุณภาพอาจารย์ผู้สอน แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษา และงบประมาณ

การประเมินกระบวนการ(Process Evaluation)เป็นการประเมินที่ต่อเนื่องจากการประเมินปัจจัยนำเข้า มองเห็นความชัดเจนว่าเมื่อทราบเป้าหมายและระบุสิ่งจำเป็นเพื่อใช้ในการวางแผนได้แล้ว จะต้องดำเนินการ(Action) อย่างไร เพื่อให้เกิดการพัฒนา (Development)หรือมีการเปลี่ยนแปลงจากการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implement)ความสมบูรณ์ของขั้นตอนนี้คือต้องมีการติดตามผล (Monitor)เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ (Feedback)องค์ประกอบเหล่านี้ถูกนำมาประยุกต์เป็นประเด็นการประเมินการรับและการเตรียมความพร้อมนักศึกษา การบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา ประกอบด้วย กระบวนการควบคุม ดูแล และส่งเสริมการจัดทำวิทยานิพนธ์ และการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่21

การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)การประเมินผลผลิตของหลักสูตร ไม่เพียงประกอบด้วยประเมินทั้งเชิงปริมาณได้แก่ นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนดไว้และในเชิงคุณภาพกล่าวคือนักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้ที่คาดหวังตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม เท่านั้น แต่ควรประกอบด้วยการคาดการณ์ผลที่เกิดในอนาคต โดยมีข้อมูลพื้นฐานในปัจจุบัน ปรากฏเป็นความสำเร็จของผลผลิตที่เป็นภาพรวมของการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจน และสรุปได้ว่าอะไรคือความหมายของผลผลิตที่ได้รับ ที่ชี้**นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง (Adjustment)**โดยแยกออกเป็นหัวข้อสำคัญของการประเมิน ที่เพิ่มขึ้นจาก CIPP เป็น CIPPEST นั่นเอง

จากการวิเคราะห์ข้างต้น เป็นที่มาของหนังสือเล่มล่าสุดของ Danial L. Stufflebeam ได้ลงตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2007 (Stufflebeam & Shinkfield. 2007) พบว่าได้ขยายแนวคิดบางประการที่สอดแทรกอยู่ในการประเมิน CIPP Model กล่าวคือ การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินเกี่ยวกับโอกาส และการกำหนดเป้าหมายที่ตรงกับสภาพปัญหา ความต้องการที่ตรงประเด็น และลำดับความสำคัญในประเด็นต่างๆ การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) จะช่วยให้ระบุว่าสิ่งจำเป็นอะไรบ้างที่นำมาใช้ในการวางแผนและเลือกกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่กระบวนการปฏิบัติที่เหมาะสม การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เกี่ยวข้องกับการแปลงวิธีการประเมินไปสู่การปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ผลผลิต และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เน้นประโยชน์ที่กลุ่มเป้าหมายจะได้รับ และได้ถูกขยายออกไปอีก 4 องค์ประกอบ ใช้อักษรย่อ IEST ร่วมกับ CIPP เรียกว่าการประเมิน CIPPIEST Model (หรือ CIPP_{IEST}) ประกอบด้วย การประเมินบริบท-การประเมินปัจจัยนำเข้า-การประเมินกระบวนการ-การประเมินผลผลิต-การประเมินผลกระทบ-การประเมินประสิทธิผล-การประเมินความยั่งยืน-การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Context-Input-Process-Product-Impact-Effective-Sustainability-Transformability) รวมเป็น 8 องค์ประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศสำคัญที่ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นมานั้นมีความเหมาะสม และถูกต้องเพียงใด นอกจากนี้ยังเป็นการตรวจสอบผลการใช้หลักสูตรว่าสามารถใช้ได้ดีกับสถานการณ์จริงเพียงใด มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรต่อการใช้หลักสูตร เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับได้ (Ornstein & Hunkins, 2013; Patphol. 2015)

นักวิชาการไทยยืนยันว่าการประเมินหลักสูตรโดยใช้ CIPPIEST Model เป็นทางเลือกหนึ่งที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดในการประเมินที่ดี เพราะเป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ ทำให้ได้ผลการประเมินครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านของหลักสูตรอย่างสมเหตุสมผล และเป็นระบบ ที่ไม่เน้นการ

วิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่งเท่านั้น ข้อมูลจากผลการประเมินใช้ประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงการบริหารหลักสูตร และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรได้อย่างดี นับว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพ พบว่ามีผลการวิจัยหลายเรื่อง เช่น การวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (มาเรียม นิลพันธ์. 2555) และ การประเมินหลักสูตรแนวใหม่: รูปแบบ CIPPIEST อธิบายว่าเป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่อง ได้ข้อมูลครบถ้วน ครอบคลุมทุกมิติที่นำไปใช้ในการประเมินหลักสูตรได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การประเมินบริบท (Context Evaluation) 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) 4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) 5) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) 6) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) 7) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และ 8) การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) (ทีปทัศน์ ชินตาปัญญากุล และคณะ. 2560)

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนผลการประเมินหลักสูตรระดับปริญญาเอก ของมหาวิทยาลัยต่างๆ พบประเด็นการประเมินขององค์ประกอบแต่ละด้านแตกต่างกันไปตามรูปแบบ CIPP และ CIPPIEST พบผลดังนี้

การประเมินหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 โดยใช้ CIPP Model โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินและพัฒนาหลักสูตรคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป และให้ความสำคัญกับผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมของสิ่งที่ประเมิน ผลการประเมินพบว่า 1) หลักสูตรฯ มีความเหมาะสมทั้งโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา การรับนิสิต แผนการจัดการเรียนและอาจารย์ผู้สอน เพราะเห็นว่าเป็นหลักสูตรที่จำเป็นและมีความต้องการให้บุคลากรในหน่วยงานได้รับการพัฒนา มีข้อเสนอแนะให้ปรับกระบวนการบริหารหลักสูตรด้วยการจัดหาแนวทางที่ส่งเสริมให้นิสิตสำเร็จการศึกษาตามแผนการเรียน ตามความมุ่งหมายให้บัณฑิตได้รับการพัฒนาสมรรถนะทางการประเมินทางการศึกษา และสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพเป็นอาจารย์ หรือนักวิจัย หรือนักประเมินทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการผลิตผลงานทางวิชาการที่นำไปเผยแพร่ได้ 2) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559 ได้ผ่านกระบวนการวิพากษ์ของผู้ทรงคุณวุฒิและได้รับการพัฒนาขึ้นให้มีความเหมาะสมในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ซึ่งควรมีการวิจัยเพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรนี้อย่างต่อเนื่องต่อไป (พรทิพย์ ไชยโส และคณะ. 2559)

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปีภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ผลการวิจัยสรุปดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไปในเรื่องของความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ความสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ และการใช้ภาษาชัดเจนสื่อความหมายตลอดจนการจัดจำนวนนิสิตในรายวิชากลุ่มวิชาต่างๆ และแผนการเรียน 2) การบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมตั้งแต่ระดับมากขึ้นไป ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดเสริมการเรียนภาษาอังกฤษในชั้นปีที่ 1 การเชิญอาจารย์วิทยากรจากต่างประเทศเข้าร่วมประชุมปฏิบัติการใน

ระหว่างภาคเรียน การจัดกิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์ และการจัดประสบการณ์ในต่างประเทศนอกจากนี้ กระบวนการประเมินผล เพื่อการจบหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด อาจารย์ผู้ประสานงานจากมหาวิทยาลัย Waikato มีความพึงพอใจต่อการดำเนินการความร่วมมือ 3) ผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรพบว่าผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตรุ่นแรกมีความพอใจในความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะทั่วไปในการปฏิบัติงานของบัณฑิตในระดับมากที่สุด และผู้ประสานงานมหาวิทยาลัย Waikato พึงพอใจต่อความสามารถและคุณลักษณะของนิสิตและบัณฑิตของหลักสูตร ข้อเสนอโดยสรุปคือ 1) สำหรับการ จัดหลักสูตร เนื่องจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษาให้เป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นนักวิจัย และผู้สอนในระดับสากล โดยเพิ่มวิชาเรียนทางการวิจัยอีก 1 รายวิชา โดยเฉพาะการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ นิสิตได้รับประสบการณ์ทั้งการอบรม และการสัมมนาตลอดจนการทำวิจัยของนิสิตเป็นประจำอยู่แล้ว 2) ข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดทำรายงานวิทยานิพนธ์เป็นภาษาอังกฤษและนำเสนอผลงานที่ประชุมการสัมมนาวิชาการระดับนานาชาติ การจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเฉพาะด้าน เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษของนิสิต โดยเฉพาะทักษะการเขียน ยังเป็นประเด็นที่คงดำเนินต่อไป นอกจากนี้การเรียนตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา เป็นการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษและต้องการผลิตบัณฑิต ที่มีความสามารถสู่ระดับสากล การจัดหลักสูตรและการดำเนินการหลักสูตร ประสบความสำเร็จในการผลิตบัณฑิตรุ่นแรกออกไปทำงานในหน่วยงานการศึกษานั้นด้วยปัจจัยของการดำเนินงานโครงการโดยเฉพาะ ทั้งทางโครงการผลิตนักวิจัยและอาจารย์ผู้ประสานงานของโครงการที่เป็นทั้งผู้ให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์ และติดตามส่งเสริมจัดกิจกรรม และประสานงานกับมหาวิทยาลัย และอาจารย์ที่ปรึกษาต่างประเทศ อย่างไรก็ตามนิสิตที่รับเข้ามาเรียนในหลักสูตร จำเป็นต้องเป็นผู้มีพื้นฐานของการเรียนที่ดีทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ การกำหนดเกณฑ์การรับนิสิตเข้าศึกษาต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ทั้งความสามารถทางวิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ 3) เพิ่มจำนวนอาจารย์ในสาขาวิทยาศาสตร์ศึกษาเพิ่มเติม เนื่องจากยังมีสัดส่วนระหว่างจำนวนอาจารย์ประจำกับนิสิตในปัจจุบันยังไม่เหมาะสม และสาขาวิทยาศาสตร์ศึกษาเป็นสาขาที่ยังมีความต้องการกำลังคน เพื่อพัฒนางานทางการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ และ 4) ควรสนับสนุนแหล่งทุนทั้งในการเรียน การทำวิทยานิพนธ์ การเสนอผลงานต่างประเทศ และการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มประสบการณ์ในต่างประเทศ (พรทิพย์ ไชยใส วสันต์ ทองไทย และ แม้นมาศ ลีสัตยกุล. 2559)

การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประเมินหลักสูตรโดยใช้ CIPP Model ผลการประเมินพบว่า มีความเหมาะสมด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ทั้ง 4 ด้าน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะโดยสรุปคือ เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ปรับหลักสูตรเป็นปริญญาต่อเนื่อง เปิดโอกาสทางการศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือ เปิดหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิตที่หลากหลาย ปรับปรุงการบริหารหลักสูตรให้เข้มแข็ง ให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น ปรับปรุงแหล่งค้นคว้า รวมทั้งการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก (มีทนา วัฒนอมศักดิ์. 2554)

การประเมินผลหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านสภาวะแวดล้อม (บริบท) ปัจจัยป้อน (นำเข้า) กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ สรุปผลการวิจัย พบว่าด้านสภาวะแวดล้อม (บริบท) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาชาติ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย

ศิลปากร แผนการดำเนินงานของคณะศึกษาศาสตร์ และ ความต้องการของผู้เรียน มีอาจารย์และ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถในด้านการจัดการศึกษาตลอดชีวิต โครงสร้างรายวิชาสามารถนำองค์ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตรประกอบด้วย นักศึกษาเห็นควรให้มีการปรับลดจำนวนหน่วยกิตให้เป็นไป ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และปรับการเรียนและสอนภาษาอังกฤษตามมาตรฐาน ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การ บริหารหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน ในรายละเอียดของการชี้แจงการเรียนรู้ก่อนเข้าสู่บทเรียน สัดส่วนภาคทฤษฎี และปฏิบัติ การมีส่วนร่วมการเรียนรู้ เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิด สร้างสรรค์ ใช้วิจัยเป็นฐานการเรียนรู้ สอดแทรกความมีระเบียบวินัย คุณธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สื่อการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา ใช้เครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้และชั้น การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ แต่มีบางรายวิชาที่ผู้สอนใช้เพียงคะแนนสอบเป็นสัดส่วนที่มากกว่า กิจกรรมการเรียนรู้และผลงานนักศึกษา การจัดทำชุมชนนิพนธ์ปฏิบัติได้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่าง เหมาะสม การเลือกหัวข้อและการกำหนดหัวข้อวิทยานิพนธ์ตรงตามความต้องการและความสนใจของ นักศึกษา คณะกรรมการควบคุมชุมชนนิพนธ์มีเวลาให้นักศึกษาในการคำปรึกษา ตรวจสอบงานและให้ ข้อเสนอแนะอย่างชัดเจน นักศึกษาได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อที่ศึกษา อย่างเพียงพอ นักศึกษาได้รับการและการสนับสนุนการศึกษา ได้รับการสืบค้นข้อมูล การติดตาม ความก้าวหน้าการทำชุมชนนิพนธ์เป็นไปได้อย่างดี ด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุดด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ รักและภาคภูมิใจในสถาบัน และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ความรู้ความสามารถด้านการวิจัย และการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ด้านผลกระทบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ บัณฑิตมีความกระตือรือร้นในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายของ องค์กร มีความเป็นผู้นำทางความคิด มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในองค์กรได้ มีความสามารถในการ จัดระบบงาน มีความสามารถในการสื่อสาร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน มีความสามารถ วิเคราะห์และประเมินปัญหาอย่างเป็นระบบ มีความรู้ความสามารถในการเป็นวิทยากรในการฝึกอบรม ได้แนวทางการพัฒนาหลักสูตร และการประกันคุณภาพ การนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะมา ปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา เช่น ปรัชญา โครงสร้าง หลักสูตร คำอธิบายรายวิชา การเพิ่มวิชาเลือกใหม่ เป็นต้น (ศิริณา จิตต์จรัส, ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และ พรพรรณ ปลั่งศรีเจริญสุข, 2556) ผลการประเมิน CIPP Model ได้เพิ่มการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) เข้าไปอีกหนึ่งด้าน

ผลการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไป น้อย ได้แก่ ด้านบริบท ด้านผลผลิต ด้านผลลัพธ์ และด้านกระบวนการ ดังนี้ ด้านบริบท โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา ของประเทศ ความต้องการของหน่วยงานที่ปฏิบัติ และความต้องการของผู้เรียน ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สามอันดับแรกคือ อาจารย์ หลักสูตร และนิสิต ด้านกระบวนการ และรายด้านอยู่ในระดับมากคือ อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิที่เหมาะสม อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่ได้รับการ ยอมรับ และศรัทธาจากนักศึกษา และอาจารย์ผู้สอนมีลักษณะความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านผลผลิต โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมากคือ การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน กระบวนการเรียน

การสอน และการบริหารและการจัดการหลักสูตร ด้านผลลัพธ์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากคือ คุณลักษณะของคณาจารย์บัณฑิตที่จบการศึกษาและไปปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ และคุณลักษณะของคณาจารย์บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (การตี อนันต์นาวิ. 2558) ผลการประเมิน CIPP Model ได้เพิ่มการประเมินประสิทธิสัมฤทธิ์ผล (Effectiveness Evaluation) เข้าไปอีกหนึ่งด้านโดยใช้คำว่าผลลัพธ์

การวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ใช้การประเมิน CIPPIEST Model ของ Danial I. Stufflebeam ผลการวิจัยประเมินหลักสูตร ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมในระดับมาก ด้านบริบทมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วัตถุประสงค์หลักสูตรเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ด้านปัจจัยนำเข้า มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดด้านคุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยของอาจารย์ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือความเหมาะสมห้องปฏิบัติการ และ internet ห้องทำงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคืออาจารย์ที่ปรึกษาคณาจารย์นิพนธ์ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการบริหารวิชาการ ด้านและการจัดการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียน ควรให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียน ด้านผลผลิต ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือบัณฑิตที่จบการศึกษาตามหลักสูตรมีคุณลักษณะที่เหมาะสม สำหรับผลการวิจัยประเมินหลักสูตร ด้านผลกระทบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือบัณฑิตได้นำความรู้สร้างผลงานทางวิชาการ ด้านประสิทธิสัมฤทธิ์ผล ด้านความยั่งยืน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านประสิทธิสัมฤทธิ์ผลมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านวิชาการภายในหน่วยงาน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือประสิทธิภาพด้านการจัดการ ด้านความยั่งยืนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การพัฒนาวิชาชีพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือโอกาสศึกษาดูงานในประเทศ ด้านการถ่ายโยงความรู้ (หรือการถ่ายทอดส่งต่อ) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง สำหรับแนวทางการปรับปรุงหลักสูตร มีข้อเสนอในรายวิชาฝึกปฏิบัติ ควรส่งเสริมให้นักศึกษาค้นหาแหล่งฝึกปฏิบัติงานด้วยตนเอง ควรจัดอาจารย์ที่ปรึกษาคณาจารย์นิพนธ์ตามความต้องการของนักศึกษา และเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเหมาะสมกับคณาจารย์นิพนธ์ของนักศึกษา ควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ (มาเรียม นิลพันธ์. 2554)

สิ่งที่ได้จากการทบทวนผลงานวิจัย

ผลจากการทบทวนงานวิจัย ซึ่งเป็นมาจากการวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต พบว่าประเด็นต่างๆที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการวิจัย สำหรับ CIPP Model พบผลการประเมินไม่ค่อยแตกต่างกันในประเด็นย่อยของการประเมินแต่ละด้าน แต่มีข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นปัจจุบันแตกต่างกันไปตามสาขาวิชาและบริบทของสถาบันการศึกษาสรุปดังนี้

ด้านบริบท ประกอบด้วย โครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา จุดมุ่งหมายของหลักสูตรความต้องการของผู้เรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด สำหรับโครงสร้างและรายวิชาของหลักสูตรไม่พบปัญหาด้านนี้

ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ คุณสมบัติของนักศึกษา คุณวุฒิ ความรู้ ประสบการณ์ ผลงานทางวิชาการ และผลงานวิจัยของอาจารย์ แผนการจัดการเรียนการสอน ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่ค้นพบส่วนมากเป็นเรื่อง ความไม่เหมาะสมของห้องปฏิบัติการ และ internet ห้องทำงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ด้านกระบวนการ ได้แก่ การบริการวิชาการ และการจัดการเรียนการสอน ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ด้านผลผลิต ได้แก่ บัณฑิตที่จบการศึกษาตามหลักสูตรมีคุณลักษณะที่เหมาะสม ความสามารถด้านการวิจัย ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ด้านผลกระทบ ได้แก่ บัณฑิตได้นำความรู้สร้างผลงานทางวิชาการผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดความกระตือรือร้นในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร มีความเป็นผู้นำทางความคิด มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในองค์กรได้ดี มีความสามารถในการจัดระบบงาน มีความสามารถในการสื่อสาร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน

ด้านประสิทธิผล ได้แก่ ผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านวิชาการภายในหน่วยงาน ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านความยั่งยืน ได้แก่ บัณฑิตใช้ความรู้ในการพัฒนาวิชาชีพ และการประยุกต์ใช้องค์ความรู้กับสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในสายอาชีพของตนเอง

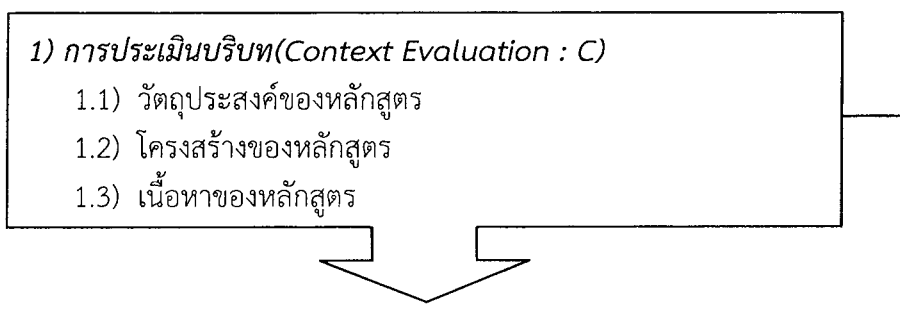
ด้านการถ่ายโยงความรู้ (การถ่ายทอดส่งต่อ) ได้แก่ บัณฑิตนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในปฏิบัติงาน ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยประเมินหลักสูตรตาม CTPP Model และ CIPPIEST Model (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างสองรูปแบบดังกล่าว จากผลการวิจัยยืนยันว่า CIPPIEST Model เป็นรูปแบบที่สามารถประเมินได้หลายมิติมากกว่า CIPP Model และได้สารสนเทศที่ใช้เป็นแนวทางปรับปรุงหลักสูตรมากกว่า ได้แก่ การส่งเสริมให้นักศึกษาค้นหาแหล่งฝึกปฏิบัติงานด้วยตนเอง ควรจัดอาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒิที่ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องที่นักศึกษาสนใจ สนับสนุนด้านงบประมาณให้เพียงพอในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านผลงานทางวิชาการในระดับนานาชาติ สรุปประเด็นย่อยที่สำคัญ ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557)

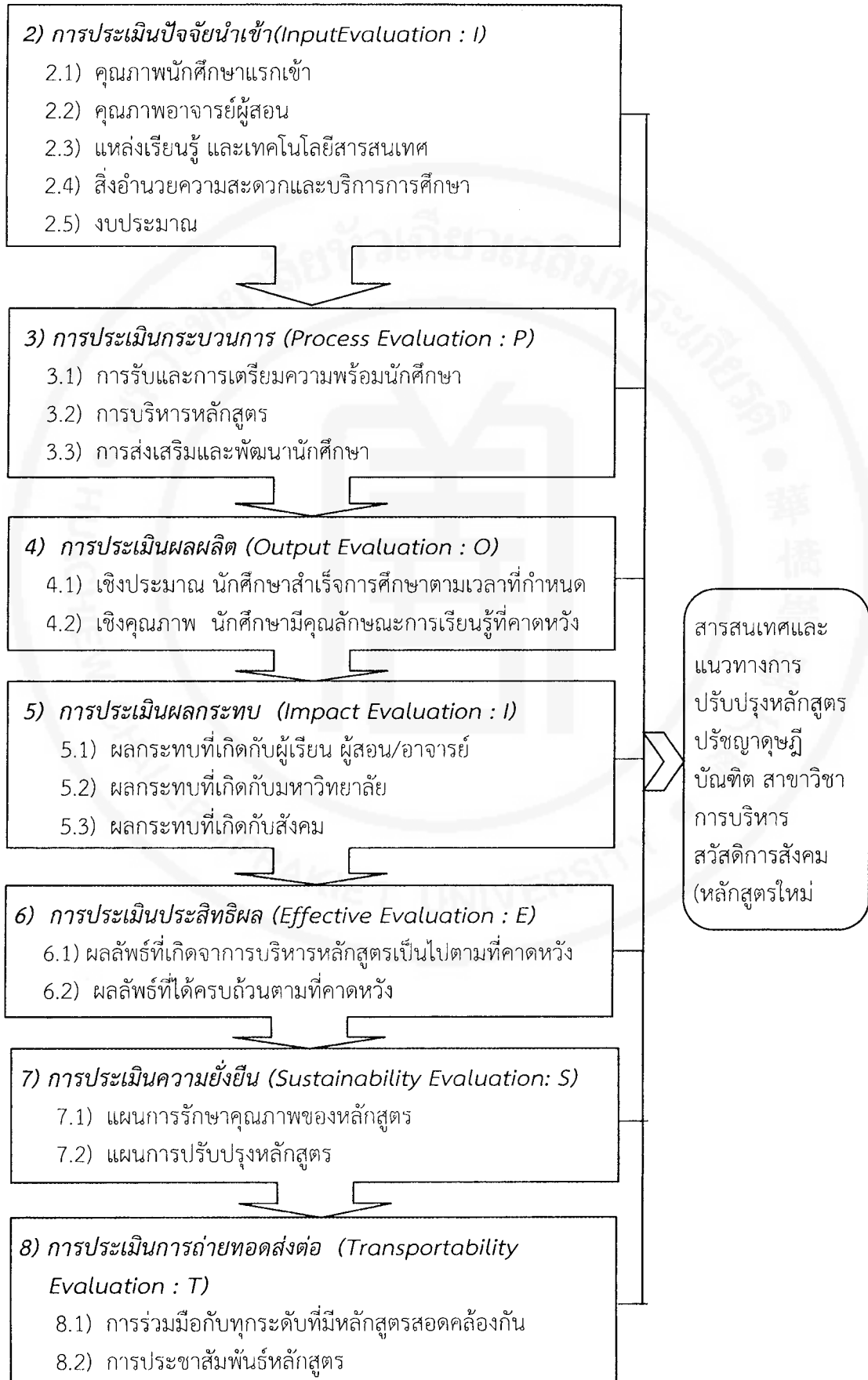
2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) โดยใช้รูปแบบการประเมินตาม CIPPIEST Model (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 23 ประเด็น เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยประเมินหลักสูตรตามภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2-2 กรอบแนวคิดในการวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

ภาพที่ 2-2 (ต่อ)

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.2 ขอบเขตในการวิจัย
 - 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- มีเนื้อหาสาระ ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัย จำนวน 35 คน ประกอบด้วย

- 1) นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา/กำลังศึกษาในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม จำนวน 14 คน
- 2) ผู้บริหารจำนวน 2 คน ได้แก่ คณบดีคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม และประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- 3) คณะกรรมการหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน จำนวน 5 คน
- 4) ผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงานของนักศึกษา จำนวน 14 คน (เท่ากับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา/กำลังศึกษาในหลักสูตรฯ ที่มีงานทำ)

กลุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรในการวิจัย เก็บได้ทั้งสิ้น 15 คน คิดเป็นร้อยละ 45 ของประชากรในการวิจัย

3.2 ขอบเขตในการวิจัย

ขอบเขตในการวิจัย ประกอบด้วย ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านเวลา และขอบเขตเกี่ยวกับวิธีการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยนี้เป็นการวิจัยประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2557 โดยใช้การประเมิน CIPPIEST Model ของ Stufflebeam (2007) ประกอบด้วยหัวข้อการประเมิน 8 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) การประเมินบริบท (Context Evaluation : C)
- 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I)
- 3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)
- 4) การประเมินผลผลิต (Output Evaluation : O)
- 5) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I)
- 6) การประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation : E)
- 7) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S)
- 8) การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportation Evaluation : T)

ขอบเขตด้านเวลา

ใช้เวลาในการวิจัย ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561-มิถุนายน 2562

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประเมินผลหลักสูตรในครั้งนี้ ถูกสร้างขึ้นจากแนวคิด และทฤษฎีการประเมินที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาเพิ่มเติมข้อคิดเห็น และข้อเสนอ ใช้เป็นแนวคำถามใช้ในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งจะช่วยให้ทั้งผู้สัมภาษณ์และผู้ตอบมีเสรีภาพในการตอบมากขึ้นกว่าการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยผู้สัมภาษณ์ยังมีแนวโน้มที่จะกำหนดตารางสัมภาษณ์ล่วงหน้า พร้อมด้วยแบบฟอร์มบันทึกการตอบรับ อย่างไรก็ตามอาจมีเพิ่มเติมเพื่อช่วยในการอภิปรายและสนับสนุนผู้ตอบให้มีอิสระในการตอบได้อย่างกว้างขวางออกไป ตามวิสัยทัศน์หรือข้อเสนออื่นใดที่ผู้ตอบต้องการเสนอ หากเห็นว่าเกี่ยวข้อง และมีประโยชน์ต่อผู้สัมภาษณ์ จะเหมาะสมมากกว่าการจำกัดคำถามที่ผู้ประเมินตั้งใจให้ผู้ตอบตอบเฉพาะสิ่งที่ผู้ประเมินต้องการทราบเท่านั้น ด้วยเหตุนี้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างจึงมีประโยชน์มากกว่าการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการประเมินผลหลักสูตร

เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi - structured or Guided Interviews)ซึ่งเป็นแบบที่มีทั้งการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือแบบมาตรฐาน (Structured or Standardized Interviews)นอกจากจะเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนตรงตามหัวข้อที่นักวิจัยต้องการแล้ว ยังเป็นแบบไม่มีโครงสร้างหรือเรียกว่าแบบปลายเปิด (Unstructured or Open-ended Interviews) มีความยืดหยุ่นและลื่นไหลไปตามสถานการณ์ได้ดีกว่าแบบมีโครงสร้าง เครื่องมือวิจัยได้ถูกสร้างขึ้นจากแนวคิด และทฤษฎีการประเมินที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรที่ได้ประชุมพิจารณาเพิ่มเติมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สามารถนำไปใช้เป็นแนวคำถามใช้ในการสัมภาษณ์และการสนทนา/ประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ได้เป็นอย่างดี รวมทั้งสิ้น 8 ด้าน/ข้อคำถามหลัก

ชุดที่ 2 เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ วัดคุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา เป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) ของ Likert (1932 : 1- 55) นำมาปรับใช้ 5 ระดับ (Five-point Likert-type Scale Ranging)กำหนดเป็นตัวเลข ตั้งแต่ 5 - 4 - 3 - 2 - 1 หมายถึง มากที่สุด-มาก-ปานกลาง-น้อย-น้อยที่สุด ตามลำดับ เป็นข้อคำถามเพื่อวัดคุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาที่

เหมาะสม ในช่วงปี 2557-2561 ประกอบด้วย 7 ด้าน 40 ข้อคำถาม และพบว่าผลการประเมินได้ ค่า \bar{X} ต่ำสุด=4.07 ค่า \bar{X} สูงสุด=4.87 ค่าพิสัย (Range) = 0.80 จึงกำหนดเกณฑ์ระดับผลการประเมิน 3 ระดับ ช่วงห่าง = 0.27 ดังนี้

ค่า \bar{X} ระหว่าง 4.07-4.36	หมายถึง	เหมาะสม
ค่า \bar{X} ระหว่าง 4.37-4.64	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ค่า \bar{X} ระหว่าง 4.65-4.87	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด

ชุดที่ 3 แบบสรุปความคิดเห็นของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อน/ผู้บังคับบัญชาอาจารย์ นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตรเครื่องมือ ประกอบด้วย 8 องค์กรประกอบ 23 ประเด็นการประเมิน ผลการประเมินพบว่า ค่า \bar{X} สูงสุด = 4.93 ค่า \bar{X} ต่ำสุด = 3.20 ค่าพิสัย (Range) = 1.73 จึงกำหนดเกณฑ์ความเหมาะสม 3 ระดับ ดังนี้

ค่า \bar{X} ระหว่าง 3.20-3.77	หมายถึง	เหมาะสม
ค่า \bar{X} ระหว่าง 3.78-4.36	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ค่า \bar{X} ระหว่าง 4.37-4.95	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรแต่ละชุดนั้น สอบถามกลุ่มตัวอย่างแตกต่างกัน ปรากฏตาม ตารางที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 สรุปเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหลักสูตรทั้ง 8 องค์กรประกอบ

กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือประเมิน		การประเมินด้าน							
	สัมภาษณ์/ประชุม กลุ่มย่อย	แบบวัด	1	2	3	4	5	6	7	8
			- นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- ผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วม ร่วมงานของนักศึกษา/ผู้สำเร็จ การศึกษา		✓				✓				
- อาจารย์ประจำหลักสูตร/ อาจารย์ผู้สอน-อาจารย์ที่ ปรึกษา/ผู้บริหารหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
- ผู้บริหาร	✓					✓	✓	✓	✓	✓
- ผู้ทรงคุณวุฒิ	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือวิจัยชุดที่ 2 เป็นรายข้อและทั้งฉบับ โดย คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha if Item Deleted) ซึ่งควรมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.7 และพบว่าเครื่องมือวิจัยชุดที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ ระหว่าง 0.96-0.97 ค่าความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับ = 0.97 จึงจะนับได้ว่าเป็นเครื่องมือวิจัยมีคุณภาพในระดับดีมาก

2) การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบวัด ซึ่งเป็นการหาค่าความสัมพันธ์เป็นรายข้อกับผลรวม (Corrected Item-Total Correlation = CITC) หรือค่าอำนาจจำแนกควรมีค่าเข้าใกล้ 1 และไม่ควรถ่ำกว่า 0.20 ผลการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยพบว่าค่าอำนาจจำแนก = 0.24-0.91

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยประเมินหลักสูตรนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ (ประเมินเฉพาะคุณลักษณะนักศึกษา) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้นกระบวนการหลักเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลจึงต้องใช้วิธีการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และการสัมภาษณ์ จะได้คำตอบที่เป็นข้อมูลที่ตรงประเด็นและเฉพาะเจาะจง ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง ครบถ้วนและลึกซึ้ง เป็นข้อมูลที่มีความไวต่อความรู้สึก (sensitive) มีความยืดหยุ่นในประเด็นที่ต้องการสืบค้น

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และการสัมภาษณ์จากนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต/ผู้ร่วมงานของบัณฑิต คณะกรรมการประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอนรายวิชา ผู้บริหาร และบุคลากรสนับสนุนวิชาการประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม ดังนี้

1.1) ข้อมูลที่ได้จากการรายงานการจัดประชุมปฏิบัติการคณะกรรมการประจำหลักสูตร เพื่อวางแผนและร่างโครงการวิจัยประเมินหลักสูตร รายละเอียดหลักสูตร (Program Specification) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF)

1.2) ข้อมูลที่ได้จากการจัดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) และการสัมภาษณ์ ได้แก่

(1) ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อระดมความคิดเห็นปรับปรุงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาหลักสูตร

(2) ประชุมนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตร

(3) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ประธานหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร และนักศึกษา (รายชื่อภาคผนวก ผ3)

1.3) ข้อมูลได้จากการกรอกแบบประเมินชุดที่ 1 เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอ ประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา 15 คน

1.4) แบบประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา ชุดที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Likert Scale) ของ Likert (1932) นำมาปรับใช้ 5 ระดับ รวบรวมได้ 15 ชุด คิดเป็นร้อยละ 45 ของประชากร

2) ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยตำรา บทความจากวารสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่ เอกสารทางวิชาการต่าง ๆ จากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ข้อมูลและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือเรียกว่าข้อมูลเชิงประจักษ์ (Empirical) จากรายงานที่เป็นหลักฐาน เช่น หนังสือเวียน รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ผลการประชุมปรึกษาหารือ การ

เสวนาวิชาการต่างๆระหว่างนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้บริหาร หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) ตั้งแต่ พ.ศ. 2557-2561 หรือตลอดช่วงเวลาของการใช้หลักสูตร และแผนการบริหารหลักสูตรต่อไปในอนาคต

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความ (Interpretation) จาก การสังเกตและการสัมภาษณ์ที่ได้จัดบันทึกไว้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรม และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ร่วมกับการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร (Document Research) จากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistic) ได้แก่ จำนวน ค่า ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) และสถิติ วิเคราะห์อนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

3.6 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ใช้เวลาในการวิจัย 10 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2561 –กรกฎาคม 2562

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้ ผลการวิจัยประเมินหลักสูตรตาม CIPPIEST Model ของ Stufflebeam & Shinkfield (2007) ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ 23 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ ผลการประเมินบริบท (Context Evaluation : C) แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นการประเมิน ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) แบ่งออกเป็น 5 ประเด็นการประเมิน ผลการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นการประเมิน ผลการประเมินผลผลิต (Output Evaluation : O) แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นการประเมิน ผลการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I) แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นการประเมิน ผลการประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation : E) แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นการประเมิน ผลการประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S) แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นการประเมิน ผลการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportation Evaluation : T) แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นการประเมิน ผลการประเมินมีดังนี้ ผลการประชมกลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอนรายวิชา/อาจารย์ที่ปรึกษาคุณนิพนธ์ การประชมกลุ่มย่อย และการสัมภาษณ์นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

ผลการวิจัยประเมินหลักสูตร แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่

- สรุปผลวิจัยการประเมินหลักสูตรเชิงปริมาณ
 - สรุปผลการวิจัยประเมินหลักสูตรเชิงคุณภาพ
- นำเสนอไปตามลำดับ ดังต่อไปนี้

4.1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิจัยประเมินหลักสูตรเชิงปริมาณ จากการรับรู้ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา/เพื่อนร่วมงาน/ผู้บังคับบัญชา วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบประเมินชุดที่ 3 จากกลุ่มตัวอย่าง 15 คน ผลการประเมิน ปรากฏตามตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ระดับความเหมาะสมของการบริหารหลักสูตร

ด้าน/ประเด็นการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับความเหมาะสม
1) การประเมินบริบท (Context Evaluation : C)			
1.1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	5.00**	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
1.2) โครงสร้างของหลักสูตร	4.63	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
1.3) เนื้อหาของหลักสูตร	4.50	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.71	0.54	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ด้าน/ประเด็นการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับความเหมาะสม
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I)			
2.1) คุณภาพนักศึกษาแรกเข้า	4.63	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
2.2) คุณภาพอาจารย์ผู้สอน	4.88	0.35	เหมาะสมมากที่สุด
2.3) แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.25	0.89	เหมาะสมน้อย
2.4) สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษา	3.38	0.92	เหมาะสมน้อย
2.5) งบประมาณ	3.00*	0.76	เหมาะสมน้อย
รวม	3.18	0.69	เหมาะสมมาก
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)			
3.1) การรับและการเตรียมความพร้อมนักศึกษา	4.38	0.75	เหมาะสมมากที่สุด
3.2) การบริหารหลักสูตร ($\bar{X}=4.57$ SD=0.55)			
3.2.1) การวางระบบผู้สอนและกระบวนการเรียนรู้	4.63	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
3.2.2) กระบวนการวัดผล/ประเมินผลการเรียนรู้	4.50	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
3.3) การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา ($\bar{X}=4.44$ SD=0.64)			
3.3.1) กระบวนการควบคุม ดูแล และส่งเสริมการจัดทำชุมชนนิพนธ์	4.50	0.76	เหมาะสมมากที่สุด
3.3.2) การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.38	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.46	0.62	เหมาะสมมากที่สุด
4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) ทั้งปริมาณและคุณภาพ			
4.1) จำนวนนักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนด	4.38	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
4.2) นักศึกษามีคุณลักษณะที่คาดหวัง (สรุปจากแบบประเมินชุดที่ 2)	4.55	0.34	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.47	0.43	เหมาะสมมากที่สุด
5) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I)			
5.1) ผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียน ผู้สอน/อาจารย์	4.00	1.07	เหมาะสมมาก
5.2) ผลกระทบที่เกิดกับมหาวิทยาลัย	3.75	1.49	เหมาะสมมาก
5.3) ผลกระทบที่เกิดกับสังคม	3.25	1.04	เหมาะสมน้อย
รวม	3.67	1.19	เหมาะสมมาก
6) การประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation : E)			
6.1) ผลลัพธ์การบริหารหลักสูตรเป็นไปตามที่คาดหวัง	4.50	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
6.2) ผลลัพธ์ครบถ้วนตามที่คาดหวัง	4.50	0.54	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.50	0.54	เหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ด้าน/ประเด็นการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับความเหมาะสม
7) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S)			
7.1) แผนการรักษาคุณภาพของหลักสูตร	4.62	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
7.2) แผนการปรับปรุงหลักสูตร	4.13	0.35	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.38	0.44	เหมาะสมมากที่สุด
8) การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation : T)			
8.1) การร่วมมือกับทุกระดับที่มีหลักสูตรสอดคล้องกัน	4.25	0.46	เหมาะสมมาก
8.2) การประชาสัมพันธ์หลักสูตร	3.00*	0.76	เหมาะสมน้อย
รวม	3.63	0.61	เหมาะสมน้อย

หมายเหตุ : * ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ** ค่าเฉลี่ยสูงสุด ค่าพิสัย (Range) = 2.00 เลือกใช้ 3 ระดับ (ช่วงห่าง=0.67)

3.00-3.66=เหมาะสมน้อย 3.67-4.34=เหมาะสมมาก 4.35-5.00=เหมาะสมมากที่สุด

ตามตารางที่ 4-1 สรุปดังนี้

การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) ผลการประเมินพบว่าบริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ค่า \bar{X} = 4.71 (SD=0.54) ประเด็นการประเมินเหมาะสมมากที่สุดทั้ง 3 ประเด็นเรียงตามลำดับความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร ค่า \bar{X} = 5.00 (SD=0.00) 4.63 (SD=0.52) และ 4.54 (SD=0.71) ตามลำดับ

การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) ผลการประเมินพบว่าปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก ค่า \bar{X} =3.18 (SD=0.69) ประเด็นการประเมิน 5 ประเด็น เรียงลำดับความเหมาะสมมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ *คุณภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตร* และ *คุณภาพนักศึกษาแรกเข้า* ค่า \bar{X} =4.88 (SD=0.26) และ 4.50 (SD=0.76) ตามลำดับ ประเด็นการประเมินมีความเหมาะสมน้อย 3 ประเด็น เรียงลำดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดไปหามาก ได้แก่ *งบประมาณ* *แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ* และ *สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษา* ค่า \bar{X} =3.00 (SD=0.76) 3.25 (SD=0.89) และ 3.38 (SD=0.92) ตามลำดับ

การประเมินกระบวนการ(Process Evaluation : P) ผลการประเมินพบว่ากระบวนการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ค่า \bar{X} =4.55 (SD=0.58) ประเด็นการประเมินมีความเหมาะสมมากที่สุดคือ *การพัฒนาหลักสูตร* ค่า \bar{X} =4.57 (SD=0.55) รองลงมาคือ *การส่งเสริมและพัฒนา* *นักศึกษา* ค่า \bar{X} =4.44 (SD=0.64) (ประกอบด้วยประเด็นย่อยสำคัญเรื่องการวางระบบผู้สอนและกระบวนการเรียนรู้ + กระบวนการวัดผล/ประเมินผลการเรียนรู้ ค่า \bar{X} =4.50 (SD=0.55) และ 4.63 (SD=0.54) ตามลำดับ) และ *การส่งเสริมและพัฒนา* *นักศึกษา* ค่า \bar{X} =4.44 (SD=0.64) (ประกอบด้วยประเด็นย่อยสำคัญเรื่องกระบวนการควบคุม ดูแล และส่งเสริมการจัดทำวิทยานิพนธ์ + การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ค่า \bar{X} =4.50 (SD=0.76) 4.38 (SD=0.52) ตามลำดับ)

การประเมินผลผลิต (Output Evaluation : O) ผลการประเมินพบว่าผลผลิตมีความเหมาะสมมาก ค่า \bar{X} =4.47 (SD=0.43)

เชิงปริมาณ นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนด ค่า $\bar{X}=4.38$ (SD=0.54)

เชิงคุณภาพ ผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

- ภาพรวมคุณลักษณะที่คาดหวังของคณาจารย์

- ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcomes) เป็นคุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน สำหรับหลักสูตรคณาจารย์ สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม ผู้วิจัยประเมินทั้งคุณลักษณะที่คาดหวัง และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สรุปจากตารางผลการประเมินชุดที่ 2 (ภาคผนวก ผ 4) ปรากฏตามตารางที่ 4-2

ตารางที่ 4-2 สรุปผลการประเมินคุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

คุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับความเหมาะสม
ภาพรวมคุณลักษณะที่คาดหวังของคณาจารย์	4.66	0.28	เหมาะสมมากที่สุด
ผลการเรียนรู้			
1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.81**	0.32	เหมาะสมมากที่สุด
2) ด้านความรู้	4.38	0.40	เหมาะสมมากที่สุด
3) ด้านทักษะทางปัญญา	4.35	0.31	เหมาะสมมากที่สุด
4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.76	0.34	เหมาะสมมากที่สุด
5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.20*	0.42	เหมาะสมมาก
6) ด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.68	0.43	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.53	0.37	เหมาะสมมากที่สุด

หมายเหตุ: * ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ** ค่าเฉลี่ยมากที่สุด

ตามตารางที่ 4-2 คุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา ตามการรับรู้ของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา/ผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า

- คุณลักษณะที่คาดหวังของคณาจารย์ มีความเหมาะสมมากที่สุด ค่า $\bar{X}=4.66$ (SD=0.28)

- ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ค่า $\bar{X}=4.53$ (SD=0.37) เหมาะสมมากที่สุด ลำดับแรก ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ค่า $\bar{X}=4.81$ (SD=0.32) รองลงมาคือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ $\bar{X}=4.76$ (SD=0.34) และ 4.68 (SD=0.43) ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับเหมาะสมมากคือด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ค่า $\bar{X}=4.20$ (SD=0.42)

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งหลักสูตรกำหนดไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ ซึ่งคุณลักษณะแต่ละด้านของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา มีความสัมพันธ์กัน ตามตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของนักศึกษาแต่ละด้าน

คุณลักษณะที่สำคัญ	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
(1) คุณลักษณะที่คาดหวัง	1.00						
(2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม	0.83**	1.00					
(3) ด้านความรู้	0.82**	0.73**	1.00				
(4) ด้านทักษะทางปัญญา	0.79**	0.75**	0.70**	1.00			
(5) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	0.73**	0.95**	0.71**	0.61*	1.00		
(6) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข	0.87**	0.77**	0.80**	0.68**	0.72**	1.00	
(7) ด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ	0.85**	0.95**	0.81**	0.71**	0.96**	0.80**	1.00
\bar{X} (ปรับเป็นฐาน 5)	4.66	4.81	4.38	4.35	4.76	4.20	4.68
SD	1.99	1.58	3.17	1.24	2.07	2.10	2.16

* $p < 0.05$ = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** $P < 0.01$ = มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตามตารางที่ 4-3 คุณลักษณะของนักศึกษาแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.61-0.96 ค่า \bar{X} ระหว่าง 4.20-4.81 ค่า SD ระหว่าง 1.24-3.17

คุณลักษณะที่มีความสัมพันธ์สูง 2 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กับทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ และ ด้านคุณธรรม จริยธรรม กับทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ค่า $r = 0.96$ และ 0.95 ตามลำดับ สำหรับคุณลักษณะที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะทางปัญญา กับทักษะกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ค่า $r = 0.61$

สรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมากย่อมเป็นผู้ที่มีทักษะปฏิบัติอาชีพมากเท่านั้น และนักศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรมมากเท่าไร จะมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมากเช่นกัน

การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I) ผลการประเมินพบว่าผลกระทบเชิงบวกของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก ค่า $\bar{X} = 3.67$ ($SD = 1.19$) เหมาะสมมากลำดับแรกคือผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียน ผู้สอน/อาจารย์ ค่า $\bar{X} = 4.00$ ($SD = 1.07$) รองลงมาคือผลกระทบที่เกิดกับมหาวิทยาลัย และผลกระทบที่เกิดกับสังคม ค่า $\bar{X} = 3.75$ ($SD = 1.49$) และ 3.25 ($SD = 1.04$) ตามลำดับ

การประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation : E) ผลการประเมินพบว่าประสิทธิผลของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ค่า $\bar{X}=4.50$ (SD=0.54) ซึ่งผลลัพธ์จากการบริหารหลักสูตรเป็นไปตามที่คาดหวัง และผลลัพธ์ครบถ้วนตามที่คาดหวัง ค่า $\bar{X}=4.50$ (SD=0.54) เท่ากัน

การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S) ผลการประเมินพบว่าความยั่งยืนของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ค่า $\bar{X}=4.4$ (SD=0.42) เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ แผนการรักษาคุณภาพของหลักสูตร-แผนการปรับปรุงหลักสูตร ค่า $\bar{X}=4.50$ (SD=0.54) และ 4.38 (SD=0.52) ตามลำดับ

การประเมินผลการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportation Evaluation : T) ผลการประเมินพบว่าการถ่ายทอดส่งต่อของหลักสูตรเหมาะสมน้อย ค่า $\bar{X}=3.63$ (SD=0.61) มีความเหมาะสมมากในเรื่องการร่วมมือกับทุกระดับที่มีหลักสูตรสอดคล้องกัน $\bar{X}=4.25$ (SD=0.46) แต่มีความเหมาะสมน้อยเรื่อง การประชาสัมพันธ์หลักสูตร $\bar{X}=3.00$ (SD=0.76)

4.2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยประเมินหลักสูตรเชิงคุณภาพ เป็นการสรุปผลการประเมินจากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา และผู้บริหารหลักสูตร รวม 8 คน ประกอบด้วยหัวข้อการประเมิน 8 องค์ประกอบ 23 ประเด็นการประเมิน ตาม CIPPIEST Model ของ Stufflebeam & Shinkfield (2007) โดยจะเสนอเป็น 4 ส่วน ได้แก่

- **ข้อมูลเชิงประจักษ์** เป็นข้อมูลที่สืบค้นจากเอกสาร หลักฐานต่างๆ ที่เชื่อถือได้ ถูกบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และจาก Internet เป็นข้อมูลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและเชื่อถือได้ เช่น เอกสารวิชาการ สรุปข้อความ หนังสือเวียน และเว็บไซต์ของสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

- **สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ** เป็นผลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ 2557) เช่น คณะกรรมการประเมินมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร เป็นต้น

- **สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร** เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารหลักสูตร มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอน นับว่าเป็นกลไกสำคัญของการบริหารหลักสูตร พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร

- **สรุปความคิดเห็นของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา** เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงในการบริหารหลักสูตร และได้รับผลกระทบโดยตรง

เสนอไปตามลำดับดังนี้

ผลการประเมินบริบท (Context Evaluation : C)

การประเมินบริบท ประกอบด้วย 3 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร

1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร ข้อมูลเชิงประจักษ์

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร¹ โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร เป็นผลมาจากวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เทคโนโลยีสารสนเทศ และแผนการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555-2559) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 สนธิสัญญา (Treaty)² หรืออนุสัญญา (Convention) พิธีสาร (Protocol) ปฏิญญา (Declaration) กฎบัตร (Charter) กติกา (Pact) และบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding : MOU) เกี่ยวข้องกับการศึกษา กำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาของประเทศ พ.ศ. 2555-2559 และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 เปรียบเทียบยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นช่วงที่ต้องปรับปรุงหลักสูตร ปรากฏตามตารางที่ 4-4

ตารางที่ 4-4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 11 กับ ฉบับที่ 12

ระหว่างการบริหารหลักสูตร พ.ศ. 2557-2561	ทิศทางการบริหารหลักสูตรตั้งแต่ พ.ศ.2560-2564
แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) 4 ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 1 เปลี่ยนระบบการนำองค์กรให้ขับเคลื่อนอุดมศึกษาแบบองค์รวม เช่น -ต่อยอดสถาบันอุดมศึกษาที่มีศักยภาพให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำระดับโลก -ยกระดับอุดมศึกษาไทยให้มีบทบาทสูงในประชาคมอุดมศึกษาอาเซียน ด้าน Higher Education Manpower Mobilization -สร้างระบบและกลไก เพื่อรองรับความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งกับหน่วยงาน ภาคการผลิตด้านการเรียนการสอนและการวิจัย เป็นต้น	ยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) 6 ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เช่น - พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและจัดกิจกรรมเสริมทักษะพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบที่หลากหลายสอดคล้องทักษะที่จำเป็นใน ศตวรรษที่ 21 - ส่งเสริมการพัฒนาเนื้อหาสาระที่ทันสมัยในทุกประเภทการศึกษา เพื่อการผลิตสื่อการเรียนการสอน ตำราเรียนที่มีคุณภาพ รวมทั้งตำราเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

¹ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีดังนี้ 1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่เป็นผู้นำทั้งทางวิชาการและทางการบริหารที่มีความเข้าใจอย่างแท้จริงในองค์ความรู้ด้านสวัสดิการสังคม มีโลกทัศน์กว้างไกล เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม 2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญในการคิดวิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้านการบริหารสวัสดิการสังคม รวมทั้งการปรับตัวให้เท่าทันสถานการณ์ที่ท้าทายในปัจจุบันและอนาคต 3) เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการวิจัย รวมทั้งการสร้างหรือเพิ่มพูนองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ และนานาชาติ

² หมายถึง ความตกลงระหว่างประเทศที่ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างรัฐกับรัฐ หรือรัฐกับองค์การระหว่างประเทศ หรือระหว่างองค์การระหว่างประเทศกับองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นสมาชิก และอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยมุ่งก่อให้เกิดสิทธิและพันธะทางกฎหมายแก่ภาคีของสนธิสัญญา ไม่ว่าจะทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ ผนวกกัน เกี่ยวกับการศึกษาและส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4-4 (ต่อ)

ระหว่างการบริหารหลักสูตร พ.ศ. 2557-2561	ทิศทางการบริหารหลักสูตรตั้งแต่ พ.ศ.2560-2564
ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาอาจารย์ให้เป็นผู้มืออาชีพ และพัฒนาผู้เชี่ยวชาญมืออาชีพให้เป็นอาจารย์ เช่น -พัฒนาอาจารย์ให้เป็นผู้มืออาชีพอย่างเป็นระบบมีความแข็งแกร่งในการทำวิจัย -ปฏิรูประบบค่าตอบแทนอาจารย์	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เช่น - สถาบันการศึกษา และหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญ และเป็นเลิศเฉพาะด้าน
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับคุณภาพบัณฑิตอย่างก้าวกระโดด เช่น - ยกระดับคุณภาพของหลักสูตร ให้ได้รับการรับรองในระดับอาเซียนและระดับโลก - สร้างระบบและกลไกเพื่อจัดสอบใบรับรองคุณวุฒิเฉพาะสาขาแห่งชาติทุกหลักสูตร	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เช่น - เป็นแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐานและประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ - ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ปฏิรูปการบริหารการเงินอุดมศึกษาเพื่อขับเคลื่อนสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เช่น - วิเคราะห์ต้นทุนค่าใช้จ่ายต่อหน่วยคุณภาพและจัดทำแผนกลยุทธ์การเงินให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษาและกำกับติดตามประเมินผลการใช้งบประมาณที่มีประโยชน์(utilization management) ตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาเป็นต้น	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา เช่น - การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย - มีระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล
	ยุทธศาสตร์ที่ 5 การจัดการศึกษาเพื่อเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น - การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นต้น
	ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา เช่น - ระบบการบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา - ระบบบริหารงานบุคคลของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีความเป็นธรรม สร้างขวัญกำลังใจ และส่งเสริมให้ปฏิบัติงานได้อย่างเต็มตามศักยภาพ

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560: 16) กำหนดทักษะสำคัญที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2567 เป็นแนวคิดทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องเรียนรู้ตั้งแต่อนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย และตลอดชีวิต คำย่อคือ 3Rs + 8Cs ดังนี้

3Rs ได้แก่ อ่านออก (Reading) เขียนได้ (Writing) และคิดเลขเป็น (Arithmetics)

8Cs ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation) ทักษะความเข้าใจต่างวัฒนธรรม (Cross-Cultural Understanding) ทักษะความร่วมมือทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboratory Teamwork & Leadership) ทักษะการติดต่อสื่อสารด้วยเทคโนโลยีและรู้เท่าทันสื่อ (Communications Technology & Media Interacy) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และข้อมูลสารสนเทศ (Computing & ICT Interacy) ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ (Career & Learning Skills) ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตอยู่ภายในระเบียบและข้อบังคับของ 3 หน่วยงาน ได้แก่ ประกาศของหน่วยงานทั้งโดยตรงและโดยอ้อมสามระดับ คือ ระดับกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (องค์การมหาชน) และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนต้องมีรายละเอียดของหลักสูตร หรือเรียกว่า มคอ.2³ ซึ่งเป็นเอกสารในรูปของรายละเอียดหลักสูตร ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education : TQF 2) จะต้องมีการรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร เป็นเอกสารในรูปของ มคอ.7

หลักสูตร ต้องผ่านความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย และรับรองความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหน่วยงานของรัฐที่จะต้องสรุปผลจากการวิเคราะห์ข้อถกเถียงของหลักสูตรที่แตกต่างกัน เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน มีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และเจตนาของการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพในทุก 5 ปี

สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดคุณลักษณะของผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกแต่เดิมนั้น มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการค้นคว้าวิจัย เพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางาน สังคม และประเทศหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (หลักสูตรใหม่ ปี 2557) ข้อ 1 มุ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 255-2559 ให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้และเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553 : 18) ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (หลักสูตรใหม่ ปี 2557) ผู้ทรงคุณวุฒิจึงพิจารณาเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร มีความเหมาะสมในช่วงเวลาของแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2555-2559

สำหรับการกำหนดวัตถุประสงค์ใหม่ มีข้อเสนอแนะดังนี้

³ รายละเอียดของหลักสูตร (Programme Specification) หมายถึง คำอธิบายภาพรวมของการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้บัณฑิตบรรลุผลการเรียนรู้ของหลักสูตรนั้นๆ โดยจะถ่ายทอดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาไปสู่การปฏิบัติในหลักสูตร ซึ่งแต่ละสถาบันอุดมศึกษาสามารถบรรจุเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ได้อย่างอิสระ เหมาะสม ตรงกับความต้องการหรือเอกลักษณ์ของสถาบันฯ โดยคณาจารย์ผู้สอนจะต้องร่วมมือกันวางแผนและจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร

■ ควรเป็นเรื่องของการเสริมสร้างสมรรถนะ⁴ เป็นสมรรถนะในการทำงานในสาขาวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาในปัจจุบัน (พ.ศ. 2561-2562) ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในสาขาการบริหารสวัสดิการสังคมน่าจะต้องมีความรู้ต่างๆและจากการค้นคว้าที่เสริมสร้างประสบการณ์มากขึ้นนั้น ควรเป็นองค์ความรู้ที่ยกระดับสมรรถนะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาให้สูงขึ้น เช่น เป็นสมรรถนะหลักส่วนบุคคลที่สอดคล้องกับสมรรถนะองค์การ/หน่วยงานของตนเอง ให้มีความเบ็ดเสร็จทั้งการปฏิบัติงานในระดับปฏิบัติและระดับบริหาร

■ ควรเป็นบัณฑิตที่ก้าวทันเทคโนโลยี สามารถใช้เป็นเครื่องมือเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ที่เป็นปัจจุบัน นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการบริหารสวัสดิการสังคม นโยบายสาธารณะ หรือ การแสดงความเป็นผู้นำทางวิชาการ

■ เป็นบัณฑิตที่มีส่วนร่วมในการเป็นผู้สร้างและเป็นผู้ริเริ่มสิ่งใหม่ (นวัตกรรม) ให้สังคมและประเทศชาติก้าวล้ำไปข้างหน้าลักษณะของบัณฑิตยุคใหม่เหมาะสมกับโลกภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

■ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ที่มีความเฉพาะเจาะจง และมีจุดเน้นชัดเจนในเรื่องการบริหารสวัสดิการสังคมโดยเฉพาะ มีศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดสังคมสงเคราะห์ในรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อช่วยเหลือและสงเคราะห์ของภาครัฐ

■ สวัสดิการสังคมของรัฐเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ดังนั้นการจัดสวัสดิการสังคมในชุมชนจึงยังคงเป็นสิ่งที่จำเป็น เป็นหลักประกันความมั่นคงในชุมชน

■ เนื้อหาของหลักสูตรควรเน้นนโยบายสวัสดิการสังคม หรือนโยบายสาธารณะอื่นๆในหลายมิติที่สำคัญให้ชัดเจน รวมทั้งการบริหารสวัสดิการสังคมที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ

สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร

พิจารณาเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมในช่วงปี 2557-2561 เนื่องจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแสดงให้เห็นความความคาดหวัง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดกับนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาที่จะผ่านหลักสูตร ดังนั้นวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร จึงเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตเนื้อหาและกิจกรรมของการเรียนรู้ จากการบริหารหลักสูตร รวมทั้งการประเมินผลสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) และบางส่วนยังสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ที่ระบุไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 2 เรื่องการผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งมีเป้าหมายที่จะพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมีแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว คือ การส่งเสริมสนับสนุนการขับเคลื่อนระบบคุณวุฒิทั้งด้านการศึกษาและอาชีพสู่การปฏิบัติ ดังนั้นจึงควรปรับหลักสูตรดังนี้

⁴ สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะที่ซ่อนอยู่ในตัวของบุคคล ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ผลักดันให้บุคคลสามารถสร้างผลการปฏิบัติให้โดดเด่นหรือมากกว่าคนอื่น ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และอัตมโนทัศน์ (Knowledge-Ability-Skill-Other: KASO) เช่น แรงจูงใจ ทัศนคติต่อการทำงาน และความสุขในการทำงาน เป็นต้น (McClelland, 1973: 1-14; Spencer & Spencer, 1993: 1-8 และ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548: 92)

- ควรปรับโครงสร้างของหลักสูตร โดยเพิ่มหน่วยกิตจากภาคการศึกษา 9 หน่วยกิต เป็น 12 หน่วยกิต เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้เวลาให้เต็มที่ในการจัดทำชุมชนนิพนธ์ ประกอบกับหลักสูตรมีมาตรการในการกำกับ ดูแลอย่างเข้มข้นในแต่ละภาคการศึกษา
- โครงสร้างของหลักสูตรมีจุดแข็งในเรื่องการให้อิสระนักศึกษาได้เสนอหัวข้อชุมชนนิพนธ์ ที่ตนเองสนใจ ให้ศึกษาค้นคว้าแบบเจาะลึกในเนื้อหาของชุมชนนิพนธ์ของนักศึกษา เป็นการเพิ่มทักษะ และความรู้ความสามารถที่โดดเด่นในเรื่องที่ศึกษา
- หลักสูตรวางระบบและกลไกผลักดันให้แสดงผลงานวิชาการ เผยแพร่หรือตีพิมพ์ในวารสาร เช่น การเข้าร่วมสัมมนาวิชาการระดับชาติ และระดับนานาชาติ และการนำเสนอบทความ เป็นต้น
- การนำข้อค้นพบไปสู่การปฏิบัติ/ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนและสังคมอย่างเป็นรูปธรรม สามารถศึกษาต่อยอดไปถึงการบริหารสวัสดิการสังคม ผู้สำเร็จการศึกษาอาจพัฒนาชุมชนนิพนธ์ไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางวิชาการและความก้าวหน้าในสายวิชาชีพของตนเองได้อีกด้วย เป็นวัตถุประสงค์สำคัญของหลักสูตร ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับเนื้อหาในรายวิชาที่มีความเชื่อมโยงกัน โดยคำนึงว่าในการค้นคว้าในเรื่องที่ศึกษาแต่ละวิชานั้น สามารถตอบประเด็นที่เกี่ยวข้องได้
- ควรปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะวิชาปรับพื้นฐาน อาจารย์ต้องปรับวิธีการสอน โดยเพิ่มแนวคิด ทฤษฎีใหม่ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษานำไปใช้ในการทำชุมชนนิพนธ์ รวมทั้งการเพิ่มความเข้มข้นของการสอนระเบียบวิธีวิจัย

สรุปความคิดเห็นของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

นักศึกษาชื่นชมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร ประเมินว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด และเสนอแนะดังนี้

- วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาของหลักสูตร (หลักสูตรใหม่ ปี 2557) มีความสอดคล้องในสถานการณ์ในช่วงปี 2557-2560 แต่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสังคม เทคโนโลยี เศรษฐกิจและการเมือง การปรับปรุงหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก เพื่อให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงแผนการศึกษาชาติ 20 ปี แผนการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ด้านการศึกษาโดยตรง และเป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนการพัฒนาประเทศโดยรวมด้วย
- ควรเป็นหลักสูตรที่เน้นความสำเร็จของการช่วยเหลือสังคมในอนาคต เน้นการศึกษาตามหลักปรัชญาของมหาวิทยาลัย “การเรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม” เพื่อให้เห็นคุณค่าของการสำเร็จการศึกษาที่ไม่ใช่ความก้าวหน้าของตนเองในระดับชาติหรือระดับนานาชาติเท่านั้น แต่เป็นบัณฑิตที่ช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในสังคมอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก แม้ว่าจะไม่ได้ลงมือปฏิบัติ แต่อาจมีส่วนร่วมในการเสนอแนะเชิงนโยบาย
- ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาพื้นฐานสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และเพิ่มเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการเขียนบทความวิชาการและบทความวิจัย ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาระหว่างศึกษา และใกล้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้และฝึกทักษะการเขียนบทความก่อนลงพิมพ์เผยแพร่

สรุปผลการประเมินบริบท

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของและเนื้อหาของหลักสูตร มีความเหมาะสมมากที่สุด
จุดเด่นของหลักสูตร

1) เป็นหลักสูตรที่มีความชัดเจนในศาสตร์ที่มีความเฉพาะเจาะจงในเรื่องการบริหารสวัสดิการสังคม แตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นที่มีโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาในรายวิชาที่ค่อนข้างกว้าง

ข้อเสนอแนะการปรับหลักสูตร

1) เนื้อหาหลักสูตร เพิ่มวิชาพื้นฐานให้มากขึ้น พร้อมทฤษฎีใหม่ๆ โดยคำนึงถึงสวัสดิการสังคมของรัฐที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ซึ่งสวัสดิการชุมชนยังคงเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะเป็นหลักประกันความมั่นคงในชุมชน

2) เนื้อหาหลักสูตร ควรเน้นนโยบายสวัสดิการสังคมหรือนโยบายสาธารณะอื่นๆในหลายมิติ นอกจากจะส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ก้าวทันเทคโนโลยีแล้ว ยังมีสมรรถนะที่จำเป็นในการทำงาน สามารถบริหารสวัสดิการสังคมไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I)

การประเมินปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 5 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ คุณภาพนักศึกษาแรกเข้า คุณภาพอาจารย์ผู้สอนแหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ การศึกษา และงบประมาณ พบผลการประเมินดังนี้

1) คุณภาพนักศึกษาแรกเข้า

ข้อมูลเชิงประจักษ์

คุณภาพของนักศึกษาแรกเข้า ขึ้นอยู่กับระบบและกลไกในการคัดเลือกนักศึกษาแรกเข้ามีดังนี้

- อาจารย์ประจำหลักสูตรไม่น้อยกว่า 3 คนเป็นคณะกรรมการคัดเลือกนักศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 จากการทดสอบความรู้ที่เหมาะสมและการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

- ผู้ผ่านการคัดเลือกจะต้องลงทะเบียนเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ หลักการวิจัยภาษาอังกฤษ และวิชาพื้นฐานสำหรับสาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม เพื่อปรับพื้นฐานความรู้ให้สามารถเพื่อเตรียมความพร้อม และเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ในการศึกษาวิชาเฉพาะ

ในช่วงปี 2557 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2561) ผลการคัดกรองนักศึกษาแรกเข้า มีทั้งผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสวัสดิการสังคม ในช่วงปี 2557-2561 จำนวน 14 คนทำงาน 13 คน ไม่ทำงาน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 93 และมีพื้นความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เฉลี่ยอยู่ในระดับดี

จำนวนนักศึกษาที่เข้ามาเรียนในหลักสูตร ระหว่างปีการศึกษา 2557-2561 มีจำนวน 14 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพประจำทั้งในส่วนกลางและต่างจังหวัด ต้องทำงานในวันทำการคือวันจันทร์ถึงวันศุกร์ตลอดสัปดาห์หลักสูตรมีกระบวนการศึกษาที่เอื้อต่อการบริหารเวลาของนักศึกษา เนื่องจากเป็นหลักสูตรแบบ Research Base ที่ต้องอาศัยกระบวนการบริหารหลักสูตร เช่น

การวางแผนการศึกษาตลอดระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร ซึ่งมีทั้งการวางแผนการศึกษาของหลักสูตร และการวางแผนการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งส่วนมากจะไม่กระทบเวลาทำงาน

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ได้รับทุนสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ทุนโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.)⁵ ระหว่างปี 2557-2561 จำนวน 3 ทุน ซึ่งเป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทุนฯ สรุปจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรในช่วงปี 2557-2561 จำนวน 14 คน มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด นักศึกษาแรกเข้าส่วนมากมีประสบการณ์ในการทำงานที่สัมพันธ์กับการพัฒนาสังคมด้านต่างๆ ด้านสังคมสงเคราะห์ และด้านบริหารสวัสดิการสังคม ในตำแหน่งผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารงาน มีพื้นความรู้วิชาที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันเป็นส่วนมาก นักศึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานคิดเป็นร้อยละ 86 และนักศึกษาบางคนได้รับทุนกาญจนาภิเษก (คปก.) ระดับปริญญาเอก ในช่วงเวลาดังกล่าว ปีละ 1 คน รวม 3 คน คิดเป็นร้อยละ 22 นับได้ว่านักศึกษาแรกเข้ามีคุณสมบัติอยู่ในเกณฑ์ดี-ดีมาก ทั้งด้านความรู้ ทักษะและประสบการณ์การบริหารงาน นับว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

2) คุณภาพอาจารย์ผู้สอน

ข้อมูลเชิงประจักษ์

ร้อยละของอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิในระดับปริญญาเอกครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ และมีผลงานวิชาการเผยแพร่และตีพิมพ์ลงในวารสาร และได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูล TCI (Thai-Journal Citation Index: TCI) SCOPUS ต่อจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร และการคงอยู่ของอาจารย์ประจำหลักสูตร คิดเป็นร้อยละ 90 (พ.ศ. 2557-2561)

สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

คุณภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนดไว้ภายใต้การควบคุมของสภามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ทั้งคุณวุฒิ ความรู้ และความสามารถ ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะให้อาจารย์มีความพร้อมต่อการผลิตดุขภูษิตให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้วยการเพิ่มศักยภาพตนเอง ดังนี้

- อาจารย์ต้องพัฒนาตนเองทุกด้าน โดยเฉพาะการก้าวทันเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ มีความคล่องตัวในการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ที่ให้ประโยชน์ทั้งผู้เรียนและผู้สอนไปพร้อมกัน
- อาจารย์ต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาเพิ่มพูนองค์ความรู้และปรับปรุงตนเองให้มากขึ้น โดยตระหนักว่าอาจารย์ไม่ใช่เป็นผู้นำความคิดและผู้นำทางวิชาการหรือผู้ที่ตามกระแสเท่านั้น แต่ต้องมองไกลไปข้างหน้า (Foresight)
- อาจารย์ต้องศึกษา/วิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากมาใช้ในการส่งเสริมการ

⁵ ทุน คปก.เป็นทุนที่ให้กับนักศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอกในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย ปีละ 200 ทุน ผู้ได้รับทุนต้องมีการวิจัยที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ สังคม และวงวิชาการแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) ทุน คปก. ปกติ นักศึกษาที่ได้รับทุนต้องทำวิจัยตามหัวข้อที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอ (รายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาและหัวข้อทุนสำหรับปีการศึกษานั้นๆ) 2) ทุน คปก. ที่มีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัย โดยนักศึกษาที่ได้รับทุนต้องทำวิจัยตามหัวข้อที่มาจากหน่วยงานภาครัฐ และมีอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์แล้ว บางหน่วยงานจะเสนอชื่อนักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษามาเพื่อพิจารณาโดยตรง 3) ทุน คปก. อาเซียน คือ ทุนที่สนับสนุนให้กับนักศึกษาในภูมิภาคอาเซียนเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยของประเทศไทยหากจบการศึกษาแล้วไม่มีการขอใช้ทุน แต่กรณีที่ไม่จบการศึกษา ผู้ที่ได้รับทุนจะต้องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาขอใช้ทุน

เรียนรู้ของนักศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับ Big Data⁶ เนื่องจากข้อมูลในปัจจุบันเพิ่มปริมาณมากขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Velocity) อยู่ตลอดเวลา และใช้ให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

- ต้องเข้าใจและศึกษาแนวโน้มของกระแสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ลักษณะนี้จึงไม่ใช่การมองสวัสดิการสังคมในเชิงสังคมเท่านั้น แต่มองสวัสดิการสังคมที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับเศรษฐกิจและการเมืองไปพร้อมกัน

- อาจารย์ต้องมีบทบาทเป็นผู้ให้คำแนะนำ ผสมผสานและบูรณาศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน ดังนั้นการบริหารสวัสดิการสังคมจึงไม่เป็นองค์ความรู้เฉพาะทางที่ถูกจำกัดไว้เฉพาะสังคมสงเคราะห์และอยู่ในวงแคบอีกต่อไป ในอนาคตการเรียนรู้จะยิ่งเปิดกว้างมากยิ่งขึ้นเท่าไร องค์ความรู้ที่หลากหลายสาขาและศาสตร์ต่างๆ จะให้ประโยชน์หลายมิติในการเรียนรู้ระดับคุณวุฒิบัณฑิต สาขาการบริหารสวัสดิการสังคม

สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

- คุณภาพของอาจารย์มีความเหมาะสม แต่นักศึกษาเห็นว่าควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มความหลากหลายของศาสตร์และความเชี่ยวชาญ

- อาจารย์ประจำหลักสูตรมีตำแหน่งทางวิชาการค่อนข้างน้อย ควรสนับสนุนการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ประจำให้มากขึ้น

- หลักสูตรมีแผนการศึกษาของหลักสูตร และแผนการศึกษาของนักศึกษาแล้ว อาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒิพันธ์ควรมีแผนการให้คำศึกษาด้วย เช่น ช่วงเวลาของการให้คำปรึกษาที่สอดคล้องกัน เพื่อให้เวลากับนักศึกษาได้มีเวลาในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของคุณวุฒิพันธ์ได้ทันเวลา

- อาจารย์ทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วน จบการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีความแกร่งในวิชาการแตกต่างกัน เช่น ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านนโยบายสังคม ด้านจิตวิทยา ด้านพฤติกรรมศาสตร์ ด้านสิทธิมนุษยชน จึงเป็นหลากหลายที่เติมเต็มในศาสตร์ของการบริหารสวัสดิการสังคมได้ทุกมิติ แสดงให้เห็นคุณภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตร

- ควรมีกลไกการสนับสนุนการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ และการสนับสนุนให้อาจารย์ลาพักการสอนเพื่อเขียนตำรา การหาทุนและเครือข่ายการวิจัยของอาจารย์ให้เพิ่มมากขึ้น

3) แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อมูลเชิงประจักษ์

แหล่งเรียนรู้คือศูนย์บรรณสาร หรือห้องสมุดที่เป็นคลังความรู้ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีผลการดำเนินงานโดยสรุป ดังนี้

⁶ Big data คือ แหล่งรวบรวมข้อมูลจำนวนมากมหาศาลคุณสมบัติที่ถูกสร้างอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการพัฒนาเทคโนโลยีและข้อมูลดิจิทัลเกิดขึ้นอย่างมหาศาล ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ มีจำนวนมหาศาล (Volume) มีความหลากหลาย (Variety) เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (Velocity) และต่อมาเพิ่มขึ้นอีก 2 ประการคือ มีคุณภาพและน่าเชื่อถือ (Veracity) และมีคุณค่า (Value) สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนต้องตระหนักในการใช้ประโยชน์จากข้อมูล (ซึ่งอาจจะได้มาจากภายในหรือภายนอก) เช่น ภาครัฐใช้ประโยชน์ในการอุดหนุนผู้มีรายได้น้อย ภาคเอกชนจัดเก็บวิเคราะห์พฤติกรรมของลูกค้า นำมาใช้วางแผน วางกลยุทธ์เพื่อหาโอกาสใหม่ทางธุรกิจ แก้ปัญหาได้ดีกว่าการใช้ความรู้สึก หรือประสบการณ์ส่วนตัวตัดสินใจอีกต่อไป

■ รวบรวมรายชื่อหนังสือที่แยกตามสาขาวิชาที่มีการเปิดสอน เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตร ที่มหาวิทยาลัยได้ทำการเปิดสอน รวมทั้งข้อมูลรายชื่อและจำนวนหนังสือเพื่อรับรองมาตรฐานตามสาขาวิชาซีพของหลักสูตรนั้นๆ ที่ต้องผ่านมาตรฐานสาขาวิชาซีพเป็นข้อมูลในการพิจารณาในเรื่องต่างๆ และมีการจัดทำบรรณนิทัศน์ประกอบหนังสือแต่ละเล่มไว้ด้วย เพื่อเป็นการนำเสนอให้ผู้ใช้บริการอ่านเนื้อหาโดยสรุปและพิจารณาที่จะอ่านต่อหรือยืมกลับไปอ่านต่อไป

■ สามารถสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดผ่านระบบฐานข้อมูลห้องสมุด ตามสาขาวิชาของนักศึกษา เน้นเรื่องการใช้งานข้อมูล Science Direct โดยแนะนำวิธีการสืบค้น การจำกัดการสืบค้น การดูผลการสืบค้น การดาวน์โหลดข้อมูล รวมทั้งการดึงข้อมูลในบทความมาใช้ประโยชน์ต่อไป เช่น รูปภาพ สูตรสมการ เป็นต้น และแนะนำการใช้เครื่องมือในการดึงข้อมูลทางรายการบรรณานุกรมของการอ้างอิงออกมาจากฐานข้อมูลด้วย ทั้งนี้ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ และฐานข้อมูลวิชาการเป็นอีก 2 ฐานข้อมูลที่นักศึกษาให้ความสนใจเป็นพิเศษ ได้มีการสร้างการสืบค้นฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ของ ThaiLIS และฐานข้อมูลงานวิจัย TNRR เน้นในการค้นหาวิทยานิพนธ์ของ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติจากรายการวิทยานิพนธ์ทั้งหมดที่ศูนย์บรรณสารฯ ให้บริการที่หน้าเว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารฯ ที่ <http://lib.hcu.ac.th> รวบรวมไว้ในรูปแบบของเอ็กเซลมีการแนะนำการใช้งาน VPN ผ่านมือถือ ระบบปฏิบัติการ iOS เช่น iPhone หรือ iPad ที่จำเป็นต้องมีแอปพลิเคชันช่วยในการเชื่อมต่อเครือข่ายสำหรับการอำนวยความสะดวก มีดังนี้

■ อำนวยความสะดวกด้วยการแนะนำการใช้งาน VPN (Virtual Private Network) ผ่านมือถือ ระบบปฏิบัติการ iOS (IPhones Operating System) ซึ่งเป็นระบบปฏิบัติการบนอุปกรณ์พกพาที่ถูกพัฒนาเพื่อใช้สำหรับโทรศัพท์มือถือของบริษัทแอปเปิลเช่น iPhone หรือ iPad ที่จำเป็นต้องมีแอปพลิเคชันช่วยในการเชื่อมต่อเครือข่าย และให้คลิกรายการวิทยานิพนธ์ที่ต้องการและเชื่อมโยงไปยังฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ของ ThaiLIS เป็นโครงการพัฒนาระบบเครือข่ายห้องสมุดอุดมศึกษาในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ฐานข้อมูลหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์การจัดทำสหบรรณานุกรมเพื่อการสืบค้น ซึ่งสามารถสืบค้นสารสนเทศในรูปแบบของเอกสารฉบับเต็มรูปอิเล็กทรอนิกส์และให้ Download เอกสารฉบับเต็มของบทความ วิทยานิพนธ์ฉบับเต็มมาดูได้ทันที

■ ในปัจจุบัน ศูนย์บรรณสารนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (WorldShare Management Service : WMS) ซึ่งพัฒนาโดย Online Computer Library Center : OCLC) มาให้บริการตั้งแต่ปี 2560 มีบริการยืมระหว่างห้องสมุด (WorldShare Interlibrary Loan : WorldShareILL) เป็นอีกหนึ่งบริการ ที่ช่วยให้ผู้รับบริการสามารถยืมหนังสือได้จากห้องสมุดกว่า 10,161 แห่ง จาก 56 ประเทศทั่วโลก ซึ่งในประเทศไทยประกอบด้วยห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวน 4 แห่ง ได้แก่

- หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สำนักวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

เพียงเข้าไปที่ <http://library.tu.ac.th> จากนั้นเลือกเมนู “WorldCat& WorldShare ILL” และ ใส่คำค้นหาในช่องว่าง Search Everything เพื่อค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ รายการใดที่สำนักหอสมุดไม่ได้เป็นเจ้าของจะปรากฏข้อความว่า “WorldCat Libraries” หรือ “Thai Libraries

Consortium” ให้ดำเนินการผู้รับบริการสามารถกรอกแบบฟอร์ม หรือ request จากระบบ หรือ สอบถามได้จาก 0-2312-6300 ต่อ 1432 หรือ navapart16@gmail.com

▪ บริการยืมหนังสือระหว่างห้องสมุด 8 แห่ง ผ่านบริการ TU-THAIPUL ได้แก่ หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ สำนักหอสมุดและ ศูนย์การเรียนรู้มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยนวมินทราชินี สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัย ศรีปทุม และสำนักทรัพยากรสารสนเทศมหาวิทยาลัยสยาม เพื่อประโยชน์ในการแบ่งปันและใช้งาน ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันอำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนทรัพยากรสารสนเทศ

ทั้งนี้ ผู้มีสิทธิใช้บริการ : นักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยห้องสมุด สมาชิกลักษณะการขอ / ให้บริการ : สืบค้นข้อมูลและส่งคำขอผ่าน EBSCO Discovery Service กับ ทรัพยากรประเภทสิ่งพิมพ์ / อิเล็กทรอนิกส์ เช่น หนังสือ บทความวารสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่างๆ ซึ่งไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ภายใน 7 วันทำการ นับจากได้รับคำขอ จำนวนที่ให้อืมไม่เกิน 3 เล่ม/คน/ครั้ง ระยะเวลาการยืม 21 วัน จัดส่งไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ทาง e-Mail/Google Drive หรือจัดส่งตัว เล่มทางไปรษณีย์ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

▪ ศูนย์บรรณสารสนเทศ ได้เข้าศึกษาดูงานหอสมุดและคลังความรู้จากมหาวิทยาลัยมี ชื่อเสียงต่างๆ เป็นประจำ ล่าสุดเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2562 ได้ศึกษาแนวทางการประหยัดพลังงานและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และดูงานในส่วนของหอสมุด โดย ดร.อภิภู สิทธิภูมิมงคล รองผู้อำนวยการฝ่าย บริการและพันธกิจพิเศษ เป็นผู้บรรยายและนำชม

▪ หลักสูตรจัดให้มีการอบรมเรื่องการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบ World Share

สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/ อาจารย์ประจำหลักสูตร/ นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

▪ ระบบการให้บริการ Internet ยังไม่เหมาะสม เนื่องจากระบบ WIFI ล่มบ่อยครั้ง ไม่สามารถใช้งานได้ต่อเนื่อง บางวันเข้าใช้บริการไม่ได้ตลอดทั้งวัน รหัสของนักศึกษาที่ได้รับมักมี ปัญหา ศูนย์บริการควรประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์และนักศึกษาได้ทราบข้อจำกัดในการใช้ระบบ Internet ตลอดทั้งแนะนำการให้บริการใหม่ๆที่เพิ่มขึ้น

▪ การให้บริการห้องสมุด (สำนักบรรณสาร) ในมหาวิทยาลัยที่ควรปรับปรุง ได้แก่

- ห้องสมุดเปิดให้บริการเฉพาะวันธรรมดาถึงวันเสาร์ นักศึกษาที่ต้องติดต่อกับ อาจารย์ที่ปรึกษา และมีกิจกรรมวิชาการ **ไม่สามารถใช้บริการห้องสมุดได้ในวันอาทิตย์** ช่วงวันเสาร์- อาทิตย์อาจมีผู้ใช้บริการจำนวนน้อย ห้องสมุดสามารถให้บริการเป็นกรณีพิเศษได้ตามความเหมาะสม

- การให้บริการยืมหนังสือยังขาดความคล่องตัว ควรมีการสำรองหนังสือสำหรับ นักศึกษาอย่างเพียงพอ และมีรายละเอียดชี้แจงการให้บริการยืมหนังสือจากห้องสมุดอื่น โดยเจ้าหน้าที่ ห้องสมุดอาจแนะนำให้นักศึกษาได้ตามสมควรแล้วแต่กรณี และหนังสือบางเล่มไม่ปรากฏในชั้นวาง หนังสือเป็นเวลานานเกินไป อาจารย์และนักศึกษาสามารถจองได้จาก Online

- ห้องสมุดมีบริการใหม่/บริการเสริม ไม่ควรใช้ช่องทางผ่านทาง Internet เพียง ช่องทางเดียว ควรประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบในช่องทางอื่นๆด้วย เช่น จัดทำป้ายประกาศหน้า ห้องสมุดเมื่อมีข้อมูลใหม่ๆ จัดทำใบปลิวให้อาจารย์ประจำหลักสูตรแจกนักศึกษา จะเอื้อประโยชน์ให้กับ

นักศึกษาได้มาก และควรจัดให้มีการอบรม/แนะนำบริการใหม่ๆของห้องสมุดให้กับอาจารย์ควบคู่ไปกับนักศึกษาระดับปริญญาเอก และระดับอื่นๆตามความสนใจ

- ห้องสมุดควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของห้องสมุดให้เอื้อต่อการค้นคว้า และควรจัดให้มีห้องค้นคว้าที่ทันสมัย เพื่อเชิญชวนให้นักศึกษาได้เข้าไปใช้ห้องสมุดมากยิ่งขึ้น

4) สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษา

ข้อมูลเชิงประจักษ์

▪ มหาวิทยาลัยกำหนดปฏิทินการศึกษา เป็นประจำปีการศึกษา และในทุกระดับ ทั้งระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอก เช่น วันที่นักศึกษาทุกคนพบอาจารย์ที่ปรึกษา วันลงทะเบียนเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต วันประกาศผลการลงทะเบียนเรียน วันสำหรับการชำระเงินผ่านธนาคารวันตรวจสอบผลการศึกษา วันเปิดภาคเรียน วันลงทะเบียนล่าช้า/เพิ่ม/ถอน/เปลี่ยนกลุ่มโดยเสียค่าธรรมเนียม และได้รับค่าหน่วยกิตคืน วันแจ้งขอสำเร็จการศึกษาวันรับ มฉก. 13 ใบแจ้งผลการศึกษา วันสุดท้ายของการแจ้งลาพักการศึกษา วันถอนโดยไม่ได้รับค่าหน่วยกิตคืนและบันทึกสัญลักษณ์ W ไว้ในใบแสดงผลการศึกษา วันสุดท้ายของการเรียนการสอน วันสอบปลายภาควันปิดภาคเรียน และวันสุดท้ายของการส่งผลการสอบประจำปีภาคการศึกษา เป็นต้น

▪ ให้บริการคู่มือการลงทะเบียน ประจำปีการศึกษา เรียกว่า มฉก 30 สามารถ Download ได้ที่ [http://: reg2.hcu.ac.th](http://reg2.hcu.ac.th) ประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ ระหว่างศึกษาในมหาวิทยาลัย เช่น ปฏิทินการศึกษา คู่มือการลงทะเบียนผ่านอินเทอร์เน็ต การพบอาจารย์ที่ปรึกษา และกำหนดการเรียน เป็นต้น สำหรับระดับบัณฑิตวิทยาลัย กำหนดการเรียน การพบอาจารย์ที่ปรึกษา การรายงานผลความคืบหน้าของการจัดทำวิทยานิพนธ์ และการสอบ นักศึกษาจะได้รับการแจ้งกำหนดการเหล่านี้จากหลักสูตรโดยตรง

▪ ข่าวสารทั่วไปของมหาวิทยาลัย สามารถสืบค้นได้จาก

<https://www.hcu.ac.th/news-all>

▪ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติแนะนำวารสารต่างๆ เช่น
-วารสารที่จัดอยู่ในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ISSN : 0859-9343
วารสาร มฉก.วิชาการ (HCU Journal) สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

-วารสารที่จัดอยู่ในฐานข้อมูลกลุ่มที่ 2 ได้แก่ ISSN :1906-8980 วารสารสังคมวิวัฒน์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ISSN : 1905-2863 วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นต้น

▪ มีการสำรวจความพอใจในการลงทะเบียนผ่านอินเทอร์เน็ตเวลาที่เหมาะสมตามความต้องการของนักศึกษาเรื่องการลงทะเบียนเรียนเพื่อนำมาปรับปรุงระบบเป็นประจำทุกปี

▪ ปีการศึกษาที่ผ่านมา (พ.ศ. 2557-2561) นักศึกษาส่วนมากเสนอแนะสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องมือ ในการเรียนการสอน และการขัดข้องด้านเทคโนโลยีระหว่างศึกษาซึ่งมหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุง และสร้างอาคารสถานที่เพิ่มบางส่วน และบางส่วนอยู่ระหว่างการปรับปรุง

สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/ นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

ตามการรับรู้ของอาจารย์ประจำหลักสูตร /คณะกรรมการบริหารหลักสูตร นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษามีความเหมาะสมน้อย มีข้อเสนอแนะดังนี้

- มหาวิทยาลัยจัดปฐมนิเทศรวมในทุกระดับ ระหว่างนักศึกษาปริญญาตรี-ปริญญาโท-ปริญญาเอก ทำให้นักศึกษาระดับปริญญาเอกได้ทราบข้อมูลทั่วไป รายละเอียดและข้อสงสัยที่นักศึกษาไม่สามารถสืบค้นได้จาก Internet ทราบเฉพาะขั้นตอนและรายละเอียดการจัดทำดัชนี (ตามภาคผนวก ผ9) ควรเปิดช่องทางการสื่อสาร ถาม-ตอบข้อสงสัยและคำแนะนำรายละเอียดเพิ่มเติม
- ควรให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องเรียนให้กับนักศึกษาระดับดุสิต โดยมิให้นำที่ดูแลให้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการทันสมัยและสะดวก ไม่ชำรุดเสียหาย
- สื่อการสอน (Instructional Media) ระหว่างการเรียนการสอน ยังไม่มีการปรับปรุงให้ทันสมัย เช่น การเชื่อมต่อ Internet แบบใช้สาย (Wire internet) คือระบบเครือข่ายที่ใช้งานภายในองค์กร (LAN) เป็นระบบสัญญาณที่ทำงานได้ดีใช้งานได้อย่างต่อเนื่องและมีความเสถียรมากกว่า แต่ระหว่างการเรียนการสอนไม่สามารถเชื่อมต่อได้ โดยเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์
- เครื่องปรับอากาศของห้องเรียนชำรุดบ่อยครั้ง โดยเฉพาะไมโครโฟนมีใช้เพียงบางห้องเรียน ควรเป็นแบบไร้สาย จะดูเสียงได้ดีกว่าและไม่มีสายให้เป็นอุปสรรคต่อการสอน
- ควรจัดให้มีห้องกิจกรรมพิเศษสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาบ้าง ซึ่งในห้องสมุดมีข้อจำกัดห้ามเสียงดัง จึงควรให้มี **ห้องกิจกรรมพิเศษที่ใช้ประโยชน์เอนกประสงค์พร้อมอุปกรณ์ที่จำเป็นและช่องเก็บเอกสาร** สำหรับกิจกรรมสำคัญ เช่น จัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษาด้วยกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการนัดพบกัน เป็นต้น จะสร้างทัศนคติที่ดีของนักศึกษา
- การสื่อสารระหว่างอาจารย์และนักศึกษา เป็นการสื่อสารทั้งเผชิญหน้า โทรศัพท์ และสังคมออนไลน์ ดังนั้นจึงน่าจะตอบข้อสงสัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี
- มหาวิทยาลัยควรให้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์ประจำห้องเรียน และเชื่อมต่อระบบ Wifi ที่มีประสิทธิภาพ
- มหาวิทยาลัยควรให้นักศึกษาระดับปริญญาเอกประเมินการเรียนการสอน และประเมินผู้สอน ซึ่งจะเป็นอย่างน้อยกลับมาปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษาให้ดีขึ้น

5) งบประมาณ

ข้อมูลเชิงประจักษ์

งบประมาณเพื่อการบริหารหลักสูตร บางส่วนเป็นงบประมาณที่มหาวิทยาลัยจัดสรรให้ สำหรับการส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา ตามความสนใจ และนักศึกษาอาจออกค่าใช้จ่ายเองและศึกษาดูงานได้ตามอัธยาศัย ซึ่งนับได้ว่าเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้

สรุปความคิดเห็นของอาจารย์ประจำหลักสูตร/คณะกรรมการบริหารหลักสูตร นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

- ควรมีนโยบายให้ทุนการศึกษาแก่ศิษย์เก่าที่มีผลการเรียนดีเยี่ยมได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยเฉพาะนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี-ปริญญาโทได้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาเอก เพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตร และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับมหาวิทยาลัย

■ ควรมีนโยบายให้รางวัลศิษย์เก่าหลักสูตรดุขภูษบัณฑิตที่ติดต่อสัมพันธ์ (Connevtion) กับหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เช่น การประกาศเกียรติคุณ หรือจัดทำโล่เกียรติยศให้ผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้มหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง

■ การจัดสรรงบประมาณให้กับการบริหารหลักสูตร ควรพิจารณาให้เหมาะสมและครอบคลุมกิจกรรมทุกด้านของหลักสูตร เช่น ค่าเดินทาง และค่าตอบแทนของผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่เป็นประธานการสอบเค้าโครง 3 บท และการสอบป้องกัน 5 บทก่อนจบการศึกษา เป็นต้น ซึ่งมีนักศึกษาบางคนที่ต้องสอบ 2 ครั้ง แต่ระเบียบของมหาวิทยาลัยกำหนดให้เบิกค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกได้เพียงครั้งเดียว

สรุปผลการประเมินปัจจัยนำเข้า

ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า พบว่า **คุณภาพนักศึกษาแรกเข้า และคุณภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความเหมาะสมมากที่สุด** แต่ด้านงบประมาณ แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ และ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษา **มีความเหมาะสมน้อย**
จุดเด่นของหลักสูตร

1) นักศึกษาแรกเข้ามีประสบการณ์สูง ปี 2557-2561 จำนวน 14 คน มีประสบการณ์การทำงานร้อยละ 86 ได้ทุนกาญจนาภิเษก (คปก.) 3 คน คิดเป็นร้อยละ 22

2) อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณมีสมบัติครบถ้วน ทั้งคุณวุฒิ ความรู้ และความสามารถ
ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร

1) งบประมาณ ควรนโยบายให้ทุนการศึกษาศิษย์เก่าที่มีผลการเรียนดีเยี่ยม ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และ**ประกาศเกียรติคุณศิษย์เก่าที่ทำคุณประโยชน์ให้มหาวิทยาลัย** อย่างต่อเนื่อง

2) แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรปรับเวลาการให้บริการห้องสมุดให้เอื้อประโยชน์กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา บริการระบบ Internet ให้รวดเร็วและมีคุณภาพ และสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย ใช้สะดวกและไม่ซ้ำชุด

3) สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษา ควรเพิ่มคุณภาพการอำนวยความสะดวก เปิดโอกาสให้เผยแพร่ผลงานวิชาการลงวารสารที่หลากหลาย

4) การบริการการศึกษา **ควรเปิดช่องทางการสื่อสาร ถาม-ตอบข้อสงสัย** และคำแนะนำ รายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับระดับบัณฑิตศึกษา และ **จัดให้มีห้องกิจกรรมที่ใช้ได้เอนกประสงค์พร้อมอุปกรณ์ที่จำเป็น และช่องเก็บเอกสารสำหรับนักศึกษาต่างจังหวัด** เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อกันทุกระดับ ทั้งต่อนักศึกษากันเอง ต่ออาจารย์และมหาวิทยาลัย

ผลการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)

การประเมินกระบวนการ ประกอบด้วย 3 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ การรับและการเตรียมความพร้อมนักศึกษา การบริหารหลักสูตร และการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา ผลการประเมินมีดังนี้

1) การรับและการเตรียมความพร้อมนักศึกษา

ข้อมูลเชิงประจักษ์

มหาวิทยาลัยและหลักสูตรมีระบบและกลไกในการคัดเลือกนักศึกษาแรกเข้า และเตรียมความพร้อมสำหรับการก้าวเข้าสู่การเป็นนักศึกษา ดังนี้

- การรับนักศึกษา ต้องผ่านการทดสอบความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของนักศึกษา โดยการทดสอบข้อเขียน และสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล การทดสอบข้อเขียนกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ซึ่งออกข้อสอบโดยอาจารย์ประจำหลักสูตรไม่น้อยกว่า 3 คนเป็นคณะกรรมการออกข้อสอบและสัมภาษณ์ การเตรียมความพร้อมนักศึกษา นักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกจะเข้ารับการปฐมนิเทศนักศึกษาแรกเข้าเพื่อรับทราบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการศึกษา ลงทะเบียนเรียนวิชาพื้นฐานทั่วไป เช่น หลักการวิจัย เป็นต้น สำหรับความรู้ด้านภาษาอังกฤษ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนดเองเป็นเวลา 2 ปี ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยมีคำสั่ง (ที่ 18/2560 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2560) ให้ใช้เกณฑ์การเทียบผลการสอบภาษาอังกฤษของผู้เข้าศึกษาระดับปริญญาเอก (ตามภาคผนวก ผ10) เป็นคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก

- นักศึกษาจะได้รับคำแนะนำระหว่างการศึกษาทุกระยะ รวมทั้งช่องทางการติดต่อเข้ารับบริการด้านต่างๆ เช่น การลงทะเบียนเรียนในแต่ละหลักสูตร ศูนย์บริการการศึกษาจากสำนักบรรณสาร และการสื่อสารสนเทศที่จำเป็น เป็นต้น เพื่อความถูกต้อง รวดเร็ว และเกิดประโยชน์แก่นักศึกษามากที่สุด รวมทั้งการปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยโดยมุ่งหวังให้นักศึกษาใหม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์จริง

- หลักสูตรได้จัดให้รุ่นพี่แนะนำรุ่นน้องเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวระหว่างศึกษา พบปะสังสรรค์ตามโอกาสอันควร การให้ความรู้วิชาพื้นฐาน การสร้างเครือข่ายออนไลน์ การจัดงานสังสรรค์ สร้างพันธมิตรช่วงเทศกาลตามความเหมาะสม

สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร

- การรับนักศึกษามีความเหมาะสมมากที่สุด โดยหลักสูตรมีแผนการรับนักศึกษา และมาตรการที่ชัดเจน นับว่านักศึกษาแรกเข้าผ่านระบบและกลไกในการคัดเลือกนักศึกษาที่เข้มข้น โปร่งใส และเป็นธรรม แต่ขาดการประชาสัมพันธ์ที่เข้มข้นเพื่อเชิญชวนผู้สนใจสมัครเข้าศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยควรลงทุนและเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มปริมาณนักศึกษา

- การเตรียมความพร้อมนักศึกษาแรกเข้ามีความเหมาะสมมาก มหาวิทยาลัยจัดให้มีการเตรียมความพร้อมนักศึกษาแรกเข้าที่เหมาะสม และหลับานกสูตรยังมีการแนะนำเพิ่มเติม แต่ควรมีการสอนเสริมวิชาพื้นฐานมากขึ้น โดยเฉพาะนักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ที่เกี่ยวข้อง

2) การบริหารหลักสูตร

ข้อมูลเชิงประจักษ์

การบริหารหลักสูตร คือ กระบวนการวางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ ดังนั้นจึงเน้นในเรื่องของการมีระบบบริหารจัดการ และกลไกขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ ข้อมูลสารสนเทศจึงนำมาใช้เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงการบริหารหลักสูตร เพื่อสร้างความมั่นใจ และค่านิยมที่ดีของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ชุมชน และเครือข่ายการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีต่อมหาวิทยาลัย แสดงให้เห็นวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาของ

หลักสูตรที่มีความสอดคล้องกัน รวมทั้งระบบและกลไกการบริหารหลัก ประกอบด้วย 2 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน และ การวัดและประเมินผลการศึกษา

การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่ใช้การวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้ (Research Based Learning)⁷ ดำเนินการวางแผนบริหารจัดการ ดังนี้

- หลักสูตรวางแผนการศึกษาตลอดหลักสูตร (ภาคผนวก) เพื่อให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนดไว้ ดังนี้
 - แผนการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย ระบุช่วงเวลาการลงทะเบียน และกิจกรรมของนักศึกษาตลอดภาคเรียน (ภาคผนวก ผ6)
 - แผนการจัดทำดุษฎีนิพนธ์ โดยนักศึกษาต้องรายงานความก้าวหน้าการจัดทำดุษฎีนิพนธ์เป็นประจำ ซึ่งได้จัดทำเป็นแบบฟอร์มการรายงานความก้าวหน้า (ภาคผนวก ผ7)
 - แผนการศึกษาของนักศึกษา ประจำภาคเรียน..... โดยนักศึกษาต้องวางแผนการศึกษาอย่างละเอียดตลอดช่วงเวลาของการศึกษาตามหลักสูตร จนสำเร็จการศึกษา และแผนการศึกษาแต่ละภาคเรียน (ภาคผนวก ผ8)
 - แผนกิจกรรมการดูงานวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศตามความสนใจของนักศึกษา (ภาคผนวก) ได้แก่ การปรึกษาสถานที่ดูงาน และการจัดปฏิทินการเดินทาง เป็นต้น ซึ่งจะจัดขึ้นตามวาระโอกาสหรือตามมติที่ประชุมและการเห็นพ้องต้องกัน
 - แผนการส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานวิชาการของนักศึกษาระหว่างเรียน (ภาคผนวก) โดยกระตุ้นและมอบหมายให้นักศึกษาร่างผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง เช่น ระดับชาติ นักศึกษาเขียนบทความวิชาการนำเสนอในการประชุมระดับชาติ นักศึกษาได้รับรางวัลบทความดีเด่น 2 รางวัล และระดับนานาชาติ ปรากฏว่านักศึกษาได้รับทุนนำเสนอผลงานวิชาการในต่างประเทศเพิ่มขึ้นอีก 1 คน เป็นต้น

นอกจากนี้ หลักสูตรมีกลไกการบริหารหลักสูตร โดยอาจารย์ประจำหลักสูตรจัดให้มีการประชุมพิจารณาการพัฒนาหลักสูตร เช่น การรับฟังความก้าวหน้าการจัดทำดุษฎีนิพนธ์ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การทดสอบและอื่นๆ เป็นต้น

- หลักสูตรมอบหมายอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลนักศึกษาในการจัดทำดุษฎีนิพนธ์อย่างใกล้ชิด และนำมารายงานผลต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อแก้ปัญหา/ข้อจำกัด หาวิธีการกระตุ้นและส่งเสริมนักศึกษาให้เร่งค้นคว้า และจัดดุษฎีนิพนธ์ให้เสร็จตามเวลาที่กำหนด

การวัดและประเมินผลการศึกษา ประกอบด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยการใช้การวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้ (Research Based Learning) และเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารควบคู่กัน จะช่วยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงจากกระบวนการวิจัย นับว่าเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิต จะเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง ได้ใช้สติปัญญาในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ในสิ่งที่ค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นการสร้างคุณค่าที่มีความหมายต่อตนเองโดยการวัดและประเมินผล อาจารย์ประจำหลักสูตรจะวัดความก้าวหน้าของพัฒนาการเรียนรู้ จากการจัดทำดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษา และให้

⁷ การวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้ (Research Based Learning) หมายถึง การเรียนรู้ที่ประกอบด้วยกิจกรรมหรือประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ กระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วยกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์เรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

คำแนะนำเป็นรายบุคคลการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ประกอบด้วย 2 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ เครื่องมือวัดผล/ประเมินผลมีคุณภาพ กระตุ้นให้นักศึกษาพัฒนา/ปรับปรุงตนเอง/สนใจค้นคว้าเพิ่มเติม

สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร

ผลประเมินการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด

▪ หลักสูตรใช้การวิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้ ช่วยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงจากกระบวนการวิจัย นับว่าเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง ได้ใช้สติปัญญาในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ในสิ่งที่ค้นคว้าด้วยตนเอง **เป็นการสร้างคุณค่าที่มีความหมายต่อตนเอง** จุดเน้นของหลักสูตรคือการวัดและประเมินผลการศึกษา

▪ หลักสูตรวัดและประเมินผลการศึกษา หลักสูตรจัดสอบข้อเขียนในรายวิชา SA 9010 และ SA 9020 รวมทั้งการจัดทำรายงาน (Report Paper) เสนอต่ออาจารย์ผู้สอน ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าใจในสาระสำคัญของรายวิชามากขึ้น

▪ การวัดและประเมินผล ส่วนมากเป็นผลจากการประชุมอาจารย์ประจำหลักสูตร พิจารณาก่อนกรอกข้อสอบ อาจารย์ที่ปรึกษาที่รับผิดชอบในรายวิชาเป็นผู้วัดผลการเรียนรู้ของนักศึกษา และการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination : Q.E.) ระดับดุขฎีบัณฑิต ได้ผลการทดสอบไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 และเป็นไปตามเงื่อนไขที่มหาวิทยาลัยกำหนด

▪ หลักสูตรวางระบบการตรวจสอบความก้าวหน้าของดุขฎีนิพนธ์ โดยนักศึกษารายงานตามแบบรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการประจำหลักสูตรเป็นประจำและต่อเนื่องทุกเดือน แม้ว่าระยะแรกๆ นักศึกษายังมีการสังเคราะห์ความรู้ได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควร เมื่อได้รับคำแนะนำเป็นรายบุคคลทำให้นักศึกษามีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์มากขึ้น จนสามารถเขียนบทความได้รับรางวัลจากการประชุมวิชาการในระดับสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัย และระดับหน่วยงาน

สรุปความคิดเห็นของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

นักศึกษาเห็นว่าการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการศึกษา การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษามีความเหมาะสมดีมากที่สุด

3) การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา

การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา ประกอบด้วย 2 ประเด็นการประเมินคือ กระบวนการควบคุมดูแลการจัดดุขฎีนิพนธ์ของนักศึกษา และ การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้

ข้อมูลเชิงประจักษ์

กระบวนการควบคุมดูแลการจัดดุขฎีนิพนธ์ของนักศึกษา

▪ กระบวนการควบคุมดูแลการจัดดุขฎีนิพนธ์ของนักศึกษา หลักสูตรมีการควบคุมการจัดทำดุขฎีนิพนธ์ของนักศึกษาโดยอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาสามารถขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ทุกคนได้ตลอดเวลา

การพัฒนาศักยภาพนักศึกษา

▪ หลักสูตรวางระบบการตรวจสอบความก้าวหน้าของดุขฎีนิพนธ์ โดยนักศึกษารายงานตามแบบรายงานความก้าวหน้าให้คณะกรรมการประจำหลักสูตรเป็นประจำและต่อเนื่องทุกเดือน พบว่านักศึกษายังมีการสังเคราะห์ความรู้ได้ไม่เต็มที่เท่าที่ควรในระยะแรกๆ เมื่อได้รับคำแนะนำเป็นรายบุคคลทำ

นักศึกษามีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์มากขึ้น จนสามารถเขียนบทความได้รับรางวัลจากการประชุมวิชาการในระดับสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัย และระดับหน่วยงาน

- เชิญวิทยากรจากต่างประเทศให้ความรู้กับนักศึกษา การศึกษาดูงานสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- การจัดอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่หลักสูตรจัดขึ้น ได้แก่ การอบรมเรื่องการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบ WorldShare การสืบค้นข้อมูลและการทำบรรณานุกรมโดย ZOTERO program การเขียนบทความเป็นภาษาอังกฤษลงวารสาร TCI ฐาน 1

การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

- การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักศึกษา เช่น
 - หลักสูตรสร้างเครือข่ายวิชาการระหว่างสถาบันในประเทศและต่างประเทศ โดยเชิญชาวต่างชาติที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องมาบรรยายให้ความรู้แก่นักศึกษาในหลักสูตร
 - อาจารย์ประจำหลักสูตรใช้กลยุทธ์ และสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้ใช้ศักยภาพเพื่อสร้างสรรค์ผลงานระหว่างการศึกษาได้อย่างเต็มที่
 - **เปิดกลุ่มไลน์สำหรับนักศึกษา และอาจารย์ประจำหลักสูตร** โดยให้มีการสื่อสารทางไลน์ด้วยภาษาอังกฤษ เนื่องจากภาษาอังกฤษมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งในปัจจุบันนี้มีสมาชิกอยู่ในกลุ่มไลน์ 20 คน

สรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร

- การวัดและประเมินผลการศึกษา เนื่องจากการศึกษาแบบใช้วิจัยเป็นฐานในการเรียนรู้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจึงมีการจัดประชุมบ่อยครั้ง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยจะนำวาระต่างๆที่สำคัญเข้าสู่การประชุมปรึกษาหารือ เช่น

- แบบทดสอบ/วิธีการทดสอบ
- ความก้าวหน้าการจัดดูขงูนิพนธ์ของนักศึกษา
- การจัดให้มีการทดลองสอบป้องกันดูขงูนิพนธ์ (Pre-defense)
- ปัญหาในการจัดทำดูขงูนิพนธ์
- ปัญหาการเก็บข้อมูล
- ปัญหาการขอจริยธรรมการวิจัย
- ปัญหาการเขียนบทความ เป็นต้น

จะนำเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และลงมติรับรอง พร้อมเสนอแนวทางการแก้ปัญหา จึงนับว่ากระบวนการวัดผล/ประเมินผลการเรียนรู้มีความเป็นเอกภาพ

- การวัดและประเมินผลการศึกษา เห็นว่าผลการประเมินศักยภาพนักศึกษาระหว่างศึกษาไม่ควรเข้มข้นวัดเนื้อหาวิชาการมากเกินไป ควรให้ได้สัดส่วนกับการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมทุกด้าน โดยนักศึกษาไม่จำเป็นต้องมีความรู้และเชี่ยวชาญในศาสตร์เฉพาะอย่างลึกซึ้งเพียงศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่งเท่านั้น อาจมีความรอบรู้กว้างขวาง แต่สามารถบูรณาการความรู้ต่างๆไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้

▪ ปัจจุบันได้กำหนดกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ⁸ (National Qualifications Framework) กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ ความรับผิดชอบ (Application and Responsibility) และสมรรถนะ (Competency) ทั้งสมรรถนะแกนกลาง (Core Competency) และสมรรถนะอาชีพ (Occupational Competency) ดังนั้นการปรับหลักสูตร จึงต้องคำนึงถึงสมรรถนะดังกล่าวด้วย

▪ การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยการขยายองค์ความรู้ด้านสังคม สวัสดิการสังคมให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง เทคโนโลยีสารสนเทศและสังคมดิจิทัล เริ่มตั้งแต่ขยายเครือข่ายวิชาการทั้งระดับประเทศและระดับนานาชาติ เชื่อมโยงกับการประชุมวิชาการ เพื่อเป็นโอกาสบูรณาการหลักสูตรกับศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง จะขยายมุมมอง เพิ่มความแกร่งของวิชาการ ความสมัยและสามารถส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสม สอดคล้องกับพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่และสังคมดิจิทัล

▪ คุชชินีพันธ์ของนักศึกษา ควรนำมาแปลงเป็นคู่มือที่นำไปสู่การปฏิบัติได้

สรุปความคิดเห็นของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

▪ หลักสูตรควรกำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในการรับนักศึกษาที่ชัดเจน และในช่วงของการศึกษา ควรแจ้งนักศึกษาหรือหาวิธีการเตรียมความพร้อมนักศึกษาล่วงหน้านานๆ ในเรื่องวิชาการ เช่น การเขียนบทความ การเผยแพร่ผลงานทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เป็นต้น

▪ การเสนอโครงร่างคุชชินีพันธ์ ควรให้โอกาสนักศึกษาสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ในหัวข้อคุชชินีพันธ์ที่นักศึกษาสนใจ ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งจะขยายเครือข่ายวิชาการให้กว้างขวางออกไป นอกเหนือจากผู้ที่อาจารย์คุ้นเคย จะให้ประโยชน์ทั้งอาจารย์และนักศึกษาไปพร้อมกัน

▪ หน่วยงานบางแห่งมีหนังสือโดยตรงถึงสถาบันการศึกษา เกี่ยวกับการให้ทุนการศึกษา และทุนการวิจัยระดับปริญญาเอก ทั้งทุนภายในและภายนอกประเทศ หลักสูตรควรให้คำแนะนำให้นักศึกษาทราบโดยตรง เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาสืบค้นจากใน Website อื่นๆด้วยตนเองต่อไป เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วยังมีโอกาสติดต่อ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน (Contact)

▪ การเผยแพร่ผลงานวิชาการของนักศึกษาหลักสูตรควรดำเนินการดังนี้

- หลักสูตรควรแนะนำ/จัดหาแหล่งเผยแพร่ร่วมกับนักศึกษา และมหาวิทยาลัย ควรมีการติดต่อประสานงานด้านวิชาการกับมหาวิทยาลัยต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

- หลักสูตรอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาโดยแนะนำช่องทางการเผยแพร่ผลงานลงในวารสารต่างๆ เนื่องจากหลักสูตรจะได้รับแจ้งจากสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัยต่างๆโดยตรง เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษาสืบค้นรายละเอียดต่อไป

⁸ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework) หมายถึง กรอบแนวทางการเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ของระดับคุณวุฒิการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษากับระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560)

⁹ ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) หมายถึง เกณฑ์บ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ทั้งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และ/หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากฝึกปฏิบัติและ/หรือจากการทำงาน

- มีการสื่อสารระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ควรมีความสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และมีความชัดเจนในข้อมูลที่สื่อสาร โดยเริ่มตั้งแต่เข้ามาศึกษาในหลักสูตร และจัดทำ Time Line ควบคู่กับแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรของนักศึกษา

สรุปผลการประเมินกระบวนการ

กระบวนการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ การรับและการเตรียมความพร้อมนักศึกษา การบริหารหลักสูตร (เหมาะสมมากที่สุดในปีเรียนย่อย ได้แก่ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการศึกษา) และการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา (ปีเรียนย่อยที่เหมาะสมมากที่สุดคือ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการวัดผล/ประเมินผลการเรียนรู้) และการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

จุดเด่น

1) **กระบวนการวัดผล/ประเมินผลศึกษามีความเป็นเอกภาพ** เช่น การทดสอบ/วิธีการทดสอบ ความก้าวหน้าของนักศึกษา การควบคุมดูแลการจัดดูชันนิพนธ์ของนักศึกษา และปัญหาต่างๆ ของนักศึกษา เป็นต้น จะนำเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และลงมติรับรองพร้อมแนวทางการแก้ปัญหานักศึกษา

2) การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษามีความเหมาะสมมากที่สุด (ปีเรียนย่อยสำคัญที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือกระบวนการควบคุม ดูแล และส่งเสริมการจัดทำวิทยานิพนธ์)

ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงหลักสูตร

1) การพัฒนาศักยภาพนักศึกษา ควรเพิ่มผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ ความรับผิดชอบ (Application and Responsibility) และสมรรถนะ (Competency) ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ให้โอกาสนักศึกษาสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญเป็นกรรมการสอบหัวข้อดุษฎีนิพนธ์ที่นักศึกษาสนใจ ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งจะขยายเครือข่ายวิชาการให้กว้างขวางออกไป

2) การส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรเปิดกว้างและขยายองค์ความรู้ด้านสังคม สวัสดิการสังคมให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับเศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง เทคโนโลยีสารสนเทศและสังคมดิจิทัล เพื่อเป็นโอกาสบูรณาการหลักสูตรกับศาสตร์ในสาขาวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง จะขยายมุมมอง เพิ่มความแกร่งของวิชาการ ความสมัยและสามารถส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมสอดคล้องกับพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่และสังคมดิจิทัล

ผลการประเมินผลผลิต (Output Evaluation : O)

ผลการประเมินผลผลิต ประกอบด้วย 2 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ ผลผลิตเชิงปริมาณ และผลผลิตเชิงคุณภาพ

1) ผลผลิตเชิงปริมาณ

ในปีการศึกษา 2557-2561 จำนวนนักศึกษา 14 คน และคาดว่าจะสำเร็จการศึกษา ตามตารางที่ 4-5

ตารางที่ 4-5 สรุปจำนวนนักศึกษาและสำเร็จการศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2557-2561

ปีการศึกษา	จำนวนนักศึกษา (คน)	จำนวนสำเร็จ (คน)	ปีที่สำเร็จ	ทุน คปก.
2557	4	4	2561	1
2558	1	จะสำเร็จ 1	2562	1
2559	2	จะสำเร็จ 2	2562	-
2560	0	-	-	-
2561	7	จะสำเร็จ 7	2563	1
รวม	14	-	-	-

หมายเหตุ ปีการศึกษา 2561 ผู้สำเร็จการศึกษาดุษฎีบัณฑิตแล้ว 4 คน ได้แก่ นายสุภรธรรม มงคลสวัสดิ์ นางฐิติรัตน์ วิชัยดิษฐ์ นางสาวนุชนาฏ ยูอันเงาะ (นักศึกษาทุน คปก.) และนางหทัยรัฐณ์ วารินทร์

2) ผลผลิตเชิงคุณภาพ

สรุปผลจากแบบประเมินชุดที่ 2 จากการรับรู้ของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา/ผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงาน/คณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร เป็นแบบประเมินคุณลักษณะ นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม แบ่ง ออกเป็น คุณลักษณะที่คาดหวังของดุษฎีบัณฑิต และ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcome) มี ดังนี้

1) คุณลักษณะที่คาดหวังของดุษฎีบัณฑิตมีความเหมาะสมมากที่สุด ค่า $\bar{X}=4.66$ (SD=1.99)

2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcome) มีความเหมาะสมมากที่สุดด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่า $\bar{X} = 4.81$ (SD=1.58) รองลงมาด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ค่า และด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ ค่า $\bar{X} = 4.76$ (SD=2.07) และ 4.68 (SD=2.16) ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ค่า $\bar{X}=4.20$ (SD=2.10) สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะแต่ละด้านของผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) คุณลักษณะของนักศึกษาแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.61-0.95 ค่า \bar{X} ระหว่าง 4.20-4.81 ค่า SD ระหว่าง 0.31-0.43 คุณลักษณะที่มีความสัมพันธ์สูง 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กับ ด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ ค่า $r=0.96$ รองลงมาคือด้านคุณธรรม จริยธรรม กับ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ ค่า $r=0.95$ สำหรับด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ กับ ด้านความรู้ ค่า $r=0.81$

สรุปได้ว่า นักศึกษาที่มีทักษะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มักจะเป็นผู้ที่มีด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ เช่นเดียวกับผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมมากย่อมมีทักษะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กับทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ และด้านความรู้

สรุปผลการประเมินผลผลิต

ผลผลิตเชิงประมาถ ผลการประเมินพบว่า ปี 2557-2561 จำนวนนักศึกษา 14 คน สำเร็จการศึกษา 4 คนในปี 2561 นักศึกษาทุน คปก. 1 คน คาดว่าจะสำเร็จ 3 คนในปี 2562 สำเร็จอีก 7 คนในปี 2563 **ผลผลิตเชิงคุณภาพ** ผลการประเมินพบว่า นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด **โดดเด่นที่สุดด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ** ด้านที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ทักษะทางปัญญา และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะที่น่าสังเกตคือ นักศึกษาที่มีทักษะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมักจะเป็นผู้ที่มีด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ เช่นเดียวกับผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมมากย่อมมีทักษะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ กับทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ และด้านความรู้

ผลการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I)

การประเมินผลกระทบ ประกอบด้วย 3 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ ผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียน ผู้สอน/อาจารย์ ผลกระทบที่เกิดกับมหาวิทยาลัย และผลกระทบที่เกิดกับสังคม พบผลการประเมินดังนี้

1) ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับผู้เรียน ผู้สอน/อาจารย์

ข้อมูลเชิงประจักษ์

ประเด็นการประเมินผลกระทบเชิงบวกที่นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนได้รับ ได้แก่

- บทความวิชาการ/บทความวิจัยภาษาอังกฤษของนักศึกษาลงพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร TCI ฐาน 1 ในระดับนานาชาติ
- บทความวิชาการ/บทความวิจัยภาษาอังกฤษของนักศึกษาลงพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร TCI ฐาน 1 ในระดับนานาชาติ จำนวน 8 บทความ และบทความเป็นภาษาอังกฤษของอาจารย์อีก 2 บทความ
- นักศึกษาได้รับการส่งเสริมให้เขียนบทความทางวิชาการในการประชุมระดับชาติ และนานาชาติ โดยได้รับรางวัลการเขียนบทความดีเด่นระดับชาติ 2 รางวัลในปี พ.ศ. 2560
- นักศึกษาได้ไปศึกษาดูงานต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น นักศึกษาระดับปริญญาโท-เอก มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติไปสำรวจการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) และการฝึกอาชีพให้คนพิการทางจิต ที่กรุงโตเกียว ระหว่างวันที่ 10-14 สิงหาคม 2561 ทำให้เกิดเครือข่ายทั้งระดับปัจเจก ระดับสถาบัน และนานาชาติ ซึ่งขยายเครือข่ายไปอย่างกว้างขวาง
- ได้เรียนรู้ความหลากหลายของสภาพปัญหาต่างๆ ที่เชื่อมโยงไปถึงการบริหารสวัสดิการสังคม การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทันทีกับนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างกัน ความไว้วางใจ การรู้จักประเมินตนเองและความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

2) ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับมหาวิทยาลัย

ผลกระทบเชิงบวกที่มหาวิทยาลัยได้รับ ได้แก่

- ความร่วมมือกับ San Diego State University และนำนักศึกษาของหลักสูตรที่ได้รับทุนจากโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) ศึกษาดูงานเป็นเวลา 4 เดือน

- ภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัย เป็นผลพวงของคุณภาพของนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วยังทำประโยชน์เพื่อสังคม

- คุณภาพของอาจารย์ ทั้งในเรื่องคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ การช่วยเหลือสังคม เช่น เป็นคณะกรรมการวิชาการให้กับหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน เป็นผู้ติดตามและประเมินผลแผนงานและโครงการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นที่ปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลากร และการทำวิจัยของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฯลฯ คุณภาพของอาจารย์ผู้สอนย่อมสะท้อนให้เห็นคุณภาพของหลักสูตร และสัมพันธภาพระหว่างผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้วกับอาจารย์ และมหาวิทยาลัย เป็นการติดต่อสัมพันธ์กัน (Connection) ค่อนข้างยาวนาน เช่น นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาประมาณร้อยละ 60-70 เป็นศิษย์เก่า ได้รับคำแนะนำกับศิษย์เก่า และรับรู้คุณภาพของหลักสูตร เป็นต้น

3) ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับสังคม

ประเด็นการประเมินผลกระทบเชิงบวกที่สังคมได้รับ ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตร ตามที่คาดหวัง และครบถ้วน พบผลการประเมินดังนี้

ข้อมูลเชิงประจักษ์

- ผลงานดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษาได้นำไปทดลองใช้กับชุมชน เช่น การดูแลผู้สูงอายุ ระยะเวลา และโรคสมองเสื่อม เป็นต้น

- การเปิดโอกาสให้บุคคลทุกประเภทเข้ารับการศึกษ ทั้งคนปกติและคนพิการโดยไม่เลือกปฏิบัติ และผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเพิ่มจำนวนมากขึ้นเท่าไร เป็นการเพิ่มปริมาณคุณภาพการศึกษาให้กับประชากรของประเทศมากขึ้นเท่านั้น

- เนื่องจากหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคมเป็นหลักสูตรต่อเนื่องจากหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม ซึ่งมีการฝึกปฏิบัติเพื่อเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ แต่การศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิต จึงเน้นด้านวิชาการและศึกษาองค์ความรู้ในระดับก้าวหน้า (Advance) และต่อเนื่อง โดยอาศัยพื้นฐานความรู้จากระดับปริญญาโทมาประยุกต์ใช้ สำหรับการบริการวิชาการโดยตรงให้กับชุมชนและสังคม จึงอาศัยดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษาไปสู่ประโยชน์ที่สังคมควรได้รับ

- ประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตรที่ได้รับและเห็นได้ชัดเจนคือ คุณค่าของผลงานวิจัยหรือดุษฎีนิพนธ์ที่มีคุณค่าต่อสังคมตามที่หลักสูตรคาดหวัง และครบถ้วน เช่น ข้อเสนอแนะการปรับนโยบายสวัสดิการสังคมให้มีความครอบคลุมและเป็นธรรมมากขึ้นด้านคนพิการ ผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำรุนแรง

สรุปผลการประเมินผลกระทบ

ผลการประเมิน พบว่า ผลกระทบเชิงบวกที่มีต่อนักศึกษา และอาจารย์ มีความเหมาะสมมากรองลงมาคือมหาวิทยาลัยและสังคม

จุดเด่น

1) ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับนักศึกษา และอาจารย์ ได้แก่ บทความวิชาการ/บทความวิจัย ภาษาอังกฤษของนักศึกษาลงพิมพ์เผยแพร่ในวารสารTCI ฐาน 1 ในระดับนานาชาติ จำนวน 8 บทความ

และบทความเป็นภาษาอังกฤษของอาจารย์อีก 2 บทความ และนักศึกษาได้รับการส่งเสริมให้เขียนบทความทางวิชาการในการประชุมระดับชาติ และนานาชาติ โดยได้รับรางวัลการเขียนบทความดีเด่นระดับชาติ 2 รางวัลในปี พ.ศ. 2560

2) ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับมหาวิทยาลัยได้รับ ได้แก่ **ภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัย** เป็นผลพวงของคุณภาพของนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วได้ทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศ และที่ปรากฏชัดเจนคือ คุณภาพของอาจารย์ ทั้งในเรื่องคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ การช่วยเหลือสังคม เช่น เป็นคณะกรรมการวิชาการให้กับหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน เป็นผู้ติดตามและประเมินผลแผนงานและโครงการของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นที่ปรึกษาด้านการพัฒนาบุคลากร และการทำวิจัยของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฯลฯ คุณภาพของอาจารย์ผู้สอนย่อมสะท้อนให้เห็นคุณภาพของหลักสูตรและส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัยด้วย

3) ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับสังคม ได้แก่ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสวัสดิการสังคมครอบคลุมและเป็นธรรมมากขึ้นด้านคนพิการ ผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำทารุณแรง **คุณค่าของดุษฎีนิพนธ์ที่นำไปสู่ประโยชน์ที่สังคมได้รับ**

ผลการประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation : E)

ประสิทธิผลของการประเมินหลักสูตร คือ ผลรวมของความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรเป็นไปตามที่คาดหวัง เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จโดยรวมของหลักสูตร ที่สามารถสรุปเป็นประสิทธิผลของหลักสูตร

การประเมินประสิทธิผล ประกอบด้วย 2 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ ผลลัพธ์จากการบริหารหลักสูตรเป็นไปตามที่คาดหวัง และผลลัพธ์ที่คาดหวังครบถ้วน ผลการประเมินพบว่าความเหมาะสมมากที่สุด

ผลลัพธ์การบริหารหลักสูตรตามที่คาดหวัง ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ความสำเร็จของอาจารย์และนักศึกษา คุณค่าที่ได้รับในเชิงวิชาการและคุณค่าที่สังคมได้รับ

ด้านการบริหารหลักสูตร

- หลักสูตรมีวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาสาระวิชาครอบคลุมมิติที่สำคัญๆ มีความทันสมัย สอดคล้องตามกระแสสังคมไทย/โลก เป็นหลักสูตรที่โดดเด่นชัดเจนในศาสตร์ที่เฉพาะเจาะจงในเรื่องการบริหารสวัสดิการสังคม

- นักศึกษามีประสบการณ์สูงและมีคุณภาพ มีประสบการณ์การทำงานร้อยละ 86 ได้ทุนกาญนาภิเชก (คปก.) ร้อยละ 22 นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาได้ใช้ความรู้ของตนเอง สร้างสรรค์ประสบการณ์เพิ่มขึ้น สามารถพัฒนางานให้ก้าวหน้า เป็นผลรวมที่ให้ประโยชน์ทุกมิติ

- จุดเด่นด้านกระบวนการวัดผล/ประเมินผลการศึกษา มีความเป็นเอกภาพ ผ่านกระบวนการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ลงมติรับรองทั้งการทดสอบ/วิธีการทดสอบ ประเมินความก้าวหน้าของนักศึกษา การควบคุมดูแลการจัดดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษา และปัญหาต่างๆของนักศึกษา พร้อมแนวทางการแก้ปัญหานักศึกษา

- การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษามีความเหมาะสมมากที่สุด (ประเด็นย่อยสำคัญที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือกระบวนการควบคุม ดูแล และส่งเสริมการจัดทำวิทยานิพนธ์)

- นักศึกษามีความโดดเด่นโดดเด่นที่สุดด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ความสำเร็จของอาจารย์และนักศึกษา

- นักศึกษาได้รับรางวัลการเขียนบทความดีเด่นระดับชาติ 2 รางวัล การติดต่อกัน ความสัมพันธ์กัน (Connection) ค่อนข้างยาวนาน ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

- ภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัย เป็นผลพวงของคุณภาพของนักศึกษาเมื่อสำเร็จ การศึกษาไปแล้วได้ทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศ

คุณค่าที่ได้รับในเชิงวิชาการและคุณค่าที่สังคมได้รับ

- การบริหารสวัสดิการสังคมเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของคน การกินดีอยู่ดีและความสุขในชีวิต ต้องนักสังคมสงเคราะห์ (Social Workers) การทำงานของภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมเป็นกลไกขับเคลื่อน แต่รัฐต้องใช้งบประมาณสูง อาศัยรายได้และเศรษฐกิจของชาติในการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อให้เกิดความถ้วนหน้า (For All) หรือเจาะจง (Targeted) จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมสวัสดิการสังคม ในเชิงวิชาการจึงต้องศึกษาในเชิงเศรษฐศาสตร์ และสภาพการเมืองการปกครอง มีทิศทางการบริหารประเทศที่สนับสนุนสวัสดิการสังคมในระดับใด ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า *คุณค่าในเชิงวิชาการของหลักสูตรครอบคลุมศาสตร์หลายสาขาเข้าด้วยกัน*

- คุณค่าของดัชนีพันธที่เกี่ยวกับกลุ่มที่ได้รับสวัสดิการสังคมแบบเจาะจง (Targeted) เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มพิเศษที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เป็นต้น นำไปสู่ประโยชน์ที่คนในสังคมได้รับอย่างเต็มที่ เนื้อหาของดัชนีพันธนำไปสู่สังคม ด้วยการปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม

ผลลัพธ์ครบถ้วนตามที่คาดหวัง ประเด็นย่อยคือความคุ้มค่าด้านคุณค่า (ความเจริญงอกงาม) มูลค่า (จำนวนเงิน) และนักศึกษาน/อาจารย์สร้างนวัตกรรม และเผยแพร่ผลงานวิชาการ/กระบวนการ/วิธีการใหม่ๆในแวดวงวิชาการ

ความคุ้มค่าด้านคุณค่า (ความเจริญงอกงาม) มูลค่า (จำนวนเงิน)

- ความคุ้มค่าด้านคุณค่าในเชิงวิชาการของหลักสูตรที่สามารถช่วยเหลือสังคมได้อย่างแท้จริง ไม่สามารถประเมินเป็นมูลค่าได้

- นวัตกรรมของนักศึกษาน/อาจารย์ คือผลงานดัชนีพันธของนักศึกษา ได้รูปแบบวิธีการ/กระบวนการใหม่ในแวดวงวิชาการ เกี่ยวกับการช่วยเหลือบุคคลและสังคม

- ก้าวต่อไปคือ ปรัชญาแนวใหม่ของหลักสูตรคือ

“การเป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะบริหารสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับโลกดิจิทัล และมีส่วนร่วมในระดับนโยบายเพื่อสร้างสังคมที่มีคุณภาพ”

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการบริหารหลักสูตรจะต้องวางแผนบริหารจัดการให้มีระบบและกลไกให้ปรัชญาแนวใหม่ของหลักสูตรเป็นจริงตามเจตนารมณ์

สรุปผลการประเมินประสิทธิผล

- ผลการประเมินประสิทธิผลบริหารหลักสูตรเป็นไปตามที่คาดหวังและผลลัพธ์ครบถ้วน ได้แก่
- เป็นหลักสูตรที่โดดเด่นและมีความชัดเจนในศาสตร์ที่มีความเฉพาะเจาะจงในเรื่องการบริหารสวัสดิการสังคม
 - นักศึกษามีประสบการณ์สูงและมีคุณภาพ มีความโดดเด่นโดดเด่นที่สุดด้านคุณธรรมจริยธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ขณะศึกษาสำเร็จการศึกษาได้ใช้ความรู้ของตนเองสร้างสรรค์ประสบการณ์เพิ่มขึ้น สามารถพัฒนางานให้ก้าวหน้า ได้รับรางวัลการเขียนบทความดีเด่นระดับชาติ เป็นผลรวมของความสำเร็จทุกมิติ
 - คุณค่าในเชิงวิชาการของหลักสูตรครอบคลุมศาสตร์หลายสาขาเข้าด้วยกัน มีความสัมพันธ์ที่มีการติดต่อกัน (Connection) ค่อนข้างยาวนาน ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา
 - คุณค่าของดุชนิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มที่ได้รับสวัสดิการสังคมแบบเจาะจง (Targeted) เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มพิเศษที่ต้องการการช่วยเหลือเป็นพิเศษ เป็นต้น นำไปสู่ประโยชน์ที่คนในสังคมได้รับอย่างเต็มที่ เนื้อหาของดุชนิพนธ์นำไปสู่สังคม ด้วยการปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม

ผลการประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S)

การประเมินความยั่งยืน ประกอบด้วย 2 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ แผนการรักษาคุณภาพของหลักสูตร และแผนการปรับปรุงหลักสูตร

ความยั่งยืนของหลักสูตร หมายถึงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตยังคงมีศักยภาพที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ และคุณภาพของการบริหารหลักสูตรในช่วงปี พ.ศ. 2557-2561 มีตัวชี้วัดความสำเร็จที่แสดงถึงคุณภาพของหลักสูตร แผนการรักษาคุณภาพหลักสูตรมีความชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เช่น คุณภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตร/คุณภาพของนักศึกษา ความแข็งแกร่งในเชิงวิชาการ เครือข่ายวิชาการทั้งในและต่างประเทศมีชื่อเสียง รวมทั้งความคุ้มค่าของการลงทุนทางการศึกษา และมีระบบและกลไกการบริหารหลักสูตรที่ชัดเจน เป็นต้น พบผลการประเมินดังนี้

1) แผนการรักษาคุณภาพของหลักสูตร

ข้อมูลเชิงประจักษ์

การบริหารหลักสูตรดุชนิพนธ์เป็นไปตามแผนกลยุทธ์การจัดการศึกษาหลักสูตรที่สอดคล้องกับปรัชญาของคณะและมหาวิทยาลัย เช่น

ระดับมหาวิทยาลัย

- การจัดประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติเป็นประจำทุกปีเช่นงานสัมมนาวิชาการระดับชาติด้านคนพิการ ครั้งที่ 1-11 สำหรับครั้งที่ 11 ประจำปี 2562 เรื่องนวัตกรรมและการออกแบบเพื่อสังคมที่อยู่ร่วมกันอย่างเสมอภาค
- มีกิจกรรมระหว่างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่มีกิจกรรมต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- การสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนในแต่ละระดับ

ระดับหลักสูตร

■ การศึกษาดูงานในต่างประเทศทั้งในส่วนของกิจกรรมเสริมหลักสูตร ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

■ อาจารย์ประจำหลักสูตรไปเยือนต่างประเทศ เช่น การศึกษาดูงาน การประชาสัมพันธ์หลักสูตร และนำเสนอบทความวิชาการในต่างประเทศ เป็นต้น

■ การจัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีทางเลือกในการศึกษาต่อต่างประเทศ เช่น การจัดเสวนาทางวิชาการเรื่อง สังคมสงเคราะห์เพื่อการดูแลระยะยาวผู้สูงอายุติดเตียงในประเทศญี่ปุ่น โดย ศาสตราจารย์ ดร.มาชิโกะ โอฮาร่า จาก Japan Women's University (JWU) ซึ่งมีระบบและกลไกการดูแลผู้สูงอายุของญี่ปุ่นมีประสิทธิภาพมากกว่าประเทศไทยมาก เพื่อเปิดโอกาสให้หลักสูตรได้ทำ MOU กับ JWU เพื่อให้นักศึกษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน และทำงานวิจัยเรื่องผู้สูงอายุและคนพิการร่วมกับ JWU

■ มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการรักษาคุณภาพของหลักสูตร ควรปรับให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่เปลี่ยนไปในยุคดิจิทัล ซึ่งปัจจัยสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแล้วยังต้องสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับการพัฒนาประเทศ ตามวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย Thailand 4.0 หน้าที่ของสถาบัน- การศึกษาต่างๆ ควรจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป และสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574 ซึ่งประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย 3 ประการ ได้แก่

1) คนไทยเป็นพลเมืองดี **มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21** และสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0

2) **สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้** และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3) จัดการศึกษาที่สอดคล้องกับ 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

3.1) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานหลักสูตร การเรียนการสอน กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

3.2) การยกระดับคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

3.3) การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมรองรับความต้องการของตลาดงานและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3.4) การพัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล

3.5) การพัฒนาคุณภาพของคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

3.6) การพัฒนาระบบบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน

3.7) การพัฒนาระบบการเงินเพื่อการศึกษา

สรุปข้อคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

หลักสูตรควรวางแผนรักษาคุณภาพของหลักสูตร และแผนการปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้

- การวางแผนรักษาคุณภาพของหลักสูตร ควรเป็นการศึกษาที่ไม่เพียงโดดเด่นด้านวิชาการเท่านั้น แต่เป็นการศึกษาที่เน้นความสัมพันธ์นักศึกษาระหว่างการเรียนรู้ การทำงาน และการดำรงชีวิต
- อาจารย์ส่งเสริมนักศึกษาให้มีการค้นคว้า ความรู้หลากหลายที่ผสมผสานทั้งแบบสอดคล้องและขัดแย้ง โดยสืบค้นข้อเท็จจริงด้วยตนเองโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ข้อมูลที่ได้อาจต้องหาข้อสรุปเอง
- อาจารย์ลดบทบาทของการบรรยาย/สอนให้มากที่สุด เพิ่มบทบาทของการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลและความรู้ที่นักศึกษาสืบค้นร่วมกัน ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและผู้ชี้แนะแนวทางในการเรียนรู้ตามหลักสูตร
- การวัดผลและประเมินผลเพื่อพัฒนาการทางความคิดมากกว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ จะเพิ่มคุณภาพของหลักสูตรไปพร้อมกับการสร้างคุณค่าในตนเองให้กับนักศึกษา มีทักษะการวิเคราะห์-สังเคราะห์ได้ดี จะเกิดนวัตกรรมทางความคิด รวมทั้งประโยชน์จากการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ให้กับชุมชน สังคมและประเทศชาติ
- มหาวิทยาลัยเพิ่มบทบาทของการเป็นผู้จัดประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ เป็นประจำทุกปี เช่น มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จัดการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ "งานวิชาการรับใช้สังคม" (The 7th National and International Conference "Research to Serve Society) รวม 7 ครั้ง ณ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2562

สรุปข้อคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร

- การรักษาคุณภาพของหลักสูตร พิจารณาจากวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตรครอบคลุมมิติสำคัญของการบริหารสวัสดิการสังคม และมีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทในช่วงปี พ.ศ. 2557-2561
- ความเข้มแข็งทางวิชาการ ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งแตกต่างกันตามเนื้อหาและความสนใจในเรื่องที่ทำดูซิณิพนธ์ ความใส่ใจ ความทุ่มเท และการมือปฏิบัติ เพื่อให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจน อาจต้องเพิ่มโครงการบริหารสวัสดิการสังคม ที่เกิดจากความร่วมมือของอาจารย์และนักศึกษาเป็นโครงการพิเศษที่ให้ประโยชน์ในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง
- คุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่หลากหลาย จึงมีความแกร่งในวิชาการแตกต่างกัน เช่น ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านนโยบายสังคม ด้านจิตวิทยา ด้านพฤติกรรมศาสตร์ และด้านสิทธิมนุษยชน เป็นต้น ทำให้การวางแผนรักษาคุณภาพของหลักสูตร เติมเต็มในสาขาการบริหารสวัสดิการสังคมได้ทุกมิติ
- ปรับระบบข้อมูลของหลักสูตรให้เชื่อมกับมหาวิทยาลัย และเพิ่มข้อมูลรายละเอียดของนักศึกษาแต่ละคน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของนักศึกษา
- อาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษาคิดเชิงระบบ เชิงกลยุทธ์และเชิงวิพากษ์ โดยผสมผสานไปกับการแนะนำการจัดทำดูซิณิพนธ์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมกันกับเรื่องที่ศึกษา

แผนการปรับปรุงหลักสูตร

แผนการปรับปรุงหลักสูตรมีประเด็นการประเมิน ได้แก่ การสร้างปรัชญาแนวใหม่ ระบบคุณค่า และคุณธรรมจริยธรรม และการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นการศึกษาโดยตรงหรือโดยอ้อม ผลการประเมินพบว่า

ข้อมูลเชิงประจักษ์

- การสร้างปรัชญาแนวใหม่ของหลักสูตร คือการยึดมั่นหลักการ “เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม” ของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปรัชญาการศึกษาของชาติ คือการช่วยเหลือผู้เดือดร้อนไปพร้อมกับเติมเต็มสิ่งต้องการจำเป็นของคนในสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพให้บุคคลทำหน้าที่ในสังคมอย่างสมบูรณ์และเท่าเทียม พร้อมกับทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ในโลกดิจิทัล สร้างปรัชญาแนวใหม่คือ

“การเป็นผู้นำทางวิชาการ มีทักษะบริหารสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมกับโลกดิจิทัล และมีส่วนร่วมในระดับนโยบายเพื่อสร้างสังคมที่มีคุณภาพ”

- คุณธรรมจริยธรรม ผลการประเมินคุณลักษณะสำคัญของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา พบว่ามีเป็นผู้ที่คุณธรรมจริยธรรมเหมาะสมมากที่สุด
- ระบบคุณค่าของหลักสูตร คือ
 - ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒิพิเศษ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษามีความใส่ใจ รับฟังข้อจำกัดและปัญหาต่างๆ ตลอดระยะเวลาการเป็นนักศึกษา และการจัดทำคุณวุฒิพิเศษ เสมือนบุคคลในครอบครัวเดียวกัน
 - การติดต่อสัมพันธ์กัน (Connection) ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งทำให้หลักสูตรได้ทราบความก้าวหน้าของนักศึกษา เช่น การเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นในสายอาชีพ การได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารทั้งในประเทศ และการเป็นตัวแทนประเทศไทยไปสู่ระดับนานาชาติในเชิงวิชาการ เป็นต้น
- วางแผนการปรับปรุงหลักสูตรทุกๆ ช่วงระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด ในทุก 5 ปี อย่างสม่ำเสมอ โดยจัดกิจกรรมต่างๆ ทั้งสังสรรค์นันทนาการ ประชุมวิชาการ เช่น การเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษาและคณาจารย์ การสังสรรค์ช่วงเทศกาล การพบปะอื่นๆ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การประเมินความพึงพอใจอาจารย์และนักศึกษาด้านการบริหารหลักสูตรทุกภาคการศึกษา (ภาคผนวก ผ10) เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับและนำมาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม
- วางแผนพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพอาจารย์เช่น การสนับสนุนการเข้าร่วมประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ เพื่อนำเสนอผลงานวิชาการ การทำวิจัยให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน การขอรับเงินอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ การเข้าร่วมวิจัยกับต่างสถาบันการศึกษาและชุมชน เป็นต้น
- หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม มีลักษณะเป็นการศึกษาโดยตรง คาดว่าอาจพัฒนาให้มีการศึกษาระบบทางไกลในอนาคต
- วางแผนการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) เป็นหลักสูตร พ.ศ. 2562 และนำมาใช้ในปีการศึกษา 2/2562

สรุปข้อคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร

- ปรับปรุงเว็บไซต์ระดับบัณฑิตศึกษาให้ทันสมัย
 - การให้บริการ Download คำร้องและแบบฟอร์มต่างๆที่สำคัญตั้งแต่แรกเข้า และตลอดเวลาการศึกษาตามหลักสูตร พร้อมตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์มที่ถูกต้องอย่างชัดเจน
 - คู่มือการจัดทำดัชนีพันธที่ปรับให้ทันสมัย มีความเป็นสากล ที่สามารถใช้โปรแกรมช่วยจัดทำบรรณานุกรม
 - วิธีการตรวจสอบการลัทธิวิทยานิพนธ์ ให้นักศึกษาสามารถใช้งานได้ด้วยตนเอง

สรุปความคิดเห็นของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

- การปรับปรุงหลักสูตร ที่ผ่านมามีการตอบสนองค่อนข้างน้อย ในการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการศึกษา ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานระหว่างสถาบันเพื่อหาตัวแบบที่ดี
 - การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาในหลักสูตร มีความเหมาะสมมากที่สุด และเป็นจุดเด่นของหลักสูตรที่อาจารย์ประจำหลักสูตรใกล้ชิด กระตุ้นและสนใจนักศึกษา พร้อมทั้งจะให้การดูแล ช่วยเหลือและสนับสนุนนักศึกษาตลอดเวลา ต่างจากสถาบันอื่นที่นักศึกษาต้องรับผิดชอบตนเอง
 - นโยบายประหยัดของมหาวิทยาลัยอาจเป็นอุปสรรคในการวางแผนบริหารหลักสูตร ให้มีคุณภาพ เช่น ไม่สามารถเพิ่มอาจารย์ประจำหลักสูตร เป็นต้น
 - ควรหาแหล่งทุนการศึกษาให้กับนักศึกษา ควบคู่กับการแหล่งทุนวิจัยของอาจารย์ เพื่อเป็นรายได้ส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่สามารถนำมาปรับปรุงคุณภาพต่างๆที่ยังไม่เหมาะสมหลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในห้องเรียน

สรุปผลการประเมินความยั่งยืน

การประเมินความยั่งยืน พบว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด ทั้งเรื่องแผนการรักษาคุณภาพของหลักสูตร และแผนการปรับปรุงหลักสูตร

จุดเด่น

- 1) ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลนิพนธ์ให้ความใส่ใจ ดูแลนักศึกษา เสมือนครอบครัวเดียวกัน และมีการติดต่อสัมพันธ์กัน (Connection) ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 2) วางแผนการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) เป็นหลักสูตร พ.ศ. 2562 และนำมาใช้ในปีการศึกษา 2/2562
- 3) การประเมินความพึงพอใจอาจารย์และนักศึกษาทุกภาคการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร

- 1) การวางแผนรักษาคุณภาพของหลักสูตร ที่โดดเด่นด้านวิชาการ พร้อมกับการศึกษาที่เน้นความสัมพันธ์นักศึกษาระหว่างการเรียนรู้ การทำงาน และการดำรงชีวิต
- 2) การวัดผลและประเมินผล ไม่ควรวัดผลสัมฤทธิ์ แต่เน้นพัฒนาการทางนวัตกรรมทางความคิด จะเพิ่มคุณภาพของหลักสูตรไปพร้อมกับการสร้างคุณค่าในตนเองให้กับนักศึกษา
- 3) ปรับระบบข้อมูลของหลักสูตรให้เชื่อมกับมหาวิทยาลัย และเพิ่มข้อมูลรายละเอียดของนักศึกษาแต่ละคน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของนักศึกษา

ผลการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation : T)

การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ ประกอบด้วย 2 ประเด็นการประเมิน ได้แก่ การร่วมมือกับทุกระดับที่มีหลักสูตรสอดคล้องกัน และการประชาสัมพันธ์หลักสูตร

1) การร่วมมือกับทุกระดับที่มีหลักสูตรสอดคล้องกัน

ข้อมูลเชิงประจักษ์

■ ให้ความร่วมมือด้านวิชาการ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรสอดคล้องกัน จำนวน 10 มหาวิทยาลัย ได้แก่

- (1) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต/ศูนย์ลำปาง) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 - (2) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 - (3) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 - (4) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 - (5) มหาวิทยาลัยบูรพา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน
 - (6) มหาวิทยาลัยทักษิณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการพัฒนาการชุมชน
 - (7) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน
 - (8) มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาพัฒนาสังคม
 - (9) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาพัฒนาสังคม
 - (10) มหาวิทยาลัยพะเยา คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาพัฒนาสังคม
- เชิญอาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิต่างสถาบันประชุมวิชาการ ปรีกษาแนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับทักษะของนักศึกษาในศตวรรษที่ 21

สรุปข้อคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร

■ มหาวิทยาลัยจัดกิจกรรมร่วมกับมหาวิทยาลัยดังกล่าวข้างต้นค่อนข้างน้อย ได้แก่ การจัดประชุมปรึกษาทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางการศึกษา แลกเปลี่ยนอาจารย์ การศึกษาดูงาน วางแผนการศึกษาในอนาคตร่วมกัน การสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และความเป็นเอกภาพทางการศึกษาของประเทศ เป็นต้น

2) การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

การประชาสัมพันธ์หลักสูตรมีความเหมาะสมน้อย ค่า $\bar{X}=3.25$ ($SD=0.71$) สอดคล้องกับผลการประเมินเชิงคุณภาพ ดังนี้

ข้อมูลเชิงประจักษ์

■ หลักสูตรวางแผนการประชาสัมพันธ์หลักสูตรทุกช่องทาง ได้แก่ Website สื่อสังคมออนไลน์ ส่งหนังสือถึงสถาบันการศึกษาต่างๆและหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และสื่อสังคมออนไลน์

- การวางกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำป้ายโฆษณา ประกาศทางเว็บไซต์ ในช่วงรับสมัครนักศึกษา ปฐมนิเทศก่อนเปิดภาคเรียน การเตรียมความพร้อม แจ่งปฏิทินการศึกษา การแจ้งขั้นตอนและวิธีการรับบริการการศึกษา เช่น กำหนดการลงทะเบียน ค่าแนะนำการลงทะเบียน วิธีการลงทะเบียน การชำระเงินค่าลงทะเบียน

สรุปข้อคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร

พฤติกรรมของคนรุ่นใหม่กับการเรียนรู้ มีผลการวิเคราะห์ที่น่าสนใจดังนี้

- นักศึกษาเป็นคนรุ่นใหม่เติบโตมาพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ควรให้นักศึกษา และศิษย์เก่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตร

- สร้างกลยุทธ์การมีส่วนร่วมการประชาสัมพันธ์หลักสูตรกับนักศึกษา เนื่องจากนักศึกษามีพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านมือถือและอินเทอร์เน็ต ย่อมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกระจายการประชาสัมพันธ์ออกไปได้ดีและกว้างขวาง

- อาจารย์ควรใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้มากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการสร้างภาพลักษณ์หลักสูตร กิจกรรมที่น่าสนใจ การประกาศความสำเร็จของอาจารย์และนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และปรับวิธีการประชาสัมพันธ์ให้น่าสนใจ มีการประชาสัมพันธ์ให้ต่อเนื่องสม่ำเสมอ

- มหาวิทยาลัยควรลงทุนจัดประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติให้มากขึ้น อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อเป็นโอกาสให้ทุนวิชาการ เช่น ดุษฎีนิพนธ์ดีเด่น การเขียนบทความดีเด่น เป็นต้น นอกจากนี้จะเป็นขวัญและกำลังใจแก่นักศึกษาแล้ว และยังเป็นการประกาศชื่อเสียงความโดดเด่นด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยอีกด้วย

- ปรับปรุง Website ดุษฎีบัณฑิต ประชาสัมพันธ์ในเรื่องต่างๆที่สำคัญ เช่น การศึกษาดูงานต่างประเทศ การได้รับทุนต่างๆ การได้รับรางวัล และความสำเร็จของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษารวมทั้งการเป็นตัวแทนระดับประเทศเพื่อทำประโยชน์ให้สังคม เป็นต้น

- การแลกเปลี่ยนอาจารย์ในลักษณะ Visiting- Profession กับสถาบันการศึกษาต่างประเทศอย่างน้อย 2-3 เดือน/ปี/คน

สรุปข้อคิดเห็นของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

การประชาสัมพันธ์หลักสูตรน้อยเกินไป ควรมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องดังนี้

- ปฐมนิเทศเพื่อเตรียมความพร้อมการเป็นนักศึกษา สำหรับระดับบัณฑิตศึกษา ควรมีความชัดเจนทั้งขั้นตอน วิธีการ และลงรายละเอียดให้มาก แม้ว่าจะมีแบบฟอร์มและคำอธิบายแต่ต้องมีตัวอย่างให้นักศึกษาได้ทราบ เพื่อปฏิบัติให้ถูกต้อง เช่น ขั้นตอนการจัดทำดุษฎีนิพนธ์

- ประชาสัมพันธ์ผลงานดุษฎีนิพนธ์/ผลงานวิจัยนักศึกษาทุกเรื่อง และบทความวิชาการ ควรส่งให้ห้องสมุดสถาบันการศึกษาที่มีคณะที่เกี่ยวข้อง

- จัดหาเวทีวิชาการ เผยแพร่ผลงานในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ เพื่อให้คุณค่าของผลงานที่ช่วยเหลือสังคมอย่างแท้จริง ตามเจตนารมณ์ของการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติคือ “เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม” นับว่าเป็นต้นทุนที่ดีของมหาวิทยาลัย

สรุปผลการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ

ผลการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อของหลักสูตรมีความเหมาะสมน้อย แต่มีความเหมาะสมมากในประเด็นการร่วมมือกับทุกระดับที่มีหลักสูตรสอดคล้องกัน สำหรับการประชาสัมพันธ์หลักสูตรควรปรับปรุง

จุดเด่น

- 1) ให้ความร่วมมือด้านวิชาการ และจัดเวทีแลกเปลี่ยนระหว่างสถาบันการศึกษามีหลักสูตรที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกัน
- 2) เข้าร่วมประชุมวิชาการทั้งระดับชาติและนานาชาติทุกครั้ง และนำผลการประชุมวิชาการมาปรับใช้ในการบริหารหลักสูตร

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงหลักสูตร

- 1) ควรให้นักศึกษา และศิษย์เก่าได้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- 2) การแลกเปลี่ยนอาจารย์ในลักษณะ Visiting- Profession กับสถาบันการศึกษาต่างประเทศอย่างน้อย 2-3 เดือน/ปี/คน
- 3) มหาวิทยาลัยควรลงทุนจัดประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติให้มากขึ้น อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2557 ประกอบด้วย การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ และ 2) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม

สรุปผลการประเมินและการอภิปรายผล

การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการสุดท้ายของการบริหารหลักสูตร เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรว่ามีปริมาณมากน้อยเพียงใด และข้อจำกัดหรือข้อบกพร่องอะไรบ้างที่ต้องแก้ไขปรับปรุง ลักษณะการประเมินมักพิจารณาคุณค่าของหลักสูตรควบคู่ไปกับการสำเร็จ โดยอาศัยวิธีการประเมินที่ครอบคลุมทุกมิติ นำมาวิเคราะห์และสรุปผล ที่ใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพในการศึกษา วิธีการประเมินที่เลือกใช้ในการวิจัยนี้คือ CIPIEST Model ของ Stufflebeam & Shinkfield (2007) จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา/ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้บริหาร รวมประชากรทั้งสิ้น 35 คน ผู้ให้ข้อมูล 15 คน คิดเป็นร้อยละ 43 ของประชากร พบผลการประเมินดังนี้

1) การประเมินบริบท (Context Evaluation: C)

ผลการประเมินพบว่าบริบทของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ค่า $\bar{X} = 4.71$ (SD=0.54) ประเด็นการประเมินเหมาะสมมากที่สุดทั้ง 3 ประเด็นเรียงตามลำดับความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตร ค่า $\bar{X} = 5.00$ (SD=0.00) 4.63 (SD=0.52) และ 4.54 (SD=0.71) ตามลำดับ

จุดเด่น

เป็นหลักสูตรที่มีความชัดเจนในศาสตร์ที่มีความเฉพาะเจาะจงในเรื่องการบริหารสวัสดิการสังคม แตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นที่มีโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาในรายวิชาที่ค่อนข้างกว้าง

2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I)

ผลการประเมินพบว่าปัจจัยนำเข้าของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก ค่า $\bar{X} = 3.18$ (SD=0.69) ประเด็นการประเมิน 5 ประเด็น เรียงลำดับความเหมาะสมมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ **คุณภาพของอาจารย์ประจำหลักสูตร และคุณภาพนักศึกษาแรกเข้า** ค่า $\bar{X} = 4.88$ (SD=0.26) และ 4.50 (SD=0.76) ตามลำดับ น้อยที่สุด 3 ประเด็น ได้แก่ งบประมาณ แหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยีสารสนเทศ และ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษา ค่า $\bar{X} = 3.00$ (SD=0.76) 3.25 (SD=0.89) และ 3.38 (SD=0.92) ตามลำดับ

จุดเด่น

- (1) นักศึกษาแรกเข้ามีประสบการณ์สูง ปี 2557-2561 จำนวน 14 คน มีประสบการณ์การทำงานร้อยละ 86 ได้ทุนกานานาภิเชก (คปก.) 3 คน คิดเป็นร้อยละ 22
- (2) อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณสมบัติครบถ้วน ทั้งคุณวุฒิ ความรู้และความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่หลากหลายและเกี่ยวข้องกัน ได้แก่ สังคมสงเคราะห์ นโยบาย จิตวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ และสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

3) การประเมินกระบวนการ(Process Evaluation : P)

ผลการประเมินพบว่ากระบวนการบริหารหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุดในทุกด้าน ในภาพรวม ค่า $\bar{X}=4.55$ (SD=0.58) ประเด็นการประเมินมีความเหมาะสมมากที่สุดคือ การพัฒนาหลักสูตร ค่า $\bar{X}=4.57$ (SD=0.55) รองลงมาคือ การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา ค่า $\bar{X}=4.44$ (SD=0.64) (ประกอบด้วยประเด็นย่อยสำคัญเรื่องการวางระบบผู้สอนและกระบวนการเรียนรู้ + กระบวนการวัดผล/ประเมินผลการเรียนรู้ ค่า $\bar{X}=4.50$ (SD=0.55) และ 4.63 (SD=0.54) ตามลำดับ) และการส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา ค่า $\bar{X}=4.44$ (SD=0.64) (ประกอบด้วยประเด็นย่อยสำคัญเรื่องกระบวนการควบคุมดูแล และส่งเสริมการจัดทำวิทยานิพนธ์ + การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ค่า $\bar{X}=4.50$ (SD=0.76) 4.38 (SD=0.52) ตามลำดับ)

จุดเด่น

(1) กระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีระบบการวางแผนและกลไกขับเคลื่อน เช่น กระบวนการวัดผล/ประเมินผลการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา ความก้าวหน้าของนักศึกษา การควบคุมดูแลการจัดดูขุณินิพนธ์ของนักศึกษา และปัญหาต่างๆของนักศึกษา เป็นต้น จะถูกนำเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อลงมติรับรองพร้อมแนวทางการแก้ปัญหา นักศึกษา

(2) การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษามีความเหมาะสมมากที่สุด (ประเด็นย่อยสำคัญที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือกระบวนการควบคุม ดูแล และส่งเสริมการจัดทำวิทยานิพนธ์) จุดเด่นด้าน กระบวนการวัดผล/ประเมินผลศึกษามีความเป็นเอกภาพ โดยนำเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และลงมติรับรองพร้อมแนวทางการแก้ปัญหา นักศึกษา

4) การประเมินผลผลิต (Output Evaluation : O) ผลการประเมินพบว่าคุณลักษณะของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา ตามการรับรู้ของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา/ผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงาน และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษามี **คุณลักษณะของศิษย์บัณฑิตที่คาดหวัง** มีความเหมาะสมมากที่สุด ค่า $\bar{X}=4.66$ (SD=1.99) **ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcome)** มีความเหมาะสมมากที่สุดด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่า $\bar{X}=4.81$ (SD=1.58) รองลงมาด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ ค่า $\bar{X}=4.76$ (SD=2.07) และ 4.68 (SD=2.16) ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ค่า $\bar{X}=4.20$ (SD=2.10) สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะแต่ละด้านของผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) คุณลักษณะของนักศึกษาแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.61-0.95 ค่า \bar{X} ระหว่าง 4.20-4.81 ค่า SD ระหว่าง 0.31-

0.43 คุณลักษณะที่มีความสัมพันธ์กันสูง 2 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ กับทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ และ ด้านคุณธรรม จริยธรรม กับทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ค่า $r = 0.96$ และ 0.95 ตามลำดับ สำหรับคุณลักษณะที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะทางปัญญา กับทักษะกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ค่า $r = 0.61$

5) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I)

ผลการประเมินพบว่าผลกระทบเชิงบวกของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก ค่า $\bar{X} = 3.67$ (SD=1.19) มีความเหมาะสมมากลำดับแรกคือผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียน ผู้สอน/อาจารย์ ค่า $\bar{X} = 4.00$ (SD=1.07) รองลงมาคือผลกระทบที่เกิดกับมหาวิทยาลัย และผลกระทบที่เกิดกับสังคม ค่า $\bar{X} = 3.75$ (SD=1.49) และ 3.25 (SD=1.04) ตามลำดับ

จุดเด่น

(1) ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับนักศึกษา และอาจารย์ ได้แก่ **นักศึกษาได้รับรางวัลการเขียนบทความดีเด่นระดับชาติ 2 รางวัล** ความสัมพันธ์ที่มีการติดต่อกัน (Connection) ค่อนข้างยาวนาน ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

(2) ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับมหาวิทยาลัยได้รับ ได้แก่ **ภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัย** เป็นผลพวงของคุณภาพของนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วได้ทำประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศ

(3) ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับสังคม ได้แก่ **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสวัสดิการสังคม** ครอบคลุมและเป็นธรรมมากขึ้นด้านคนพิการ ผู้สูงอายุ เด็กและเยาวชนที่ถูกกระทำความรุนแรง **คุณค่าของชุมชนที่นำไปสู่ประโยชน์ที่สังคมได้รับ**

6) การประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation : E)

ผลการประเมินพบว่าประสิทธิผลของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ค่า $\bar{X} = 4.50$ (SD=0.54) ซึ่งผลลัพธ์จากการบริหารหลักสูตรเป็นไปตามที่คาดหวัง และผลลัพธ์ครบถ้วนตามที่คาดหวัง ค่า $\bar{X} = 4.50$ (SD=0.54) เท่ากันทั้ง 2 ประเด็นการประเมิน ได้แก่

ผลลัพธ์การบริหารหลักสูตรตามที่คาดหวัง ประเด็นย่อยคือหลักสูตร/เนื้อหาารายวิชาครอบคลุมมิติที่สำคัญๆ (สนใจ/ทันสมัย สอดคล้องตามกระแสสังคมไทย/โลก และ ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ของตนเอง สร้างประสบการณ์เพิ่มขึ้น/พัฒนางานก้าวหน้า (วัตถุประสงค์+ เป้าหมาย+ผลที่คาดว่าจะได้รับเป็นผลรวมที่ให้ประโยชน์ทุกมิติ)

ผลลัพธ์ครบถ้วนตามที่คาดหวัง ประเด็นย่อยคือความคุ้มค่าด้านคุณค่า (ความเจริญงอกงาม) มูลค่า (จำนวนเงิน) และผู้เรียน/ผู้สอนสร้างนวัตกรรม และเผยแพร่ผลงานวิชาการ/กระบวนการ/วิธีการใหม่ๆ ในแวดวงวิชาการ

จุดเด่น

(1) นักศึกษาแรกเข้ามีประสบการณ์สูง ปี 2557-2561 จำนวน 14 คน มีประสบการณ์การทำงานร้อยละ 86 ได้ทุนกาญจนาภิเษก (คปก.) 3 คน คิดเป็นร้อยละ 22 และอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณมีสมบัติครบถ้วน ทั้งคุณวุฒิ ความรู้ และความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ

ในศาสตร์ที่หลากหลายและเกี่ยวข้องกัน ได้แก่ สังคมสงเคราะห์ นโยบาย จิตวิทยา พฤติกรรมศาสตร์ และสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

(2) การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษามีความเหมาะสมมากที่สุด (ประเด็นย่อยสำคัญที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือกระบวนการควบคุม ดูแล และส่งเสริมการจัดทำวิทยานิพนธ์) นักศึกษามีความโดดเด่นโดดเด่นที่สุดด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ นอกจากนี้ นักศึกษาได้รับรางวัลการเขียนบทความดีเด่นระดับชาติ 2 รางวัล ความสัมพันธ์ที่มีการติดต่อกัน (Connection) ค่อนข้างยาวนาน ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

7) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S)

ผลการประเมินพบว่าความยั่งยืนของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ค่า $\bar{X}=4.4$ (SD=0.42) เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ แผนการรักษาคุณภาพของหลักสูตร-แผนการปรับปรุงหลักสูตร ค่า $\bar{X}=4.50$ (SD=0.54) และ 4.38 (SD=0.52) ตามลำดับ

จุดเด่น

(1) ระบบอาจารย์ที่ปรึกษาฯ ทุ่มเทให้เวลาใส่ใจ รับฟังปัญหาต่างๆ ตลอดระยะเวลาการเป็นนักศึกษา เสมือนบุคคลในครอบครัวเดียวกัน และมีการติดต่อสัมพันธ์กัน (Connection) ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(2) วางแผนการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) เป็นหลักสูตร พ.ศ. 2562 และนำมาใช้ในปีการศึกษา 2/2562

(3) มีการประเมินความพึงพอใจอาจารย์และนักศึกษาทุกภาคการศึกษา

8) การประเมินผลการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportation Evaluation : T)

ผลการประเมินพบว่าการถ่ายทอดส่งต่อของหลักสูตรเหมาะสมน้อย ค่า $\bar{X}=3.63$ (SD=0.61) มีความเหมาะสมมากในเรื่องการร่วมมือกับทุกระดับที่มีหลักสูตรสอดคล้องกัน $\bar{X}=4.25$ (SD=0.46) แต่มีความเหมาะสมน้อยเรื่องการประชุมสัมพันธหลักสูตร $\bar{X}=3.00$ (SD=0.76)

จุดเด่น

(1) แผนการรักษาคุณภาพของหลักสูตรคือ การจัดประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ เป็นประจำทุกปี จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถาบันการศึกษามีหลักสูตรสอดคล้องกัน และให้ความร่วมมือด้านวิชาการกับสถาบันการศึกษาต่างๆ

(2) แผนการปรับปรุงหลักสูตรคือ วางแผนการปรับปรุงหลักสูตรทุกๆ ช่วงระยะเวลาอย่างสม่ำเสมอ ในการประชุมระหว่างแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษาและคณาจารย์ การขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา การสังสรรค์ช่วงเทศกาล การพบปะอื่นๆ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการสำรวจความพึงพอใจทุกภาคการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลปรับปรุงให้เหมาะสม

ข้อเสนอแนะการปรับปรุงหลักสูตร

1) วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตร กำหนดให้มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ เน้นความสัมพันธ์กับนโยบายสาธารณะ ทฤษฎีใหม่ๆ ที่ทันสมัย และการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ ในโลกดิจิทัลอย่างรู้เท่าทัน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของนักศึกษา เพื่อผลานความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างกลมกลืนระหว่างอาจารย์และพฤติกรรมของคนรุ่นใหม่

2) ปัจจัยนำเข้า ควรจัดการหาทุนดัชนีพันธ ทุนการศึกษา และการใช้งบประมาณที่คุ้มค่ากับ คุณค่าเชิงวิชาการ และควรมีกลไกการสนับสนุนการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ การสนับสนุนให้อาจารย์ลาพักการสอนเพื่อเขียนตำรา การหาทุนและเครือข่ายการวิจัยของอาจารย์ให้เพิ่มมากขึ้น

3) กระบวนการบริหารหลักสูตร ไม่ควรสร้างระบบและกลไกที่ยุ่งยากเป็นอุปสรรคให้การบริหาร หลักสูตรมีความล่าช้า เลิกระบบการสร้างหลักฐานจากการรายงาน แต่เน้นนวัตกรรมทางความคิด การสร้างความร่วมมือข้ามสถาบันและผู้ทรงคุณภายนอก เพื่อเปิดแนวคิดใหม่ในการขับเคลื่อนแผนการบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

4) ผลผลิต ควรเป็นคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่เพียงแข็งแกร่งในเชิงวิชาการ แต่มี คุณลักษณะตามที่กำหนดเป็นผลการเรียนรู้ (Learnig Outcome) แตกต่างจากระดับปริญญาตรี และสามารถปรับให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของดัชนีบัณฑิต ทั้งการเรียนรู้ การทำงาน และการดำเนินชีวิต ให้ครบ 3 มิติ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ความสามารถในการประยุกต์ใช้ ความรับผิดชอบ (Application and Responsibility) และสมรรถนะ (Competency) ที่สอดคล้องกับ พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษารุ่นใหม่ในศตวรรษที่ 21

5) ผลกระทบของหลักสูตร ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับนักศึกษาและอาจารย์ ได้แก่ การผลิต วิชาการที่มีคุณภาพ และดัชนีพันธที่นำไปสู่การปฏิบัติ ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับมหาวิทยาลัย คือ คุณภาพของนักศึกษา ผลงานดัชนีพันธที่นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ผลพวงให้เกิดภาพลักษณ์ ที่ดีต่อมหาวิทยาลัย ผลกระทบเชิงบวกที่เกิดกับสังคม ควรเป็นสวัสดิการเฉพาะ เช่น ผู้สูงอายุ และผู้ พิการ เป็นต้น โดยผลักดันเชิงนโยบายให้ครอบคลุมและเป็นธรรมมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

6) ประสิทธิผลของหลักสูตร สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของหลักสูตร และมหาวิทยาลัย จากคุณค่า ของผลงานดัชนีพันธ ได้นำไปใช้ในทางปฏิบัติและเป็นรูปธรรม เพื่อทำประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ

7) การประเมินความยั่งยืน การรักษาคุณภาพของหลักสูตร การจัดประชุมวิชาการระดับชาติและ ระดับนานาชาติ เป็นประจำทุกปี เพื่อนำเสนอผลงานวิชาการ นำผลการประชุมวิชาการมาปรับใช้ในการ บริหารหลักสูตร การทำวิจัยให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีการวางแผนการปรับปรุงหลักสูตร เช่น การวัดความพึงพอใจอาจารย์และนักศึกษาทุกภาคการศึกษา การทบทวนข้อเรียกร้อง และนำมา เป็นข้อมูลปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

8) การถ่ายทอดส่งต่อ เน้นการประชุมทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการระหว่างสถาบัน การศึกษาที่มีเนื้อหาวิชาในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และมีการแลกเปลี่ยนอาจารย์ในลักษณะ Vissiting- Profession กับสถาบันการศึกษาต่างประเทศอย่างน้อย 2-3 เดือน/ปี/คน นอกจากนี้ควร วางแผนกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ให้โอกาสนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษาได้มีส่วน ร่วมในการดำเนินงาน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548) *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548* [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.mua.go.th/users/he-commission/doc/law/ohec%20law/2558%20post%20G%202558.PDF>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552) *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552* [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/FilesNews2/news2.pdf> (28 กันยายน 2561)
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559) *รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552 – 2559)* [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1500-file.pdf>
- ราชกิจจานุเบกษา. (2558) *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 และเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง* เล่มที่ 132 ตอนพิเศษ 295 ง ลงวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558 หน้า 40.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561) *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561*. เล่ม 135 ตอนพิเศษ 199 ง ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2561 หน้า 19-20
- วิจารณ์ พานิช. (2555) “บัณฑิตในศตวรรษที่ 21” *Suranaree Journal of Science and Technology*. 6 (2) หน้า 2012 129-152
- ทีปทัศน์ ชินตาปัญญากุล และคณะ. (2560) “การประเมินหลักสูตรแนวใหม่: รูปแบบ CIPPIEST” *วารสารพยาบาลตำรวจ*. 9 (2) หน้า 203-212.
- พรทิพย์ ไชยโส วสันต์ ทองไทย และแมนมาศ ลีสัสตยกุล (2559) *การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา หลักสูตร 5 ปี*. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน. (2559) *การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- ภารดี อนันต์นารี. (2558) *การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554*. ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มัณฑนา วัฒนอมศักดิ์. (2554) *การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2554) “การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร” *Veridian E-Journal, SU*. 4 (2) หน้า 248-262.
- ศิริณา จิตต์จรัส ศิริบุญ จงวุฒิเวศย์ และพรรณภัทร ปลั่งศรีเจริญสุข. (2556) *การประเมินผลหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาดลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์*

- ภาควิชาการศึกษาเพื่อการพัฒนามนุษย์และสังคม. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2556ข) **ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2555 บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559) **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : http://www.nesdb.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=6422
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546) **แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรเกียรติ์ ธาดาวัฒนาวิทย์. (2561) “คุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยตามแนวประเทศไทย 4.0” **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**. 12 (2) หน้า 408-408.

ภาษาอังกฤษ

- Alkin, M. C. (1969). “Evaluation Theory Development.” *UCLA CSE Evaluation Comment No.2* , P. 2-7.
- Bilbao, P. P., Lucido, P. I., Iringan, T. C., and R. B. Javier (2008). *Curriculum development*. Philippines: Lorimar Publishing, Inc.
- Brydon-Miller, M. (2001) *Education, research, and action : Theory and methods of participatory action research*. In D.L. Tolman & M. Brydon-Miller (Eds.), From subjects to subjectivities: A handbook of interpretive and participatory methods (pp. 76-89). New York : New York University Press.
- Bulkley, K. E., & Hicks, J. (2005). “Managing community: Professional community in Charter schools operated by educational management organizations” *Educational Administration Quarterly*. 41(2) page 306-348.
- Burke, K. (2005). *How to Assess Authentic Learning*. 4th ed. California: Corwin press.
- Cronbach, L.J. (1970) “Course improvement through evaluation” *Teachers College Record*. 64 (8) page 672-683.
- Hammond, R. (1969). “Context Evaluation of instruction in Local School Districts” *Educational Technology*. 9 (1) page 13 –18.
- Kirkpatrick, D. L., & Kirkpatrick, J. D. (2006) *Evaluating training programs: The four levels*. 3rd ed. San Francisco: Barrett-Koehler.
- Likert, R. (1932) “A technique for the measurement of attitudes” *Archives of Psychology*. 140 (22) page 55.
- Ornstein, A. G., & Hunkins, F. P. (2013). *Curriculum foundations, principles, and issues*. New York: Pearson Education.

- Patphol, M. (2015). *Curriculum evaluation for learning and development*. 3rd Eds. Bangkok: Charansanitwong Printing Co., Ltd.
- Provus, M. (1971) *Discrepancy evaluation for educational program improvement and assessment*. Berkeley, California: Mc Cutchan.
- Rossett, A. & Sheldon, K. (2001) *Beyond the Podium: Delivering training and performance to a digital world*. San Francisco: Jossey-Bass/Pfeiffer.
- Roxburgh, M., Watson. R., Holland K, Johnson. M., Lauder. W. & Topping, K. (2008) A review of curriculum evaluation in United Kingdom Nursing Education. *Nurse Education Today*. 28 (7) page 881-889.
- Scriven, M. (1967) “*The Methodology of evaluation*” In Tyler, R. ; Gagne, R.; and Scriven. M. Perspectives of Curriculum Evaluation. Chicago : Rand MC Nally.
- Scriven M. (1967) *The methodology of evaluation*. In R. E. Stake (Ed.), Curriculum evaluation. American educational research association monograph series on evaluation No. 1. Rand McNally, Boston.
- Stufflebeam, D. L. (1966). “A depth study of the evaluation requirement” *Theory Into Practice*. 5(3) page 121-133.
- Stufflebeam, D. L. (2002) *International handbook of educational evaluation by springer international handbooks of education*. [Online] Available from : <http://ivanteh-runningman.blogspot.com/2015/03/cipp-evaluation-model.html> (16 November 2018)
- Stufflebeam, D. L. (2003) *The CIPP model for evaluation*. In Stufflebeam, D. L.& Kellaghan, T. (Eds.), The international handbook of educational evaluation (Chapter 2). Boston : Kluwer Academic Publishers. page 9
- Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation theory, models and applications*. California : Jossey-Bass.
- Stufflebeam, D. L. (2007) “A tool for applying the CIPP model to assess long-term Enterprises intended for use by evaluators and evaluation clients/stakeholders” *CIPP evaluation model checklist*. 2nd March 17. page 1-14
- Tokmak, H. S., Baturay, H. M. & Fadde, P. (2013) *Applying the Context, Input, Process, Product Evaluation Model for Evaluation, Research, and Redesign of an Online Master’s Program* [Online] Available : <http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/1485/2536>
- Tyler, R. W. (1954) *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago : The University of Chicago Press.
- Watson, J. E. & Herbener, D. (1990) Program evaluation in nursing education: the state of the art. *Journal of Advanced Nursing*. 15 (3) page 316-323.

ภาคผนวก

- ผ 1 เครื่องมือวิจัย
- ผ 2 รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
- ผ 3 การหาคุณภาพของแบบประเมินชุดที่ 2
- ผ 4 ตารางผลการประเมินชุดที่ 2
- ผ 5 แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา/อาจารย์ ประจำภาคเรียน.....
- ผ 6 แผนการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย
- ผ 7 แผนการจัดทำวิทยานิพนธ์
- ผ 8 แผนการศึกษาของนักศึกษา ประจำภาคเรียน.....
- ผ 9 กลไกการบริหารหลักสูตร
- ผ 10 สรุปขั้นตอนการทำวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ / การศึกษาอิสระ (6 หน่วยกิต)
- ผ 11 เกณฑ์การเทียบผลการสอบภาษาอังกฤษ
- ผ 12 แบบรายงานการประเมินมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร

ผ1 เครื่องมือวิจัย

ชุดที่ 1 แนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้างในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) CIPPIEST Model
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิม
พระเกียรติ

ผู้ตอบ นักศึกษา อาจารย์ผู้สอน

ประเด็น การประเมิน	คำอธิบาย	ข้อเสนอแนะ	ผู้ตอบ	
			นศ.	อาจารย์
1) การประเมินบริบท (Context Evaluation : C)				
1.1) วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	การประเมินความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความสอดคล้องเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับปัจจัยแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง เทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบายการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ พันธสัญญา ระหว่างประเทศ และความต้องการนักบริหาร ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2561		✓	✓
1.2) โครงสร้าง หลักสูตร	ความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ เนื้อหาเหมาะสมและครอบคลุมสถานการณ์ ปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2557-2561 จุดเด่นและข้อจำกัดใดๆที่เป็นแนวทางปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรใหม่ (พ.ศ. 2562) ที่เหมาะสมและเป็นปัจจุบัน		✓	✓
1.3) เนื้อหา รายวิชา	เนื้อหาของหลักสูตร (และรายวิชา) (สอดคล้องกับบริบทของสังคม AEC และใน C21) รวมทั้งทักษะการเข้าสังคม และอารมณ์ (Social & Emotional Skills) การประเมินเนื้อหาในรายวิชาตามหลักสูตร ปี 2557 แต่ละวิชามีความสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร ครอบคลุมกับสถานการณ์ และปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง		✓	✓

ประเด็น การประเมิน	คำอธิบาย	ข้อเสนอแนะ	ผู้ตอบ	
			นศ.	อาจารย์
2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I)				
2.1) คุณภาพ นักศึกษา	มีความรู้เหมาะสม (พื้นฐานด้าน สวัสดิการสังคม) ประสบการณ์ อัดมโน ทัศน์ (เช่น แรงจูงใจ ทัศนคติต่อการ เรียนการบริหารสวัสดิการสังคม) ความ พร้อม (เช่น การเงิน การบริหารเวลากับ ภารกิจเรื่องงาน/เรื่องส่วนตัว) และความ มั่นใจสำเร็จการศึกษา (วางแผน การศึกษาของตนเอง)		✓	✓
2.2) คุณภาพ อาจารย์	อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถถ่ายทอด วิธีการสอน มีการ วางแผนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการศึกษา ของนักศึกษา		✓	✓
2.3) แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยี สารสนเทศ (Software และ ระบบ)	- ห้องสมุด โสตทัศนอุปกรณ์ เทคโนโลยี -สารสนเทศ (internet ระบบการจัดเก็บ ข้อมูล การให้บริการ ฯลฯ)		✓	✓
2.4) สิ่งอำนวยความสะดวกและ บริการการศึกษา	-เครื่องมือ/อุปกรณ์การศึกษาครบถ้วน/ สะดวก/ ทันสมัย) -สิ่งอำนวยความสะดวก คอมพิวเตอร์ บริการการศึกษา -ห้องเรียน บรรยากาศ ห้องน้ำ ห้อง กิจกรรม ห้องสังสรรค์		✓	✓
2.5) งบประมาณ	-การสนับสนุนงบประมาณเพื่อการเรียนรู้		✓	✓
3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)				
3.1) การรับและ การเตรียมความ พร้อมนักศึกษา	หลักสูตรได้มีมาตรการและหลักการการ รับนักศึกษาเข้าเรียนที่ชัดเจน มีการ เตรียมความพร้อมให้นักศึกษาแรกเข้า เช่น การปฐมนิเทศ และการสอนเสริม วิชาพื้นฐานที่มีคุณภาพ เป็นต้น		✓	✓

ประเด็น การประเมิน	คำอธิบาย	ข้อเสนอแนะ	ผู้ตอบ	
			นศ.	อาจารย์
3.2) การบริหาร หลักสูตร	3.2.1) การวางระบบผู้สอนและ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ - การวางระบบการดูแลนักศึกษาให้ สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด - การรายงานความก้าวหน้าอย่าง สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง - การกระตุ้นนักศึกษาสร้างสรรค์ผลงาน ระหว่างการศึกษา เช่น ตีพิมพ์เผยแพร่ ผลงานวิชาการ และเป็นวิทยากรให้กับ สถาบัน-การศึกษาหรือหน่วยงาน เป็นต้น		✓	✓
	3.2.2) การวัดและประเมินผลการศึกษา - เครื่องมือวัดผล/ประเมินผลมี คุณภาพ - เครื่องวัดและประเมินผลกระตุ้นให้ นักศึกษาพัฒนา/ปรับปรุงตนเอง/สนใจ ค้นคว้าเพิ่มเติม		✓	✓
3.3) การส่งเสริม และพัฒนา นักศึกษา	3.3.1) กระบวนการควบคุม ดูแล และ ส่งเสริมการจัดทำวิทยานิพนธ์ เช่น ให้ คำแนะนำการศึกษาอิสระ/สาระนิพนธ์/ วิทยานิพนธ์ ในเวลาที่เหมาะสมหรือไม่ 3.3.2) การพัฒนาศักยภาพนักศึกษา/การ ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ใน C21 -มีระบบและกลไกที่สร้างความมั่นใจว่า กระบวนการติดตามดูแลเป็นไปอย่าง ราบรื่น (Flow) สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ตลอดระยะเวลาการจัดทำวิทยานิพนธ์ -รายงานและแก้ไข/ปรับปรุงข้อบกพร่อง (ทั้งด้านอาจารย์ นักศึกษา และการจัด การศึกษา)		✓	✓
4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation)				
<u>เชิงปริมาณ</u>	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาตาม กำหนดเวลา		-	✓
<u>เชิงคุณภาพ</u>	สรุปผลจากแบบประเมินชุดที่ 2		✓	✓

ประเด็น การประเมิน	คำอธิบาย	ข้อเสนอแนะ	ผู้ตอบ	
			นศ.	อาจารย์
5) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I)				
5.1) ผลกระทบที่ เกิดกับผู้เรียน/ อาจารย์ ผู้สอน	5.1.1 ผลงานวิชาการ/วิจัยเผยแพร่ ระดับชาติและนานาชาติ 5.1.2 ผลงานได้รับรางวัล 5.1.3 การนำความรู้พัฒนาตนเอง/ การศึกษา/การทำงาน		✓	✓
5.2) ผลกระทบเกิด กับมหาวิทยาลัย	5.2.1) เผยแพร่หลักสูตร การแลกเปลี่ยน การศึกษาระหว่างประเทศ 5.2.2) การติดต่อสัมพันธ์ (connection) ระดับปัจเจก ชุมชน และ สถาบัน เครือข่ายทั้งในประเทศ และ ต่างประเทศ		-	✓
5.3) ผลกระทบ เกิดกับสังคม	สังคมได้ประโยชน์ เช่น เป็นศูนย์กลางการ เรียนรู้ระยะสั้น-ระยะยาว บริการวิชาการ แก่ชุมชน ผลการวิจัยนำไปใช้และมี ประโยชน์กับชุมชน ฯลฯ		✓	✓
6) การประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation : E)				
6.1) ผลลัพธ์การ บริหารหลักสูตร ตามที่คาดหวัง	6.1.1) หลักสูตร/เนื้อหารายวิชา ครอบคลุมมิติที่สำคัญๆ (สนใจ/ทันสมัย สอดคล้องตามกระแสสังคมไทย/โลก 6.1.2) ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ของตนเอง สร้าง ประสบการณ์เพิ่มขึ้น/พัฒนางานก้าวหน้า (วัตถุประสงค์+ เป้าหมาย+ผลที่คาดว่าจะ ได้รับเป็นผลรวมที่ให้ประโยชน์ทุกมิติ)		✓	✓
6.2) ผลลัพธ์ ครบถ้วนตามที่ คาดหวัง	6.2.1) ความคุ้มค่าด้านคุณค่า (ความเจริญ งอกงาม) มูลค่า (จำนวนเงิน) 6.2.2) ผู้เรียน/ผู้สอนสร้างนวัตกรรม และ เผยแพร่ผลงานวิชาการ/กระบวนการ/ วิธีการใหม่ๆในแวดวงวิชาการ		✓	✓
7) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S)				
7.1) แผนการ รักษาคุณภาพ ของหลักสูตร	7.1.1) โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย หลักเกณฑ์การศึกษา เนื้อหาวิชา ครอบคลุมมิติสำคัญของการบริหาร สวัสดิการสังคม มีความเข้มแข็งทาง		✓	✓

ประเด็น การประเมิน	คำอธิบาย	ข้อเสนอแนะ	ผู้ตอบ	
			นศ.	อาจารย์
	วิชาการ การสร้างปรัชญาแนวใหม่ระดับ หลักสูตร การแลกเปลี่ยนวิชาการ ระดับชาติ และนานาชาติ 7.1.2) คุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการ ของคณาจารย์ประจำหลักสูตรเหมาะสม กับเนื้อหาวิชา รวมทั้งระเบียบวิธีวิจัย			
7.2) แผนการ ปรับปรุงหลักสูตร	7.2.1) แผนการปรับปรุงโครงสร้าง หลักสูตรให้เป็นการศึกษาโดยตรง หรือ โดยอ้อม 7.2.2) มีการประเมินความพึงพอใจทุก ภาคการศึกษา และปรับปรุงอย่าง ต่อเนื่อง		-	✓
8. การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportation Evaluation : T)				
8.1) การ แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และร่วมมือกับทุก ระดับที่มีหลักสูตร สอดคล้องกัน	8.1.1) การแลกเปลี่ยนบุคลากรทาง การศึกษา 8.1.2) เวทีแลกเปลี่ยน เรียนรู้ทั้งภายในสถาบันและระหว่าง สถาบันที่มีหลักสูตรสอดคล้องกัน 8.1.2) เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายใน สถาบัน และระหว่างสถาบันที่มีหลักสูตร สอดคล้องกัน		-	✓
8.2) การ ประชาสัมพันธ์ หลักสูตร	8.2.1) connection ระหว่างคณะฯ และระหว่างสถาบัน 8.2.2) ผลงานวิชาการร่วม (เช่น วิจัย ร่วม ทุนวิจัย การสร้างประสบการณ์ ร่วม)		-	✓

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับนักศึกษา/อาจารย์

.....

.....

.....

.....

.....

ชุดที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะที่สำคัญของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คำชี้แจง กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องตามเลข 5-4-3-2-1 หมายถึง มากที่สุด-มาก-ปานกลาง-น้อย-น้อยที่สุด ตามลำดับ ให้ตรงกับความจริงที่สุดในแต่ละข้อเพียงช่องเดียว

ผู้ตอบ นักศึกษา ผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงาน อาจารย์ผู้สอน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
1) คุณลักษณะที่คาดหวังของหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต					
(1) ปฏิบัติงานในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ					
(2) แสดงออกซึ่งความมีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณธรรม 6 ประการแห่งมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อวิชาชีพและสังคม และการมีจิตสาธารณะ					
(3) สื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ทางการบริหารสวัสดิการสังคม สู่สังคม และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารสวัสดิการสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสมแก่ผู้เกี่ยวข้องได้					
(4) ทำงานเป็นทีมร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ และมีทักษะการบริหารสวัสดิการสังคม					
(5) คิดวิเคราะห์เป็นระบบ และเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
(6) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การจัดเก็บ การประมวลผลข้อมูล และการนำเสนอ					
(7) บูรณาการการบริหารสวัสดิการสังคม ได้อย่างเป็นระบบ และนำไปให้คำแนะนำเชิงวิชาการแก่ผู้เกี่ยวข้องได้					
2) ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
(8) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม และเคารพในสิทธิของกลุ่มเป้าหมายของงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์					
(9) มีวินัย กตัญญู ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ ต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม					
(10) ปฏิบัติตามหลักคุณธรรม 6 ประการ (ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู) ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ					
(11) มีจิตสาธารณะ เสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และรับใช้สังคม					
(12) มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น					
3) ด้านความรู้					
(13) สามารถอธิบายศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานชีวิต และพื้นฐานการบริหารสวัสดิการสังคม					

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1
(14) สามารถอธิบายทฤษฎี หลักการ และมีทักษะในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์					
(15) สามารถอธิบายถึงการนำความรู้และทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไป ปฏิบัติในองค์กร ชุมชน และสังคม					
(16) สามารถอธิบายถึงกระบวนการวิจัยทางสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์					
(17) สามารถอธิบายถึงกระบวนการบริหาร การจัดการองค์กร และดำเนินการ ประกันคุณภาพ					
(18) สามารถจัดเก็บข้อมูลและใช้ฐานข้อมูลให้เกิดประโยชน์					
(19) สามารถอธิบายถึงหลักการ และระบบของการบริหารสวัสดิการสังคม และ สาขาที่เกี่ยวข้อง					
(20) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพตาม พรบ.วิชาชีพสังคม สงเคราะห์					

4) ด้านทักษะทางปัญญา

(21) สามารถสืบค้น วิเคราะห์ และเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ เพื่อการสังเคราะห์ การพัฒนา และการแก้ไขปัญหา					
(22) สามารถคิดวิเคราะห์ (analytical thinking) หรือคิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) และคิดอย่างเป็นระบบ (systematic thinking) โดยใช้ องค์ความรู้ทางวิชาชีพและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการอ้างอิง แก้ไข ปัญหา และพัฒนาคุณภาพงาน					
(23) สามารถแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาวิชาการ และ วิชาชีพอย่างต่อเนื่อง					
(24) สามารถใช้กระบวนการทางสังคม ทางการวิจัย และนวัตกรรมที่เหมาะสมใน การพัฒนางานที่เกี่ยวข้อง หรือแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง					

5) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

(25) มีมนุษยสัมพันธ์และยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้อื่น					
(26) สามารถทำงานเป็นทีมในบทบาทผู้นำและผู้ตาม ช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่ม ได้อย่างสร้างสรรค์					
(27) สามารถทำงานร่วมกับสหวิชาชีพ หรือเครือข่าย ในการเชื่อมโยงบริบททาง วิชาชีพในการบริหารสวัสดิการสังคม					
(28) มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ และผลการปฏิบัติงาน					
(29) ตระหนักในสิทธิมนุษยชน และหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก					
(30) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาบนพื้นฐานของตนเอง และของกลุ่ม					

คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ระดับพฤติกรรม				
	5	4	3	2	1

6) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

(31) สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สถิติ และข้อมูลเชิงประจักษ์มาใช้วิเคราะห์ วิจัยหรือแก้ปัญหา และพัฒนาการปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ได้					
(32) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การจัดเก็บ ประมวลผลข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ					
(33) สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน การนำเสนอผลงาน และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์					
(34) สามารถอ่านเอกสารวิชาการภาษาอังกฤษ และสื่อสารได้อย่างเข้าใจ					
(35) สามารถสื่อสารเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในการดูแลกลุ่มเป้าหมายในงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งบุคคลากรที่เกี่ยวข้องและประชาชนอย่างเหมาะสม					

7) ด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ

(36) สามารถปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง					
(37) สามารถปฏิบัติงานในการเสริมพลัง สร้างศักยภาพกลุ่มเป้าหมายของงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ ป้องกัน วินิจฉัย ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
(38) สามารถรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานทางสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลงาน และนำเสนอเพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ					
(39) สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานทางสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์					
(40) ให้คำปรึกษา แนะนำ หรืออธิบายถึงความสำคัญเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

ชุดที่ 3 แบบประเมินภาพรวมระดับความเหมาะสมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557)
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ผู้ตอบ นักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา อาจารย์ผู้สอน

สรุปผลการประเมิน (8 ด้าน 22 ประเด็นการประเมิน)	ระดับความเหมาะสม					ผู้ประเมิน	
	5	4	3	2	1	นศ.	อาจารย์

1) การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) T1-3

1.1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร						✓	✓
1.2) โครงสร้างของหลักสูตร						✓	✓
1.3) เนื้อหาของหลักสูตร						✓	✓

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) T4-8

2.1) คุณภาพนักศึกษาแรกเข้า						✓	✓
2.2) คุณภาพอาจารย์ผู้สอน						✓	✓
2.3) แหล่งเรียนรู้ และเทคโนโลยีสารสนเทศ						✓	✓
2.4) สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการการศึกษา						✓	✓
2.5) งบประมาณ						✓	✓

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) T9-11

3.1) การรับและการเตรียมความพร้อมนักศึกษา						✓	✓
3.2) การบริหารหลักสูตร							
3.2.1) การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน						✓	✓
3.2.2) การวัดและประเมินผลการศึกษา						✓	✓
3.3) การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา							
3.3.1) กระบวนการควบคุม ดูแล และส่งเสริมการจัดทำวิทยานิพนธ์						✓	✓
3.3.2) การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ใน C21						✓	✓

4. การประเมินผลผลิต (Output Evaluation : O) ทั้งปริมาณและคุณภาพ T12-13

4.1) เติบโตตาม จำนวนนักศึกษาสำเร็จการศึกษาตามเวลาที่กำหนด						-	✓
4.2) เติบโตตาม (สรุปจากแบบประเมินชุดที่ 2)						-	✓

5) การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I) T14-16

5.1) ผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียน ผู้สอน/อาจารย์						✓	✓
5.2) ผลกระทบที่เกิดกับมหาวิทยาลัย						✓	✓

สรุปผลการประเมิน (8 ด้าน 22 ประเด็นการประเมิน)	ระดับความเหมาะสม					ผู้ประเมิน	
	5	4	3	2	1	นศ.	อาจารย์
5.3) ผลกระทบที่เกิดกับสังคม						✓	✓
6) การประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation : E)	T17-18						
6.1) ผลลัพธ์จากการบริหารหลักสูตรเป็นไปตามที่คาดหวัง						-	✓
6.2) ผลลัพธ์ครบถ้วนตามที่คาดหวัง						-	✓
7) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation: S) T19-20	T19-20						
7.1) แผนการรักษาคุณภาพของหลักสูตร มีเนื้อหาวิชาครอบคลุมมิติสำคัญ สร้างระบบคุณค่า/ระบบคุณธรรมและจริยธรรม การสร้างปรัชญาแนวใหม่ระดับหลักสูตร การแลกเปลี่ยนระดับชาติ และนานาชาติ						✓	✓
7.2) แผนการปรับปรุงหลักสูตร เช่น การประเมินความพึงพอใจทุกภาคการศึกษา ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรให้เป็นการศึกษาโดยตรงหรืออ้อม มีการประเมินความพึงพอใจทุกภาคการศึกษา และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง						-	✓
8) การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation : T) T21-22	T21-22						
8.1) การร่วมมือกับทุกระดับที่มีหลักสูตรสอดคล้องกัน						-	✓
8.2) การประชาสัมพันธ์หลักสูตร						✓	✓

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ผ2 รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	
1. ศ.ดร. ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์	- กรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับรางวัล “เมธีวิจัยอาวุโส” ประจำปี 2561
2. รศ. อภิญญา เวชยชัย	- อดีตอาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - อดีตนายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
อาจารย์ประจำหลักสูตร	
3. ผศ.ดร.จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร	- ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม
4. รศ.ดร.ชัตติยา กรรณสูตร	- อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม
นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม	
5. น.ส.เบญจพร บัวสำลี	นักศึกษา ปีการศึกษา 2561
6. น.ส.ประกายเพชร แก้วอินทร์	นักศึกษา ปีการศึกษา 2561
7. นางจำรัส วงศ์ประเสริฐ	นักศึกษา ปีการศึกษา 2561

ผ3 การหาคุณภาพของแบบประเมินชุดที่ 2

ชุดที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะที่สำคัญของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา ตามตารางที่ ผ 1

ตารางที่ ผ2 ผลการทดสอบคุณภาพของประเมินชุดที่ 2

	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น
คุณลักษณะที่คาดหวังของ คุณมีบัณฑิต	1	0.33	0.78
	2	0.47	0.76
	3	0.41	0.77
	4	0.53	0.75
	5	0.24	0.80
	6	0.82	0.68
	7	0.57	0.74
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ			0.75
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	8	0.61	0.96
	9	0.80	0.96
	10	0.83	0.96
	11	0.86	0.96
	12	0.60	0.96
ด้านความรู้	13	0.55	0.96
	14	0.52	0.96
	15	0.88	0.96
	16	0.73	0.96
	17	0.73	0.96
	18	0.35	0.96
	19	0.62	0.96
	20	0.48	0.96
ด้านทักษะทาง ปัญญา	21	0.27	0.96
	22	0.30	0.96
	23	0.85	0.96
	24	0.53	0.96

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcome)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcome)

	ข้อคำถาม	ค่าอำนาจจำแนก	ค่าความเชื่อมั่น	
ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	25	0.52	0.96	
	26	0.86	0.96	
	27	0.80	0.96	
	28	0.86	0.96	
	29	0.72	0.96	
	30	0.54	0.96	
	31	0.71	0.96	
	ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	32	0.65	0.96
		33	0.68	0.96
		34	0.61	0.96
35		0.60	0.96	

ด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ	36	0.90	0.96	
	37	0.86	0.96	
	38	0.71	0.96	
	39	0.73	0.96	
	40	0.72	0.96	
		ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ	0.96	

ผ4 ตารางผลการประเมินชุดที่ 2

ตารางผลการประเมินชุดที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะของนักศึกษา/
ผู้สำเร็จการศึกษาประกอบตารางที่ 4-2

คุณลักษณะที่สำคัญของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา	\bar{X}	SD	แปลผล
1. คุณลักษณะที่คาดหวังของคณาจารย์			
(1) ปฏิบัติงานในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคมได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ	4.73	0.46	เหมาะสมมากที่สุด
(2) แสดงออกซึ่งความมีคุณธรรม จริยธรรมตามคุณธรรม 6 ประการแห่งมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ มีวินัยมีความรับผิดชอบต่อนอง วิชาชีพ และสังคม มีจิตสาธารณะ	4.87**	0.35	เหมาะสมมากที่สุด
(3) สื่อสาร ถ่ายทอดความรู้ทางการบริหารสวัสดิการสังคม สู่สังคม และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารสวัสดิการสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสมแก่ผู้เกี่ยวข้องได้	4.73	0.46	เหมาะสมมากที่สุด
(4) ทำงานเป็นทีมร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ และมีทักษะการบริหารสวัสดิการสังคม	4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
(5) คิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
(6) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การจัดเก็บ การประมวลผลข้อมูล และการนำเสนอ	4.47	0.64	เหมาะสมมากที่สุด
(7) บูรณาการการบริหารสวัสดิการสังคม ได้อย่างเป็นระบบ และนำไปให้คำแนะนำเชิงวิชาการแก่ผู้เกี่ยวข้องได้	4.47	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.66	1.99	เหมาะสมมากที่สุด

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcome)

2. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

(8) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม และเคารพในสิทธิของกลุ่มเป้าหมายของงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	4.93	0.26	เหมาะสมมากที่สุด
(9) มีวินัย กล้าหาญ ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพ สังคม และสิ่งแวดล้อม	4.87**	0.35	เหมาะสมมากที่สุด
(10) ปฏิบัติตามหลักคุณธรรม 6 ประการ (ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู) ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.67	0.49	เหมาะสมมากที่สุด
(11) มีจิตสาธารณะเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและรับใช้สังคม	4.80	0.41	เหมาะสมมากที่สุด

คุณลักษณะที่สำคัญของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา	\bar{X}	SD	แปลผล
(12) มีความตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.80	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.81	1.58	เหมาะสมมากที่สุด
3. ด้านความรู้			
(13) สามารถอธิบายศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพื้นฐานชีวิต และพื้นฐานทางการบริหารสวัสดิการสังคม	4.33	0.49	เหมาะสมมาก
(14) สามารถอธิบายทฤษฎี หลักการ และมีทักษะในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.47	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
(15) สามารถอธิบายถึงการนำความรู้และทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ไปปฏิบัติในองค์กร ชุมชน และสังคม	4.47	0.64	เหมาะสมมากที่สุด
(16) สามารถอธิบายถึงกระบวนการวิจัยทางสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์	4.33	0.62	เหมาะสมที่มาก
(17) สามารถอธิบายถึงกระบวนการบริหาร การจัดการองค์กร และดำเนินการประกันคุณภาพ	4.47	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
(18) สามารถจัดเก็บข้อมูลและใช้ฐานข้อมูลให้เกิดประโยชน์	4.20*	0.41	เหมาะสมมาก
(19) สามารถอธิบายถึงหลักการ และระบบของการบริหารสวัสดิการสังคม และสาขาที่เกี่ยวข้อง	4.40	0.51	เหมาะสมมาก
(20) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพตาม พรบ. วิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.40	0.74	เหมาะสมมาก
รวม	4.38	3.17	เหมาะสมมาก
4. ด้านทักษะทางปัญญา			
(25) สามารถสืบค้น วิเคราะห์และเลือกใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลได้ถูกต้องตามหลักวิชาการเพื่อการสังเคราะห์ พัฒนาและแก้ปัญหา	4.27	0.46	เหมาะสม
(26) สามารถคิดวิเคราะห์ (analytical thinking) คิดอย่างมีวิจารณญาณ (critical thinking) และคิดอย่างเป็นระบบ (systematic thinking) โดยใช้องค์ความรู้ทางวิชาชีพและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการอ้างอิง แก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพงาน	4.47	0.64	เหมาะสมมากที่สุด
(27) สามารถแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเอง เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาวิชาการ และวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.40	0.51	เหมาะสมมาก
(28) สามารถใช้กระบวนการทางสังคม ทางกรวิจัย และนวัตกรรมที่เหมาะสมในการพัฒนางานที่เกี่ยวข้อง หรือแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง	4.73	0.46	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.35	1.24	เหมาะสมมาก

คุณลักษณะที่สำคัญของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา	\bar{X}	SD	แปลผล
5. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			
(25) มีมนุษยสัมพันธ์เหมาะสม และยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างจากผู้อื่น	4.80	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
(26) สามารถทำงานเป็นทีมในบทบาทผู้นำและผู้ตามช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์	4.87	0.35	เหมาะสมมากที่สุด
(27) สามารถทำงานร่วมกับสหวิชาชีพหรือเครือข่าย ในการเชื่อมโยงบริบททางวิชาชีพในการบริหารสวัสดิการสังคม	4.80	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
(28) มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ และผลการปฏิบัติงาน	4.73	0.46	เหมาะสมมากที่สุด
(29) ตระหนักในสิทธิมนุษยชน และหน้าที่ความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก	4.60	0.51	เหมาะสมมาก
(30) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม	4.53	0.52	เหมาะสมมาก
รวม	4.76	2.07	เหมาะสมมากที่สุด
6. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
(31) สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สถิติ และข้อมูลเชิงประจักษ์ มาใช้วิเคราะห์ วิจัย แก้ปัญหาและ พัฒนา ภาปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ได้	4.20	0.56	เหมาะสมมาก
(32) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ ในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้ การจัดเก็บประมวลผลข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ	4.13	0.64	เหมาะสมมาก
(33) สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน การนำเสนอผลงานและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์	4.07	0.59	เหมาะสมมาก
(34) สามารถอ่านวิชาการภาษาอังกฤษ และสื่อสารได้อย่างเข้าใจ	4.07	0.46	เหมาะสมมาก
(35) สามารถสื่อสารเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในการดูแลกลุ่มเป้าหมายในงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งบุคคลากรที่เกี่ยวข้องและประชาชนอย่างเหมาะสม	4.07	0.59	เหมาะสมมาก
รวม	4.20	2.10	เหมาะสมมาก
7. ด้านทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพ			
(36) สามารถปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และมาตรฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.60	0.63	เหมาะสมมาก
(37) สามารถปฏิบัติงานในการเสริมพลังและสร้างศักยภาพให้กลุ่มเป้าหมายของงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ ป้องกัน วินิจฉัย ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ	4.80	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
(38) สามารถรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานทางสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลงาน และนำเสนอ	4.73	0.46	เหมาะสมมากที่สุด

คุณลักษณะที่สำคัญของนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา	\bar{X}	SD	แปลผล
เพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนพัฒนาวิชาการและวิชาชีพ			
(39) สามารถเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานทาง สวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์	4.53	0.64	เหมาะสมมากที่สุด
(40) ให้คำปรึกษา แนะนำหรืออธิบายความสำคัญงานสวัสดิการ สังคมและสังคมสงเคราะห์แก่ผู้เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม	4.73	0.46	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	4.68	2.16	เหมาะสมมากที่สุด
คุณลักษณะตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Learning Outcome)	4.55	2.04	เหมาะสมมากที่สุด

หมายเหตุ : ** ค่า \bar{X} สูงสุด

* ค่า \bar{X} ต่ำสุด

พิสัย (Range) = 0.86 แต่เนื่องจากไม่มีค่า \bar{X} ต่ำกว่า 4.00 จึงกำหนด 2 ช่วง (0.43) ให้ค่า \bar{X} ระหว่าง 4.00-4.50=เหมาะสมมาก ค่า \bar{X} ระหว่าง 4.47-4.93=เหมาะสมมากที่สุด

ผ5 แบบประเมินความพึงพอใจ

แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา/อาจารย์ การบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
 สาขาการบริหารสวัสดิการสังคม (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557)
 ประจำปีการศึกษา...../.....

ที่	ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1.	คุณวุฒิ/คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน						
2.	ความรู้/ความสามารถ/ ความเชี่ยวชาญการถ่ายทอดของอาจารย์ผู้สอน						
3.	จำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตร						
4.	การพัฒนาศักยภาพตนเองของอาจารย์ประจำหลักสูตร						
5.	คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาฯ วิทยานิพนธ์						
6.	การดูแล/ให้คำปรึกษา/คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา						
7.	มีกลยุทธ์ควบคุม และกระตุ้นนักศึกษาในการจัดทำวิทยานิพนธ์						
8.	นักศึกษาสามารถเลือกอาจารย์ที่ปรึกษาฯ วิทยานิพนธ์						
9.	นักศึกษาสามารถเลือกกรรมการสอบฯ วิทยานิพนธ์						
10.	คุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอบฯ วิทยานิพนธ์						
11.	ความสะดวกของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้						
12.	ความทันสมัยและความพอเพียงของแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ						
13.	การบริการการศึกษา เช่น การบริการระหว่างศึกษา และการบริการเมื่อใกล้สำเร็จการศึกษา เป็นต้น						
14.	มีการปรับปรุงสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ตามข้อร้องเรียน						
15.	มีการจัดทำแผนการศึกษาและปรับปรุงระบบและกลไกการดูแลนักศึกษาตลอดหลักสูตร						
16.	มีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21						
17.	การพิจารณาอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์และการสอบโครงร่าง						
18.	มีระบบและกลไกการดูแลนักศึกษาระหว่างจัดทำวิทยานิพนธ์						
19.	การตรวจสอบผลการเรียนรู้นักศึกษา/หรือประเมินผลความก้าวหน้าการจัดทำวิทยานิพนธ์ทุกภาคการศึกษา						
20.	การอำนวยความสะดวก การเผยแพร่ผลงานวิชาการของนักศึกษาระหว่างศึกษาและใกล้สำเร็จการศึกษา						

ผ6 แผนการศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัย

แผนการศึกษาของนักศึกษา
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม
ปีการศึกษา...../.....(ตัวอย่าง)

วัน/เดือน/ปี	รายละเอียด (ตัวอย่าง ปีการศึกษา 1/2562)
	ประมวลผลการลงทะเบียน 2/2561
	ประกาศผลการลงทะเบียนและชำระเงินค่าลงทะเบียน (SA9209) 9 หน่วยกิต)
	จัดทำ Research Proposal บทที่ 1-3 และสร้างเครื่องมือวิจัยภายใต้การดูแลของ อาจารย์ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด
	สอบ Research Proposal และปรับปรุงให้สมบูรณ์
	ส่งเอกสารขอจริยธรรมการวิจัย
	สมัครเรียนเตรียมสอบภาษาอังกฤษ TOEFL
	สอบภาษาอังกฤษ
	เขียนบทความวิชาการลงวารสาร TCI ฐาน 1 หรือฐาน 2 คนละ 1 เรื่อง

รายละเอียด	ธ.ค.61	ม.ค.62	ก.พ.62	มี.ค.62	เม.ย.62	พ.ค.62
1. ลงทะเบียนผ่าน Internet	14 ธ.ค. 61.-1 ม.ค.62					
2. ประกาศผลการเรียน 1/2561	22 ธ.ค. 61					
3. ประมวลผลการลงทะเบียน 2/2561		2 ม.ค.62				
4. ประกาศผลการลงทะเบียนและชำระ เงินค่าลงทะเบียน (SA9209 จำนวน 9 หน่วยกิต)		3-6 ม.ค. 62				
5. จัดทำ Research Proposal บทที่ 1- 3 และสร้างเครื่องมือวิจัยภายใต้การดูแล ของอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด		5 ม.ค. - 19 เม.ย. 62				
6. สอบ Research Proposal และ ปรับปรุงให้สมบูรณ์				20-30 เม.ย.62		
7. ส่งเอกสารขอจริยธรรมการวิจัย				1-27 พ.ค.62		
8. สมัครเรียนเตรียมสอบภาษาอังกฤษ TOEFL จำนวน 6,500 บาท				1-31 มี.ค. 62	1-30 เม.ย. 62	
9. สอบภาษาอังกฤษ				1-30 เม.ย.62		
10. เขียนบทความวิชาการลงวารสาร TCI ฐาน 1 หรือฐาน 2 คนละ 1 เรื่อง					20 เม.ย.-27 พ.ค.62	

ผ7 แผนการจัดทำดัชนีนิพนธ์

แบบฟอร์มการรายงานความก้าวหน้าการจัดทำดัชนีนิพนธ์ของนักศึกษา ประจำเดือน.....พ.ศ.....

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ชื่อ - นามสกุล _____ รหัสนักศึกษา _____
 ชื่อดัชนีนิพนธ์ (ภาษาไทย) _____
 (ภาษาอังกฤษ) _____
 อาจารย์ที่ปรึกษา _____

แผนการที่กำหนดไว้	ผลการดำเนินการ	ปัญหา อุปสรรค	แผนการดำเนินการในเดือนต่อไป

ลงนาม.....
 (.....)
 วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผ8 แผนการศึกษาของนักศึกษา ประจำภาคเรียน.....

แผนการเรียนของนักศึกษาปริญญาเอก รุ่นที่.....

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม

ชื่อ - นามสกุล

รหัสนักศึกษา

ชื่อคุณนิพนธ์

(ภาษาไทย)

(ภาษาอังกฤษ)

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ภาค/ปีการศึกษา	กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (ระบุวัน/เดือน/ปี)	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ผลงานที่เป็นรูปธรรม ที่อาจารย์ที่ปรึกษา สามารถตรวจสอบได้

ภาค/ปีการศึกษา	กิจกรรมที่จะดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ (ระบุนวัน/เดือน/ปี)	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ผลงานที่เป็นรูปธรรม ที่อาจารย์ที่ปรึกษา สามารถตรวจสอบได้

ผ9 กลไกการบริหารหลักสูตร

กลไกการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย

1. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
2. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารหลักสูตร (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557) ประกอบด้วย
 - 2.1 คณะกรรมการบริหารหลักสูตร
 - 2.2 คณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร
 - 2.3 คณะกรรมการประจำหลักสูตร
 - 2.4 คณะกรรมการประเมินหลักสูตร
 ปรากฏดังนี้

รายชื่อ	คณะกรรมการ			
	บริหารหลักสูตร	ปรับปรุงหลักสูตร	ประจำหลักสูตร	ประเมินหลักสูตร
1. ผศ.ดร.จตุรงค์ บุษยรัตนสุนทร	✓	✓	✓	-
2. รศ.ดร.ชัตติยา กรรณสูตร	✓	✓	✓	-
3. ดร.ทิพากรณ์ โพธิ์ถวิล	✓	✓	✓	-
4. ดร.ปิยฉัตร กลิ่นสุวรรณ	✓	✓	✓	✓
5. ดร.น้ำผึ้ง มีศีล	✓	✓	✓	✓
6. ดร.นุชนาฏ ยูฮันเงาะ	✓	✓	✓	✓

ผ10 สรุปขั้นตอนการทำคุณวุฒิวิธานิพนธ์ / การศึกษาอิสระ (6 หน่วยกิต)

1. การค้นหาหัวข้อและการเลือกอาจารย์ที่ปรึกษา

1.1 ค้นหาหัวข้อ

1.2 เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมเสนอโครงร่าง

1.3 ยื่นคำร้องขออนุมัติหัวข้อ (บท-1)

1.4 พิจารณานุมัติหัวข้อ (หากหัวข้อ บท-1 มีการเปลี่ยนแปลงให้เขียน บท-1/1 ขออนุมัติเปลี่ยนหัวข้อ)

1.5 บัณฑิตวิทยาลัยตรวจสอบคุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คุณวุฒิวิธานิพนธ์/วิธานิพนธ์/การศึกษาอิสระ (6 หน่วยกิต) และทำคำสั่งแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒิวิธานิพนธ์/วิธานิพนธ์/การศึกษาอิสระ (6 หน่วยกิต) โดยอาจารย์ที่ปรึกษาหลักต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) เป็นอาจารย์ประจำที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

2) มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา
คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม คุณวุฒิวิธานิพนธ์/วิธานิพนธ์/การศึกษาอิสระ (6 หน่วยกิต) (ถ้ามี)

1) อาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

2) มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

1.6 ลงทะเบียนคุณวุฒิวิธานิพนธ์/วิธานิพนธ์/การศึกษาอิสระ (6 หน่วยกิต)

2. การสอบเค้าโครง

2.1 การเขียนเค้าโครง

2.2 การยื่นคำร้องขอสอบเค้าโครง และการเสนอชื่อคณะกรรมการสอบเค้าโครง (บท-2)

2.3 บัณฑิตวิทยาลัยตรวจสอบคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอบเค้าโครง และทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบ

อาจารย์ผู้สอบเค้าโครงต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) อาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

2) มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

2.4 สอบเค้าโครง 2.5 แก้ไขการสอบ รายงานผลการแก้ไขการสอบ (บท-2/2) ตามเงื่อนไขและระยะเวลาตามข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการสอบเค้าโครงในแบบประเมินผลการสอบ (บท-2/1)

3. การเสนอเค้าโครงดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ (6 หน่วยกิต) ต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย นักศึกษาจะต้องเสนอเค้าโครงดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ (6 หน่วยกิต) ที่ผ่านการสอบเรียบร้อยแล้ว และผ่านความเห็นชอบด้านวิชาการจากอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมแนบเอกสารประกอบ ได้แก่ แบบเก็บข้อมูล ประวัตินักศึกษา หนังสือขอความยินยอม หรือคำชี้แจงงานวิจัย หนังสือแสดงความยินยอมให้ข้อมูล และแบบฟอร์มการส่งเค้าโครงดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ (6 หน่วยกิต) และบันทึกเอกสารทั้งหมด เป็นไฟล์เดียวกันลงแผ่นดิสก์ 1 ชุด (ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมการวิจัย นักศึกษาภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษา จะปรับแก้ส่วนข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ให้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษา)

4. ดำเนินการวิจัย

5. การสอบป้องกัน

5.1 ยื่นคำร้องขอสอบป้องกัน (บช-3) และ ประวัตินักศึกษา (บช-8)

5.2 บัณฑิตวิทยาลัยตรวจสอบคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอบป้องกัน และทำคำสั่งแต่งตั้ง

คณะกรรมการสอบ

อาจารย์ผู้สอบป้องกันต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) อาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

2) มีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

5.3 สอบป้องกัน

5.4 แก้ไขการสอบ รายงานผลการแก้ไขการสอบ (บช-3/2) ตามเงื่อนไขและระยะเวลาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสอบป้องกันในแบบประเมินผลการสอบ (บช-3/2)

5.5 อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบการลักลอกงานวิชาการและวรรณกรรม โดยโปรแกรมอักขราวิสุทธิ์ Plag.grad.chula.ac.th และส่งผลการตรวจสอบให้คณบดีต้นสังกัดและบัณฑิตวิทยาลัยตามลำดับ

6. การจัดทำรูปเล่มฉบับสมบูรณ์และการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

6.1 การยื่นคำร้องขอรับการตรวจรูปแบบการพิมพ์ (บช-6)

6.2 ตรวจสอบหัวข้อดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ (6 หน่วยกิต) ภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับภาษาไทย โดยคณะศิลปศาสตร์

6.3 การจัดทำรูปเล่ม และแผ่นบันทึกข้อมูล

6.4 การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

6.5 การยื่นแบบรับรองขอสำเร็จการศึกษา (บช-7) ฃ10 แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษา/อาจารย์

ผ11 เกณฑ์การเทียบผลการสอบภาษาอังกฤษ

เกณฑ์การเทียบผลการสอบภาษาอังกฤษของผู้เข้าศึกษาระดับปริญญาเอก
ตามคำสั่งที่ 18/2560 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2560 ให้ใช้เกณฑ์การเทียบผลการสอบ
ภาษาอังกฤษของผู้เข้าศึกษาระดับปริญญาเอกไว้ดังนี้

1) TOEFL				
- Paper-based Test	ได้คะแนนไม่น้อยกว่า	425	คะแนน	
- Computer-based Test	ได้คะแนนไม่น้อยกว่า	126	คะแนน	
- Internet-based Test	ได้คะแนนไม่น้อยกว่า	40	คะแนน	
2) TOEIC	ได้คะแนนไม่น้อยกว่า	475	คะแนน	
3) IELTS	ได้คะแนนไม่น้อยกว่า	4.5	คะแนน	
4) CU-TEP	ได้คะแนนไม่น้อยกว่า	75	คะแนน	
5) CU-BEST	ได้คะแนนไม่น้อยกว่า	75	คะแนน	

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2562

โดยผลสอบต้องมีอายุไม่เกิน 2 ปี นับจากวันสอบผ่านจนถึงวันที่สมัครเข้าศึกษา กรณีไม่เป็นไปตามเงื่อนไขนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ทั้งนี้ มีผลใช้บังคับกับผู้สมัครที่เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาเอกในหลักสูตรที่ได้รับการรับทราบการอนุมัติหลักสูตรจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ภายหลังจากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ผ12 แบบรายงานการประเมินมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร

แบบรายงานการประเมินมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม
(หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2557)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

- หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม ระดับบัณฑิตศึกษา
- คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม อนุมัติ / เห็นชอบหลักสูตร ในการประชุม ครั้งที่ 6/2553 วันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ.2554
- คณะกรรมการวิชาการประจำคณะ ในการประชุมครั้งที่ 1/2554 วันที่ 5 มกราคม 2554
- คณะกรรมการอำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย อนุมัติ / เห็นชอบ ในการประชุมครั้งที่ 1/2554 วันที่ 27 พฤษภาคม 2561
- คณะกรรมการบริหารของสภามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อนุมัติ / เห็นชอบหลักสูตร ในการประชุมครั้งที่ 1/2554 วันที่ 4 สิงหาคม 2554
- คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อนุมัติ / เห็นชอบหลักสูตร ในการประชุม ครั้งที่ 4/2554 วันที่ 6 กันยายน 2554
- คณะกรรมการวิชาการประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อนุมัติ / เห็นชอบในการประชุมครั้งที่ 5/2557 วันที่ 5 พฤศจิกายน 2557
- คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อนุมัติ / เห็นชอบหลักสูตร ในการประชุม ครั้งที่ 6/2557 วันที่ 6 พฤศจิกายน 2557

กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557

รายละเอียดของการพิจารณามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาของหลักสูตร คณะกรรมการฯ
พิจารณาการจัดดำเนินงานหลักสูตรโดยรวม

- มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548
และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2552

จึงมีมติเห็นสมควรให้เสนอความคิดเห็นต่อสภามหาวิทยาลัยพิจารณารับรองคุณภาพการจัดการศึกษารายละเอียดตามเอกสารแนบ

แบบรายงานการพิจารณามาตรฐานและคุณภาพการศึกษา

คณะกรรมการตรวจพิจารณามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสวัสดิการสังคม สรุปได้ว่า หลักสูตรฯ มีความเหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) โดยสรุปตามเกณฑ์ที่สำคัญ 10 ประการ ดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ประจำหลักสูตรฯ คุณวุฒิ ประสบการณ์การสอน เหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์ของ สกอ. ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ประจำหลักสูตร ควรจะมีแผนสนับสนุนให้อาจารย์มีตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น โดยควรมีกลไกการสนับสนุนการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ให้เพิ่มมากขึ้น ผลงานทางวิชาการคือการทำวิจัย เป็นไปตามเกณฑ์ของ สกอ. และควรมีการสนับสนุนทุนและเครือข่ายการวิจัยของอาจารย์ให้เพิ่มมากขึ้น ด้านตำรา ควรมีการสนับสนุนให้อาจารย์ลาพักการสอนเพื่อเขียนตำรา แผนการพัฒนาอาจารย์ ควรมีแผนการพัฒนาอาจารย์ให้ได้ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น และควรสนับสนุนให้อาจารย์มีการแลกเปลี่ยนการสอนและทำวิจัยกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ (Visiting Professor)
2. จำนวนรับนักศึกษา ยอดอนุมัติรับ 10 คน / ปี ในปี 2560 รับนักศึกษาได้ 5 คน สามารถพิจารณาเพิ่มจำนวนรับนักศึกษาได้อีก สัดส่วนอาจารย์ : นักศึกษา ให้เหมาะสมเป็นไปตามเกณฑ์ของ สกอ.
3. คุณภาพนักศึกษา จากการสัมภาษณ์นักศึกษา 2 ท่านพบว่า มีต้นทุนความรู้และประสบการณ์ดี อยู่แล้ว ถือเป็นปัจจัยนำเข้าที่มีคุณภาพ พึงพอใจและยอมรับว่าได้ประโยชน์จากหลักสูตร และให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ **แต่กรรมการมีข้อสังเกตว่าหัวข้อดุษฎีนิพนธ์ยังไม่สะท้อนการวิจัยทางนโยบายที่ชัดเจน** ควรปรับปรุงให้หัวข้อมีการนำเสนอเนื้อหาสาระด้านสวัสดิการสังคมให้มากขึ้น
4. คุณภาพการจัดการเรียนการสอน เหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์ของ สกอ. ควรส่งเสริมให้มีเอกสารคำสอนที่ผู้สอนเรียบเรียงเอง **ควรมีการเพิ่มวิทยากรจากต่างสถาบัน** ควรเชิญอาจารย์พิเศษที่ใช้ภาษาอังกฤษโดยกำเนิดมาบรรยายเพื่อทำให้นักศึกษาคุ่นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษ และควรส่งเสริมให้นักศึกษาทำวิจัยย่อยๆ ระหว่างการทำดุษฎีนิพนธ์
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร **ควรเพิ่มการศึกษาดูงานในต่างประเทศให้มากขึ้น** และควรเสริมเนื้อหาทักษะการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพในกระบวนการเรียนการสอน การประเมินผลการสอน เหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์ฯ อาจารย์ทุกคนได้คะแนน 3.51 ขึ้นไป
6. การทำดุษฎีนิพนธ์ มีคณะกรรมการสอบป้องกันดุษฎีนิพนธ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง ประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอกและมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นศาสตราจารย์ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความเหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์ของ สกอ. หลักสูตรสามารถขอทุนจากโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) ให้กับนักศึกษาได้ 3 คน แต่คณะกรรมการมีข้อสังเกตว่า **หัวข้อดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษายังไม่สะท้อนการวิจัยทางนโยบายที่ชัดเจน จึงควรส่งเสริมให้นักศึกษาทำการวิจัยในหัวข้อเชิงนโยบายสาธารณะด้านสวัสดิการสังคมให้มากขึ้น**
7. ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอนเหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์ ควรส่งเสริมให้มีเอกสารคำสอนที่ผู้สอนเรียบเรียงเองมากขึ้น และควรมีการส่งเสริมให้อาจารย์เขียนตำราอย่างจริงจัง

8. อาคารสถานที่ ห้องเรียน ห้องพักของนักศึกษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์ของ สกอ.

9. การบริหารหลักสูตร มีการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร 2 เดือน/ครั้ง การประชุมทุกครั้งจะมีวาระรายงานความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ในการทำดัชนีพันธ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาหลักของนักศึกษาแต่ละคน

10. การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา หลักสูตรสามารถขอทุนจากโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) ให้กับนักศึกษาได้ 3 คน คณะกรรมการมีข้อเสนอแนะให้เสริมเนื้อหาทักษะการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพในกระบวนการเรียนการสอน เพิ่มการศึกษาดูงานในต่างประเทศให้มากขึ้น และสร้างเครือข่ายวารสารในการตีพิมพ์บทความของนักศึกษาให้มากขึ้น ผลการพิจารณามาตรฐานและคุณภาพการศึกษา สรุปลได้ตามตาราง

ประเด็นการประเมินผล	การพิจารณาของคณะกรรมการและข้อเสนอแนะ
1. หลักสูตรตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	- เหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. อาจารย์ประจำหลักสูตร	- เหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา - ควรมีแผนสนับสนุนให้อาจารย์ประจำหลักสูตรมีตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น - ควรมีกลไกการสนับสนุนการขอตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ - ควรมีการสนับสนุนทุนและเครือข่ายการวิจัยของอาจารย์ให้เพิ่มมากขึ้น - ควรมีการสนับสนุนให้อาจารย์ลาพักการสอนเพื่อเขียนตำรา - ควรสนับสนุนให้อาจารย์มีการแลกเปลี่ยนการสอนและทำวิจัยกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ (Visiting Professor)
3. นักศึกษา	- ยอดอนุมัติรับ 10 คน / ปี ในปี 2560 รับนักศึกษาได้ 5 คน สามารถพิจารณาเพิ่มจำนวนรับนักศึกษาได้อีก - นักศึกษา 2 คนที่ให้สัมภาษณ์ มีต้นทุนความรู้และประสบการณ์ดีอยู่แล้ว ถือเป็นปัจจัยนำเข้าที่มีคุณภาพ พึงพอใจและยอมรับว่าได้ประโยชน์จากหลักสูตร และให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจ - กรรมการมีข้อสังเกตว่า หัวข้อดัชนีพันธของนักศึกษา ยังไม่สะท้อนการวิจัยทางนโยบายที่ชัดเจน ในการทำดัชนีพันธของนักศึกษารุ่นต่อไป ควรส่งเสริมให้นักศึกษามี

ประเด็นการประเมินผล	การพิจารณาของคณะกรรมการและข้อเสนอแนะ
	หัวข้อนโยบายสาธารณะด้านสวัสดิการสังคมให้มากขึ้น
4. คุณภาพการจัดการเรียนการสอน	- เหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา - ควรส่งเสริมให้มีเอกสารคำสอนที่ผู้สอนเรียบเรียงเอง - ควรมีการเพิ่มวิทยากรจากต่างสถาบัน - ควรเชิญอาจารย์พิเศษที่ใช้ภาษาอังกฤษโดยกำเนิดมาบรรยาย เพื่อทำให้นักศึกษาคุ่นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษให้มากขึ้น - ควรส่งเสริมให้นักศึกษาทำวิจัยย่อยๆระหว่างการทำดูซีมินาร์
5. การบริหารหลักสูตร	- เหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
6. การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา	- เหมาะสม เป็นไปตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา - หลักสูตรสามารถขอทุนจากโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) ให้กับนักศึกษาได้ 3 คน - ควรเสริมเนื้อหา ทักษะการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพในกระบวนการเรียนการสอน - ควรเพิ่มการศึกษาดูงานในต่างประเทศให้มากขึ้น - ควรมีการสร้างเครือข่ายวารสารในการตีพิมพ์บทความของนักศึกษาให้มากขึ้น